

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ISSN 1303-9440
771303-944001

AYLIK PALDIR KÜLTÜR DERGİSİ

Ekim 2003 • Sayı: 17 / 2003 • Fiyatı: 2.000.000 TL. (KDV Dahil)

17

HAYVAN

see-nool bii-zii dis-ko-yaa göö-tüü

Horon
Oynar Gibi
Futbolu da
Omuz Omuza
Oynardık

Aksamsefas

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

cilop yurdumuzda hanımlar, beylerine nasıl sesleniyor acaba

MET ÜST

- televizyon karşısında uyuma kıllı top
- hay boyu devrilesice işlevi batasica
- pazara çıkıcam para bırak siyonist
- küsme gel dürtükle de rahatla yem çuvalı
- çocuklarla ilgilensene biraz sperm babası
- koca değil maşallah bağımsız milletvekili
- sen de erkek misin be ön sevişme düşmanı
- buzdolabı taksidini ödemeyi unutma ziki küçük
- hadi gel de üstümde debellen dur erken boşalan
- sigaranın külünü haliya dökme ataerkil
- gel de beni bir yelle oramın kürdanı
- yine ne istiyon benden manda boku
- ömrümü yedin ömrümü stres yumağı
- ben annemin evine gidiyorum mangal dötlü
- yığdim aslanım çek-yat'ta yatıyor
- bari salatayı yap evimin bidonu
- sen mi geldin tez mi geldin taciz efendi
- bu gece olmaz çok yorgunum daşşaklı

- niye kahveye gidiyon yine maça beyi
- eş değil mübarek ömür törpüsü
- zorla zorla hiç lazım değil sanki bu organ sonra sana abazan
- yediğin kadar da çalışsan ya oburiks
- oh gel sallana sallana küçük dev adam
- sırtını keseleyeyim mi tripot
- evimin şişmanı orgazm düşmanı
- dün yine neredeydin gecelerin herifi
- uslu dur yere bakan pandik atan
- sakın ola dibimden ayrılma sokarca
- anlat da güleyim biraz neşe pınarı
- haydi kalk sabah oldu ereksiyon efendi
- eve biraz para bırak döner sermaye
- bir gün çükün kalkmasa da oturup dertleşsek ya ı

Dindar rüzgar essin diye yakarır. O yalnızca ona benzer. Zamana inanmaz. Bizi zamana kul eder. Yaşlandırır. Anlaşılmazdır. Onun yanında herşey yoksuludur. Rüzgarın hiç esmediği yerdeki kum tepesi kadar uzaktadır. Dindar erişmek için yakarır. Kurallar söylenen kitaptadır.

Dindar yenmek için yakarır. Herşeye o karar verir. Boyuna, ağırlığına, rengine. Acına, mutluluğuna, yarınına. Sen, onun istediği kadar küçük, onun istediği kadar büyüksün. Onun istediği kadar zarif ve yine o kadar kaba. Tüm bunlara rağmen dindar güzel olmak için yakarır. Ne kadar cevval de olsan onu göremezsin. O, kocaman, kaba bir heykel gibi ve cüssesinden beklenmeyen sessizlikle seni izler. Dudaklarına fısıltı olur.

Uykunda nefesine dalar. Ciğerlerinde solur. Ruhunu aşağılar. Rüya sen olur. Seni başkasıyla aldatır.

İnsan yanını doyurur. Sabah oldu mu süzülür kum tepesine. Yine o olur. Rüzgar hiç esmez. Dindar yakarır. Eldeki çizgilerdir sır.

Kimse bilmez. Kimse söylemez. Karanlık sürer. Rüzgarın hiç esmediği yerdeki kum tepesi büyür.

"Egzotizm, ezeli ve ebedi bir anlaşmazlığın keskin ve ani algılanışıdır." Segalen

"Biriyle karşılaşmanın tek yolu onu izlemektir." Baudrillard

Biz yapıyoruz? 2003

EXTRAMÜCADELE

**Amerikan
country
müziğinin
serseri
babası
12 Eylül
günü hap
almayı
kesti.
Gitarının**

**akordu bozuldu. Tahliye dört
kolluyla gerçekleşti. Güzeldi,
hoştu ve anarşist olmayan bir
karaydı. Kedi değil yaralı bir
kaplandı. Dindardı filan ama
bizdendi...**

Umutsuz Bir İsyankar : Johnny Cash

RAGIP DURAN

Ağustos güneşine alıştığı için henüz kara gözlüklerini çıkarmamış bir aydı Eylül. Belki de en lanetli günü de 12'siydi. 2003'ün 12 Eylül'ünde, Nashville'de, country şarkıcısı Johnny Cash 71 yaşında kara kefeni büründü.

Hiç de bugünkü anlamıyla Amerikalı değildi aslında. Ya da 30'lu 40'lı yılların, Jack London'un Woody Guthrie'nin Amerikalılarındandı.

Kırk beş yıllık mesleki hayatında 500 şarkı kaydetti 72'lik, 33'lük, 45'lik plaklara. Sonra kasetlere, CD'lere. 400'ü kendi bestesiydi. Contry'ciydi esas olarak, ama bluegrass, folk, rockabilly ve gospel de söyledi.

Binbir çelişkinin adamıydı. Yoksul bir ailenin yedi çocuğundan biriydi. Kendisinin de yedi çocuğu oldu. Karısının adı June'du. Haziran! Geçtiğimiz Mayıs ayında ölmüştü.

Şarkılarında Amerikan yoksullarının, orta alt sınıfın toplumsal günlüğünü yazdı. İşçiler, çiftçiler, mahkumlar, kamyon şoförleri, işsizler, yaşlılar, çaresiz aşıklar... Hapishanelerde konserler verirdi. Bariton sesliydi. Vietnam savaşına karşı çıkmıştı. Ama ateşli silahlara hayrandı. Yani Türkiye'de olsa Umut Vakfı yararına konser vermezdi. Ama Kızılderiileri savunurdu (Ballad of Ira Hayes). Eczacılarla arası çok iyiydi. Bir keresinde El Paso havaalanında gitarının içinden binden fazla hap çıkmıştı. Gözaltına alındı, kefaletle serbest kaldı. Ama o sırada içeride demir parmaklıklara tekme atarken bacağı kır-

dı. Sevimli bir çatlaktı. Romantik, hatta melankolikti.

On iki yaşında ilk şarkısını besteledi. Ama iki yıl sonra kendisinden iki yaş büyük abisi Jack öldü ve Johnny o gün bugün kara dehlizlere daldı. 1950 yılında dört yıllığına ABD ordusunun Almanya'daki üssünde askerlik yaptı. En verimli çağı...

Neyse Parası Verelim Yaa...

1954'te evlendi; beyaz eşya satış temsilcisi olarak kapı kapı dolaşarak hayatını kazanmaya çalıştı. 1958'e kadar konserler ve stüdyo kayıtlarıyla ünlendi ve artık yıldız olmuştu. Ve bugünkü rock yıldızlarının kaprislerinin kaşifi oldu. Yoksulluktan gelince para insanı şımartır ve zenginlerden öç almaya götürür ya... Dört yıldızlı otellerin kapılarını baltalarla

parçaladı, Jakond tablosunu bıçakladı, tuvaletlerde molotof kokteylleri patlattı, çevrede yangınlar çıkarttı. İlk karısı mahkemede boşanma gerekçesi olarak 'Vahşi bir adamdı' dedi. İskoç asıllıydı. Güneyliydi. Amerika'da Güneyliler bir garip olur. Çoğu zaman hoşça garip...

Geçmişe Ve İsa'ya Sığınmak

1968'de bir daha evlendi, karısı June'un etkisiyle dindarlığa kaydı, telarahip aşırı sağcı Billy Graham'ın tarikatına yaklaştı. 70'li yıllarda televizyonda kendi show'unu yaptı. Bob Dylan'ı, Louis Armstrong'u, Who'yu, Stevie Wonder'u yani hem acıyı hem tatlıyı sundu izleyicilere. Ortaya bir karışık alalım... Western filmlerde de oynadı, İsa'nın hayatını da canlandırdı beyaz perdede ama pek de parlak bir sinema oyuncusu değildi. Çıplak kadınlı sahnelerde oynamayı red etti.

Megalonun Allahıydı. Serseriydi ama Richard Nixon'un da dostuydu. Bu arada kırklı yaşlarında ihtiyarlar gibi habire hap içiyordu. Sokaktan rüzgarla gelmeyen tozlar bulaşıyordu burun deliklerine. Arada bir hastaneye kaldırıldı. Hastane kayıtlarına göre bir keresinde devekuşu ısırılmıştı (Yok devel!), bir keresinde bir böcek sokmuştu, bir keresinde de dişi abse yapmıştı. (Diş mi?)

81 yılında geri vitese taktı. Özel yaşamındaki fırtınalar nedeniyle çareyi geçmişe sığınmakta buldu. Survivors (Hayatta Kalanlar) ve Class

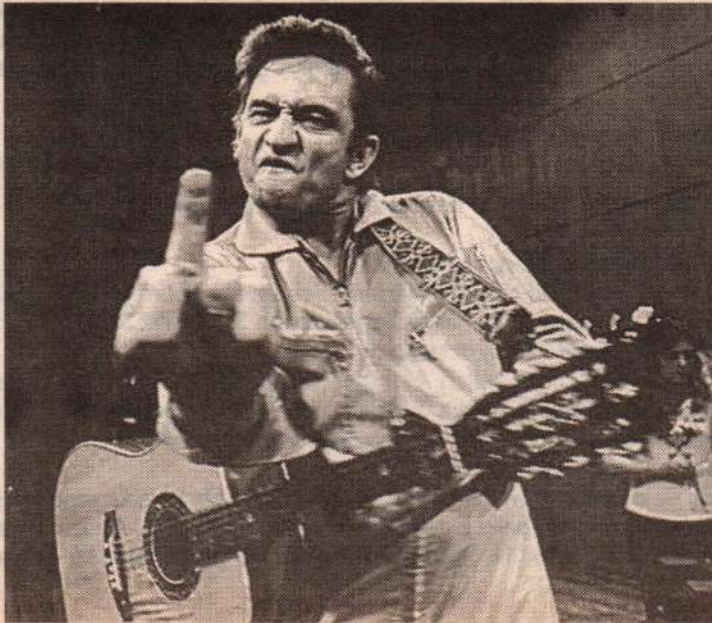
of 55 (55'te lise mezunları) adlı iki albüm yaptı eski müzisyenleriyle. Jerry Lee Lewis, Chuck Berry, Roy Orbison, Kriss Kristofferson ve Willie Nelson'la. 1953 yılında sızıp soğuktan donarak ölen Hank Williams örneği kabusuydu. Son olarak 2001 Nisan'ında "Cash'a Saygı" konserinde sahneye çıktı. Saçları bembeyaz olmuştu son yıllarda. Siyaha boyamayı red etti.

Her İyi Şarkıcı da Biraz Cash Vardır.

Bruce Springsteen'i çok etkiledi. Leonard Cohen'i de. Simon and Garfunkel'in 'Bridge Over Troubled Water'ını da söyledi, Nick Cave'in 'The Mercy Seat'ini de. Nick Cave, 13 Eylül tarihli Guardian gazetesinde 'Ben masumiyetimi Johnny Cash dinleyerek kaybettim' dedi.

İngiliz, Fransız ve Amerikan gazetesini okudum 13 Eylül günü. Hiç biri Johnny Baba'ya saygıda kusur etmemişler ama New York Times'la Washington Post'un yazılarında buruk belki de kıskaç bir tad sezdim. Açıkça yazamamışlar tabi ama 'Allahın Güneyli country şarkıcısı tüm egemen değerleri ifal edip nasıl oluyor da bu kadar ünlü olmuş' demeye getiriyor. Zenginler, yoksulları hele bağırıp çağırarak, etrafı döküp kıran, egemen terbiye ve ahlak kurallarını öpen fakirleri sevmeyen. Liberation 'Dindar bir Brassens' demiş. Guardian hakkını vermiş ezilenlerin küstahlığını yansıtan adama. Ölümüne karşı müzikal bir koşu' demiş Le Monde.

Bütün konserlerine 'Merhaba ben Johnny Cash' diye başladılar. Ölmüş dindarlar için şimdilerde Cehennem Concertium'da resitaller veriyordur herhalde. Unplugged... H

ALO00000!

HAYVANI'dan ARİYORUZ

Hazırlayan: SİNAN SÜLÜN

Alo Hayvan'dan arıyoruz, Alkim Yayınları mı?

- Ben genel yayın yönetmeni Korkut Tankuter.

Alkim Yayınları ne zaman kuruldu?

- 1987 yılından beri var. Ama daha önce eğitim kitapları basıyorduk. Bu ayla birlikte kültür yayıncılığına başlıyoruz.

Edebiyat, tarih, düşün türlerinde eserler yayınlayacağız ve ayrıca Çekirdek adlı kolay okunabilen ve tüketilebilen bir dizi yayınlayacağız. **Yayın kurulumuzda kimler olacak?**

- Ahmet Oktay, Ataol Behramoğlu, Füsun Akatlı, Nemika Tuğcu, Selim İleri ve Tahsin Yücel.

Yayıncılık dışında başka projeleriniz?

- Evet. Çeşitli konularda paneller, şiir dinletileri, edebiyat matinerileri, şiir ve öykü yarışmaları yapmayı düşünüyoruz.

Yayınlacağınız yeni kitaplar neler?

- Ziya Osman Saba'nın şiir ve öykülerini toplu olarak yayınlayacağız. Onun dışında Erdal Atabek'in kitaplarını ve Coşkun Aral'ın savaş anılarını basacağız.

Kolay gelsin.

- Size de.

NER KÂĞIDA KİTAP BASILMAZ!

Alo Hayvan'dan arıyoruz, Girişim Kağıtçılık mı?

- Buyrun ben Mehmet Ünsal. **Piyasaya sunduğunuz Norbook kitap kağıdının diğer kağıtlardan farkı nedir?**

- Gelişim Kağıtçılık 1997 yılında kuruldu. Piyasada birçok yayıncı arkadaş kitap kağıdını 3. hamur kağıt olarak alırlar. Kitap kağıtları genellikle

le yurtdışında İskandinav ülkelerinde üretilir. Amaca yönelik bir kağıttır. Farklı kaliteleri vardır. Bizim ithal ettiğimiz ve Türkiye'ye getirdiğimiz kağıt diğerlerinden daha kalitelidir ve asıl kitap kağıdı budur.

Norbook kitap kağıdının başka özellikleri var mı?

- Dört renk baskıya imkan verir, göz yormaz, kitap aynı renkte çıktığı için bir kalite standardı olur.

Yayıncılar neden bu kağıdı kullanmıyorlar?

- Çünkü bu kağıt diğerlerine oranla biraz daha pahalıdır. Okuyucu Türkiye'de kitap kağıdını 3. hamur olarak bilir. Çünkü bazı arkadaşlar yurtdışına gidip 3. hamur kağıdı getirip kitap kağıdı diye okuyucuya satırlar. Tabi bu biraz daha ucuz olduğu için işlerine gelir.

İyi satışlar.

- Teşekkür ederiz.

Alo Hayvan'dan arıyoruz, Simga Dergisi mi?

- Evet, ben Emine Tutar. **Simga ne zaman yayın hayatına başladı?**

- Kasım 2001'de. **Derginizin içeriğinden bahseder misiniz?**

- Dergiden daha çok 'seçki' özelliği taşıyor. Ürün dergisi olmaktan çok, konulu, tematik bir seçkinin genç okurlar için daha eğitimsel - işlevsel

olacağını düşündük. Bu yüzden geçmişin iyi örneklerini seçki olarak derlememiz özellikle okullarda ilgi gördü. Türkçe - edebiyat öğretmenlerinin düzeyini aşmadan, seçtiğimiz her temayı gençler severek okusun istedik. Bu sistemde yeni kuşaklara okuma ve edebiyat sevgisi ne kadar verilebilirse...

Tirajınız, periyodunuz nedir?

- Simga net 3.000 basılıyor. 2 aylık periyotta çıkıyoruz. Her ay 2-3 kitap da yayınladığımız için aylık çıkmıyoruz.

Yeni projeleriniz var mı?

- Antalya'da, Akdeniz Kitapevi'mizin geçmişte 'İnsan' gibi bir dergisi vardı. Onu 2 aylık olarak yeniden çıkarmayı düşünüyoruz. Ama 'popüler' antolojilerden vakit bulabilirsek tabi.

Vakit bulmanız dileğiyle...

- Sağolun.

Alo Hayvan'dan arıyoruz, İZLEM Medya İzleme Analiz ve Araştırma Merkezi mi?

- Buyrun, ben Genel Müdür Haluk Erkan Özçamlıbel.

İZLEM'den bahseder misiniz biraz?

- 1997'de kurulduk. Amacı, Türkiye'deki yazılı, görsel tüm medyada toplanan haberlerin ilgili kurum ve kişilere ulaştırılması. Şimdi bütün günlük gazeteleri okuyoruz. Televizyon izliyoruz, internette sörf yapıyoruz. Bütün bu yayın organlarındaki haberleri alıyoruz ve müşterilerimize ulaştırıyoruz. Örneğin Kadir İnanır bize ulaşıyor, kendisiyle ilgili medyada çıkan bütün haberleri istiyor, biz de haberleri toplayıp yolluyoruz ona.

Ulaştırma nasıl oluyor?

- Televizyonda ise kaset, vcd, dvd olarak yolluyoruz. Gazetede, internette veya dergilerde ise bilgisayarda bir kağıt çıktısı alıyoruz, gazetenin tirajını, telefonunu, faksını belirtiyoruz öyle yolluyoruz.

Talep nasıl peki?

- Genellikle holdinglerden, sosyeteden ve sanatçılardan talep oluyor. Sosyete ve sanatçılar haklarında ne kadar haber çıktığını çok merak ediyorlar.

Ne kadar ücret alıyorsunuz haberleri iletmek için?

- Değişiyor. Müşterimiz hakkında bir haber çıkıyorsa bir haber parası, yüz haber çıkıyorsa yüz haber parası alıyoruz. Veya aylık sabit ücret ödüyor, hakkında istediği kadar haber çıksın fark etmiyor.

İlginç bir olayla karşılaştınız mı?

- Daha geçen gün bir kadın aradı. Bilmem hangi tarihte çıkan Televole'nin kasetini istedi. Neden diye sorduğumuzda "Kocamı bir kadınla gördüm de, onun için" dedi. Yani böyle şeyler de olmuyor değil.

Kolay gelsin.

- Teşekkürler.

Alo Hayvan'dan arıyoruz, Tuncer Erdem'le mi görüşüyoruz?

- Buyrun, benim.

Hayalifener yayınladığınız kaçınıcı kitabınız?

- 1991 yılında, Limon dergisindeki çizgi-öykülerin derlendiği bir albüm Joker Yayınları'ndan Tuncer Erdem başlığıyla çıkmıştı. 1995 yılında da Yapı Kredi Yayınları'ndan Şehrin İlik Solukları çıktı.

Çizgiyle şiirin ilişkisini nasıl kuruyorsunuz?

- Çizgi ile şiir benim için farklı ifade yolları. Meramımı anlatmak için elimdeki araçları kullanmaya çalışıyorum. Sonuçta insan kendini anlatırken kullandığı imkânlar ister istemez ortak yönler taşımaya başlıyor, bir yerlerde kesişiyor. Şiir imgelerle çizgiler yaratabilirken, çizgiler de şiir yazabiliyor.

Başka projeleriniz olacak mı?

- İlerdeki kitapların ne olacağını tam olarak bilemiyorum ama bir süredir yaptığım suluboya kuş resimlerini kitaplaştırmayı düşünüyorum. Bu belki bir iki yıl sürebilecek bir proje. Ayrıca birkaç yıl önce hazırladığım bir kitap dosyası çekmecemde. Şehrin İlik Solukları'na benzer bir proje. Ama bu defa anlatılan, şehrin dışı, bozkır.

Teşekkür ederiz, iyi çalışmalar.

- Sağ olun, size de

Alo Hayvan'dan arıyoruz, Cemal Süreya Derneği mi?

- Evet, buyrun ben Elif Sorgun.

Nasılsınız Elif Hanım?

- Sağ olun sizler nasılsınız?

Bizler de iyiyiz. Derneğin kurulma sürecinden bahseder misiniz?

- Nisan ayıydı, Bostancı Hatay Restoran'ın sahibi Mehmet Ali Işık bir arkadaşıyla birlikte evime geldi bir gün, Cemal Süreya Derneği'nin kurulması için destek istedi. Ben de katıldım. Böylece ilk adımları atmış olduk.

Derneğin kurulma amacı nedir?

- Cemal Süreya'yı sevenleriyle, kültür sanat dünyasıyla birlikte anmak, yaşatmak, kitaplarını tanıtmak amacıyla kurduk derneği.

Kurucuları arasında kimler var?

- Üstün Akmen, İsmet Kemal Karadayı, Hüseyin Alemdar, Bedrettin Aykın, Perihan Bakır, Mehmet Yaşar Günaçgün, Mehmet Ali Işık ve Cemal Süreya'ya gönül vermiş birçok değerli insan.

Ne gibi etkinlikleriniz olacak?

- Paneller, şiir günleri, söyleşiler, geziler, yemekler düzenleyecek. Üyelerimiz çoğaldıkça yapacağımız etkinlikler de çeşitlenecek.

Cemal Süreya Derneği'ne nasıl üye olunabilir?

- Cemal Süreya sevenleri "0126 361 33 57" numaralı telefonda bize ulaşırlarsa onlara gerekli bilgileri vereceğiz.

İyi çalışmalar...

- Teşekkür ederim, size de.

Alo Hayvan'dan arıyoruz, Agora Kitaplığı mı?

- Buyrun.

Agora kitaplığı ne zaman kuruldu?

- Ağustos ayında. Edebiyat ağırlıklı bağımsız bir yayınevi olma hedefiyle yola çıktık. Agora kitaplığı olarak ülkenin kültürel, toplumsal ve siyasal hayatına 'sol bakış'la

çentik atmayı öngörüyoruz.

Yayın kurulunuzda kimler olacak?

- Belirli bir yayın kurulumuz olmayacak, dizi editörlerimiz olacak.

Yeni yazarlara açık bir yayınevi olacak mısınız?

- Yeni birisinin kitabını yayınlayabilmemiz için o yazarın umut vermesi ya da has bir edebiyatçı olması lazım.

İlk olarak hangi kitapları basacaksınız?

- Homen'ın Hiçbir Yerdeki Adam, Yıldırım Doğan'ın Ankaralı Nefise romanı adlı kitaplarıyla Tarık Ali'nin yeni kitabını basacağız.

Başka projeleriniz olacak mı?

- Bir yıl içerisinde kitap üzerinden edebiyat, kültür ve siyaset dergisi çıkarmayı düşünüyoruz.

İyi çalışmalar.

- Sağ olun, size de.

Alo Hayvan'dan arıyoruz, Mezopotamya Kültür Merkezi mi?

- Evet, ben Zeynep.

MKM bünyesinde verilen resim kursundan biraz bahseder misiniz?

- Resim kurslarının başında üç tane gönüllü hocamız var. Yusuf Avcı, Zuhul Has ve derginizde çalışan Mehmet Duru.

Hangi günler olacak resim kursu?

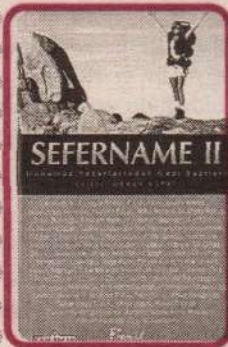
- Cumartesi ve pazar olmak üzere haftada sekiz saat veriliyor.

Kurslara katılmak isteyenlerin ne yapması gerekiyor?

- 0212 251 85 06 - 07 telefon numarasından bizi ararlarsa gereken bilgiyi veriyoruz.

Teşekkür ederiz Zeynep Hanım.

- Biz teşekkür ederiz.

Alo Hayvan'dan arıyoruz, Orhan Kural'la mı görüşüyoruz?

- Evet, benim.

Editörlüğünü yaptığınız 'Sefername 2' kitabınız bahseder misiniz biraz.

- Esin Afşar, Çetin Altan, Gülten Dayıoğlu, Atilla Dorsay, Murathan Mungan

gibi kendi alanlarında başarılı eliye yakın yazarın Türkiye ve yurtdışı gezilerinin izlenimlerini yazdıkları yazılardan oluşuyor. Gezginsel Kulübünün düzenlediği öykü yarışmasında derece girenlerin yazılarına da yer verdik.

Gezginsel Kulübü'nün çalışmaları nasıl gidiyor?

- 1 Ekim'de Sefername 2 kitabımızın açılış toplantısı olacak. İleriki zamanlarda Gana'ya bir gezimiz olacak. Yurtiçinde de Sapanca Müzesi'ne ve Miniaturk'e bir gezimiz var.

Yeni kitap projeleriniz var mı?

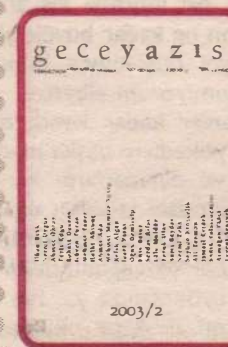
- Bir matematik kitabının hazırlığı içerisindeyim şu aralar. Onun dışında gezi kitaplarına dokuzuncusunu eklemeyi düşünüyorum.

Eklemek istedikleriniz...

- Yazarlara ve yayınevi sahiplerine seslenmek istiyorum. Korsan kitaplardan şikayet edeceklerine yayınladıkları kitapların fiyatlarını ucuzlatsınlar. Maliyeti 1-2 milyon olan bir kitabı 14 milyona satıyorlar sonra da korsan kitapçılarından şikayet ediyorlar. Benim korsan kitabım çıksa ben mutlu olurum. Amaç halka ulaşmak değil mi zaten.

Teşekkürler Orhan Bey.

- Ben teşekkür ederim.

Alo Hayvan'dan arıyoruz, Geceyazısı dergisi mi?

- Buyrun, ben İrfan Sancı.

Yayın hayatına başlayalı ne kadar oldu?

- 2003 Ocak'ta çıkmaya başladı. Senede üç defa çıkartıyoruz.

Kimler yazıyor dergide?

- Dergimiz yayınlanmadan önce altmış yazara ne yazmak istediklerini anlatmaları için mektup gönderildi. Dergimizde söyleşi, dosya ve kitap tanıtımı olmayacağı anlatıldı. İsteyen şiir, öykü veya her eserini yollayabilir. Bu nedenle düzenli yazarlarımız yok. Her ay değişiyor yazarlar.

Geceyazısı'nı çıkarmaktaki amacınız neydi?

- Son günlerde yazar ürünün önüne geçmeye başlamıştı. Biz bunun ters bir durum olduğunu düşünüyorduk edebiyat için. Ve bu nedenle ürünü yazarın önüne koymak için çıkardık.

Okurların ilgisinden memnun musunuz?

- Çok memnunuz. Ayrıca yazarların ilgisinden de çok memnunuz. Yazarlar edebiyatta bir boşluk olduğunu ve bu boşluğu bizim doldurduğumuzu söylüyorlar.

Alo Hayvan'dan arıyoruz, Davetsiz Misafir dergisi mi?

- Evet.

Neden böyle bir dergi çıkarma ihtiyacı duydunuz?

- Bizim kendi hayatlarımızdaki ve aynı zamanda toplumsal alandaki boşluğu dolduran bir dergi olmasını istediğimiz ve başka dergilerde ve gazetelerdeki eleştirileri sığ bulduğumuz için böyle bir dergi çıkardık. Bunların dışında bilimkurguya farklı bir boyut da getirmek istedik.

Aslında bir anlamıyla Davetsiz Misafir deneysel bir dergi.

Derginizin içeriğini neler oluşturuyor?

- Davetsiz Misafir bir bilimkurgu, çizgi roman ve eleştiri dergisi. İçerisinde bilimkurgu öyküleri, çizgi romanlar, medyaya ve sisteme eleştiriler ve çeşitli alanlardaki çalışmalar yürüten insanlarla söyleşiler var.

Sadece öğrencilerin katkılarıyla mı çıkıyor dergi?

- Evet, Boğaziçi Üniversitesi Bilimkurgu komisyonu ve Siyaset Bilimi öğrencileri çıkartıyor. Tamamen kendi imkanlarımızla çıkardığımız bir dergi. Dergimizin ne bir yayın kurulu var ne de hiyerarşik bir çalışma düzeni. Kendini ifade etmek isteyen herkese açık bir dergi.

Periyodunuz ve ücretiniz ne kadar?

- Periyodumuz üç aylık, ücretimiz iki milyon yedi yüz elli bin lir.

İyi yayınlar size.

- Teşekkür ederiz.

Alo Hayvan'dan arıyoruz, Altay Martı ile mi görüşüyoruz?

- Benim.

İyilik Tanrısının Günleri adlı kitabınız hayırlı olsun.

- Teşekkür ederim.

Kitabınızdaki öyküler neyi anlatıyor?

- Öykülerimin genellikle yoksulluk, ölüm duygusu, iyilik ve kötülüğün felsefi olarak yansımaları üzerine kurulu olduğunu gördüm. Öykülerimdeki karakterler aykırı, genellikle bir çaresizlik var ama

umarsızlık yok. Karakterlerimden hiçbiri çıkmaz sokaklardan hoşlanmıyor fakat kaybolacakları sokaklara girmeyi tercih ediyorlar. Aykırılığı bir yaşam biçimi olarak benimsiyorlar, buna alışıp bundan hoşlanıyorlar. Ayrıca bu kitabım, daha önceki kitaplarım gibi bir heves kitabı değil. Dolayısıyla bunu bir ilk kitap sayıyorum.

Yazdıklarınızın hayatınıza denk düştüğünü düşünüyor musunuz?

- Evet. Karl Marks'ın "İnsanın ihtiyacı insandır.", Nietzsche'nin "Yalnız için dost, hep üçüncü kişidir.", İslam Alimi Muhammed İkbâl'in "Bana akıl verdin, divanelik de ver." Sözlerinin sentezini yapmaya çalışıyorum hayatımda ve öykülerimde. Fakat bu üç lafın arasında da çok ciddi bir çelişki olduğunu farkındayım.

Yeni çalışmalarınız var mı?

- Bir roman hazırlığı içerisindeyim. Ama bu bir trend olsun diye değil. Pop şarkıcılarının patlamalarını yaşamamak lazım yazarlar olarak. Bütün yazarlar büyük emek sarfederek çok güzel şeyler yazmalı.

Peki, çok teşekkür ederiz.

- Ben teşekkür ederim.

**Hayır sanmayın ki anneme karşıyım,
ya da ondan nefret ediyorum.
Yok, aslında onu çok severim
ama işte memeli annelerin
evlatları üzerinde yarattıkları
bu suçluluk duygusu yok mu,
işte ondan tiksiniyorum.**

Memeli Anneler Daima Haklıdır!

BUKET UZUNER

Susamurunun biri kitapçıya girmiş ve sormuş: "Afedersiniz, sizde: '**Annelerine karşı suçluluk duymadan kendi hayatını yaşayabilen evlat**' adlı bir kitap var mı?" Kitap satıcısı eliyle az ötedeki rafı işaret ederek: "Var efendim, orada masal kitapları bölümünde bulabilirsiniz" demiş.

Ne diyeyim, dilim tutuldu. Yemin ederim dillim tutuldu, çenem kilitlendi. Çünkü son günlerde annemden emdim süt burnumdan geldi. Her şey geçen ay burada, hem de 'Hayvan' adlı son derece legal bir hayvan platformunda üstelik kibarca memeli annelerin evlatlarına ettikleri zulümden bahsetmemle başladı ve sonra başıma gelmeyen kalmadı. Benim bir susamuru olarak oyun oynamaktan ne kadar zevk alan bir hayvan olduğumu çok iyi bilen öz-annem başta olmak üzere ninem ve beraber avlandığımız başka ailelerin anneleri ile anne adayları dahil, kanlarındaki mizah bereketini unutup, bana küstüler; sürekli iğnelemeler, surat asmalar ve bozuk atmalar falan... Hani bir arkadaş, sevgili, eş falan olsa en son noktada çeker gidersin ama konu anne olunca, yani memeli bir anne olunca, atsan atılmaz, satsan satılmaz- satılmıyor da! Mümkünü yok! Sıkar tabii memeli bir anneye rest çekip gitmek, kolaysa yapın bakalım da görelim. Sonra ömür boyu farklı dillere ve kültürlere özgü o '**annenin hayır duasını almak**' üzerine kurulu cümlelere takılıp düş dur, işin yoksa... Halbuki bir civcivin, ya da bir kartalın annesini terketmesi ne kolaydır. Sonuçta onlar yumurtadan çıkan özgür ruhlar tabii!

Hayır sanmayın ki anneme karşıyım, ya da ondan nefret ediyorum. Yok, aslında onu çok severim ama işte memeli annelerin evlatları üzerinde yarattıkları bu suçluluk duygusu yok mu, işte ondan tiksiniyorum. O kadar. Neyse ki yalnız değilim. Geçen ayki yazımı okuyan üç okur bana mektup yollamışlar. Bunlardan ad ve cinsiyet vermeden bahsetmek istiyorum çünkü anlaşılan onlar benden daha dertliler. Birincisi benim Yahudi olup olmadığımı merak eden İsrail'den bir 'Hayvan' okuru, sağ olsun orada ya-

şanmakta olan tüm karmaşa arasında oturup bana mektup yazmak zahmetine katlanmış! Katlanmış, çünkü anne konusunda benden daha dertli. Ona göre evlatlarının ama özellikle oğullarının üzerinde en fazla sahiplenme hakkına sahip olan memeli insan annesi 'Yahudi Anne'ymiş. Öyle ki, dünyaca ünlü ve çok güçlü olan Yahudi mizahı da sırf bu nedenle yaratılmış- öyle yazıyor. Vallahi bilemeyeceğim. Şimdi ne desem siyaseten

da şan ve şöret içinde zevkten erirken bile tek cılgılığıyla tir tir titredığı tek canlının annesi olduğunu yazıyor. Ona göre İtalya'da yıllarca '**Türkler geliyor!**' diye çocuklarını korkutan anneler aslında esas cümleyi sona saklamışlar: O her neyse, ona göre bu son ve en korkunç İtalyanca cümle: 'Mamma Mia!' imiş. Ben aslında şu '**şan şöret içinde zevkten eriyen hakiki İtalyan erkeği**' tanımlamasına takıldım ama...

yanlış anlaşılabilir. Ben şahsen Yahudi mizahındaki karanlık özgüvene hayranımdır ama işte yine de hem dilin kemiği hem de annem var, konuşamayacağım.

İkinci mektup bir İtalyan 'Hayvan' okurundan gelmiş. Floransa'da yaşayan ve ateşli bir 'Hayvan' okuru olduğunu yazan bu insan da bana oldukça sert bir dille sitem ediyor: Benim annem ve memeli anneler hakkında anlattıklarımı hafif bir şaka olarak kabul ediyor ve memeli anneler arasında en ölenemez olanının 'İtalyan Anne' olduğunu iddia ediyor. Mesleğinin emekli bir mafya babası olduğunu yazan bu okur da dünyada hiçbir şeyden korkmayan hakiki bir İtalyan erkeğinin mesleğinin- kendi mesleğini kastederek- en üst basamakların-

Beni bu mektuplar konusunda düşündürten bir ara konuya adı 'Hayvan' olan bir dergiyi neden insanların okuduğu elbette ama insanların birbirlerini ne kadar derin bir ihtirasla kışkırdığı ve birbirlerinden ne kadar büyük bir hazla nefret ettiğini düşününce bunu anlamakta zorlanmıyorum elbette.

Ben insanlar kadar kendi türünün düşmanı ve yokedicisi başka memeli tanımıyorum ve dinazorların kendilerini yokettiği yolundaki iddiaları da çok insanca -yani komplocu- buluyorum. Kuzum şu dinazor sözcüğünü de dilinizdeki fonotiğe uydursanıza ya! Ne o öyle dinOzor yazıp dinAzor okumalar? Siz Türklerin dilinize ettiğiniz eziyet de eşsiz, uçsuz bucaksız bir konu yani... Kuralcı, tutucu, bağnazsınız işte! Neyse dil-

ciler duyar da aman...

Üçüncü mektup benim cinsiyetimi merak eden bir okurdan geliyor ama o da kendi türünü saklıyor. Bu okur da benim annelerin hakkını yiyen bir maço susamuru olduğumu düşünüyor ve bana uygun düştüğüne inandığı bir fıkrayı yolluyor. Fıkra şöyle: İngiliz filozof Bacon'a evlilik için uygun yaşı sorduklarında Bacon: 'Her yaş uygundur. Genç erkek için kadın bir sevgili, ortayazlı erkek için arkadaş, yaşlı erkek için de hasta bakıcı' diye yanıt vermiş-miş. Şimdi ben bunu hak ettim mi sizce ey okurlar? Bacon bir ruh hastası mıydı, bir faşist miydi, yoksa sağlıklı bir erkek-insan mıydı, yoksa bunların birbiriyle bir ilişkisi mi vardır, sorularını yanıtlamak bana düşmez. Bu daha çok insanların işi, çünkü biz susamurları sizler gibi düşünmez ve yaşamayız. Ama anne, neden bana bu kadar ağır bir insan fıkrası yollamayı reva gördün? Ah anne, canım susamuru annem ya, seni el yazından tanımayacağımı mı sandın? Anne lütfen artık üzülme ve beni bağışla. Tamam, ben senin istediğin gibi bir evlat olamadım ve seni daima hayal kırıklığına uğrattım. Sen benim daima Jonathan Livingstone gibi olmamı arzu ettin, biliyorum. Ama anne, bende Martı Jonathan Livingstone gibi bir öncü ve cesur bir ruh yok. (Üstelik, unutmam ki onun annesi memeli değildi! Bir memeli annenin koruyuculuğundan Martı Jonathan çıkabilir mi sence?) Üstelik ben bir kahraman olmak için fazla hedonist sayılırım. Hem zaten ben bir kahraman olmak istemiyorum ki, ben mutlu olmak, keyifle balık yakalamak, oynamak, eğlenmek istiyorum anne. Ama bütün kusurlarıma rağmen tam bir susamuruyum ve seni çok seviyorum anne. Lütfen bana 'Hayvan' dergisi kanalıyla mektup yazmaktan vazgeç. Haydi barışalım, çünkü memeli bir annenin evladında yarattığı suçluluk duygusu çok ağır anne, annee...

Bu bitiriş cümlem için kusura bakmayın sevgili insanoğlu ve insankızı insanlar, ne de olsa durumumu anlayacak kadar memelisiniz.

Susamuru Susam. H

buketuzuner@buketuzuner.com

“Başarısızlık benim” dedim. Bir şey demediler. Sonra yendik, “Başarı hepimizin” dedim, herkes sahiplendi. Suçlu aramaktan, kahraman yaratmaktan, iş yapamaz hale geliyor insanlar.

Öne çıkma çok kolayken var olan hayatı sessizce devam ettiriyordu. İş ‘Şenol Güneş’ tavrı’ bu

Horon Oynar Gibi Futbolu da Omuz Omuza Oynardık

Sunay Akın : Şenol Güneş, öğretmen olduğu için, konuşurken ağızdan çıkan sözler yönlendirici, açıklayıcı, doğruyu, gerçeği bulmaya yöneliktir. Oysa bizde, futbolda böyle bir dil yok. En büyük yanlış budur. Aslında doğruyu bilir, ama uymaz onların dillerine. Tekrar tekrar açıklar.

Şenol Güneş : Bizde yanlış olan şey şu, biz mesajlar veriyoruz ama onların düşündüğü mesajları vermiyoruz. Bizim söylediklerimizde aslında çok malzeme var. Bizim verdiğimiz mesajları almayanlar, onlarla konuştuktan sonra bizim verdiğimiz cevabı yazmak istemiyorlar. Ben de diyorum ki, hayır. Bir basın toplantısı yaptım geçenlerde, konuşmamda beş ayrı mesaj var. Hepsisi de önemli ama ayrı ayrı işlenmesi gerekiyor. Ama basın mensupları öyle çalışmıyor. Kavgaya deyin, kavgaya yayınlamak istiyorlar. Aslında bizim işimiz anlatmak değil tabii. Ama yaşadıklarımızın, işimizle ilgili bir kısmını da anlatıyoruz. Ben başından beri yaşayarak yürüyen biriyim. Teori kısmı yabana atılamaz tabii. Yirmi sene futbol oynadıktan sonra kursa gittim. Aslında baştan gidilmesi gerekir. Bir işi profesyonelce yapabilmek için, belli kuralları bileceksin. Biz

yirmi kişiydik kursta, arkadaşlar hep dediler ki, biz bunu biliyorduk da, adının bu olduğunu bilmiyorduk. Türkiye eğitimde, teoriyle pratiği bütünleştiremiyor. Onu çok iyi yapan insanlar, çok başarılı oluyor. Yirmi yıl futbol hayatım, çocukluğum, bir de antrenörlük dönemim var. Geriye dönüp baktığımda, işimi bitirmiş değilim. Önümde hep yapılacak işler var. Çalışırken ben kapalı olurum. Sağa, sola bakarsanız, yalan var, entrika var, sahtekarlık var. Görmek istemiyorum. Fark edince takılıyorum. Rahatsız oluyorum. Bilmemek daha iyi diye düşünüyorum. Türkiye'nin kalkınması hepimiz

için iyi. O zaman neden bu tutumlar, anlamıyorum. Ben, hep böyle bakarak harırladım kendimi hayata. Sunay bilir aslında, diyor ya, bilmek istemiyorum doğruyu.

S.A. : Trabzonspor ikinci lisedeyken, galiba Kocaeli'yi yanlış hatırlamıyorsam, babam beni maça götürdü. Deplasmana. Trabzonspor'un idarecileri babamın arkadaşlarıydı. Soyunma odasına gittik, babamla birlikte. On üç - on dört yaşlarındaydım ve kaleciydim ben de. Tabii görmem gereken bir kişi vardı benim için, Şenol Güneş. Merhabalaştık. Sahaya çıkacaklardı. Maçın konsantrasyonundaydı. O yüzden

göz selamı verdi. Kalabalık içinde yanımdan geçti. Hiç unutmam krampon seslerini. Zeus sanki, tanrılar tanrısı! Geçti gitti yanımdan. Baktım arkasından öylece. İlk karşılaşmamız bu. Ondan sonra birinci lige çıktı Trabzonspor. Ben hiçbir maçı kaçırmazdım o yıllar. Ama takım ataktayken bile ben Şenol ağabeye bakardım. Ne yapıyor diye onu izlerdim dikkatle. Kafamda filme alır, aynısını yapardım sonra da. Hareketleri, mimikleri aynısını yapardım. Öyle ki, lisedeyken okul takımında, amatör kulüplerde, Fenerbahçe genç takımında, Beşiktaş'ta adım Şenol'du. Gerçek adım unutuldu. Çünkü arkadaşlar söylüyordu; bir kurtarıcı yaptığımda, kendi kendime “Şenol!” diyormuşum, duymuşlar. Farkında bilmiyordum. Topa bir yumruk atar, dönerdim “Şenol!” derdim. Sunay yok ortada.

Ş.G. : Bizim için de aynı şeyler yaşıyorduk tabii. Çocukluğumda Trabzon çok güzel bir yerdi. Bulunduğumuz yer Sotka Mahallesi. Bizim evimiz Rumlarda kalma bir evdi. Evin pencerelerinden bir de kiliseye bakıyordu. Bir de okul vardı. İlkinin ortak bir bahçeleri. Hala duruyor orası. Biraz ilerde kumsal, arada dar sokaklar, meyve ağaçları vardı. Araba fazla

geçmezdi o dar sokaklardan. Biz de top oynardık. Top bulmak zor işti çocukluğumuzda. Kesilmiş yarım limonları sokağa atardı kadınlar. Onlarla top oynardık. Geçerdik kaleye, beşer kere şut atardık. O zamanlarda Trabzon, hem kültürel olarak, hem de sosyal olarak, çok daha iyi bir noktadaydı. Biz hep beraber, bütün mahalleli doluşur bir minibüse, yakın başka şehirlere gidip, piknik yapar, top oynardık. Topu, oranın gençleriyle oynardık. Amatörce tabii. Deplasmandı ve ortak değerlerdi bunlar. Şimdi yok. Amatör ruh yok. Para kazanmak için, oğlu futbolcu olsun istiyor adam. Trabzon o yıllarda bir kültür şehriydi. Şimdi çok değişti.

S.A. : Şenol Güneş'i yetiştiren Trabzon, gerçekten İstanbul'la aynı ayarda sinemaların, tiyatroların olduğu, filmlerin aynı anda vizyona girdiği, edebiyat günlerinin düzenlendiği bir kentti. Örneğin ben, sekiz yaşındayken, Trabzon'da "Sinema Kulübü"ne yazılmıştım. Her hafta sonu bizlere sinemanın tarihi, tekniği, nasıl bir şey olduğu konusunda ders verirdiler. Düz alan çok az olduğu için, futbolu hiç de geniş olmayan, dar mekanlarda oynardık. Trabzon çocuklarının hırslı, heyecanlı, ele avuca sığmaz halleri o küçük sahalarda harikalar yaratırdı. Horon oynar gibi, futbol da omuz omuz oynardık.

Ş.G. : Bana o zaman, karizmatik biri diye bakarlardı; aslında farkım, okumayı çok sevmemdi. Mahallede, kendi yaş grubuyla top oynarken, takımı ben kurardım ve kaleye asla geçmezdim. Önde oynardım. Kaleci olmayı da hiç sevmem. Yirmi yıl oynadım, o başka. Büyüklerle oynarken, ihtiyaç olursa kaleci olurum. Bir de yaş itibarıyla, on beş yaşında sahaya çıktım. Hayat koşulları, ister istemez beni aileye bakmak durumuna itti. Böylece liderlik pozisyonu ortaya çıktı. Ekonomik durum kötü. Babam top oynamamı istemiyordu. Pantolon eskiyor, ayakkabı eskiyor, niye istesin, adam haklı. Bir de okuyorsun. Ama ben mahalle içinde olmama rağmen, dışındaydım. Hem düşünce olarak, hem de davranış olarak. Bütün bunlar kendimi geliştirmemi sağladı. Kolay olmadı tabii. Mesela öğretmenlik sınavlarını kazanmadım, gidemedim. Akımda vardı, liseden sonra tekrar dene-dim oldu. Bütün bunlar, yaşam içersinde beni kendi hayatımı kazanmaya yönlendirmeye itti. Hep sorumluluklarım oldu ve hiç kendimi dağıtmadım. Arkadaşlarımla ilişkilerimde de bu tavrım sürdü. Dolayısıyla grup içinde hep dinamizmi olan biri oldum. Bu benim artımdı. Şimdi bir sürü eleştiri yapılıyor. "Buna nasıl göğüs geriyorsun" diyorlar. Ben üzülmiyorum. Beni sevenler

üzülüyor. Çünkü yaşadım. Biliyorum. Düşünün. Ekonomik durumunuz iyi değil, sosyal durumunuz iyi değil, aşırı bir ilgi var, taşımak gerçekten zor. Taşıyabilmek için, bilgi gerekiyor. Sıkıntı olduğu dönemlerde, Jack London'ın **Martin Eden**'ini düşünürüm. Birtakım şeyler yaşadığında, direncin kırılma noktalarını kırılmada aşmak, yoluna devam etmek önemli bir şey benim için. Son zamanlarda **Doğan Cüceloğlu** okuyorum. Faydası da oluyor bana. Sunay'la da, ağabeyi Kutay'la da tartışırız ara sıra. Aslında bazen düşünüyorum da bu futbol camiasını **Orhan Pamuk** yazsa ne güzel olur.

S.A. : Şenol Güneş çok güzel bir armağan verdi bize. İlk defa burada söylüyorum. Dünya kupasında üçüncü olmuşuz. Döndüklerinin ertesi günü bizi aradı, yemeğe götürdü. Başarısını bizle kutladı. Herkes onu ararken, işin reklam boyutu tartışılmayacak kadar gündemdeyken, o aile dostlarıyla yemektiydi. Öne çıkmak çok kolayken, var olan hayatını sessizce devam ettiriyordu. İşte 'Şenol Güneş tavrı' bu.

Ş.G. : Ben hayatımı, olduğu gibi yaşıyorum. Kendime göre doğrularım var ve mutlu yaşamak istiyorum. Asıl mutluluk bana göre, keyifle bir çay içmek. Geri kalan iş. İşte gereğini yapıyorsun. Başarılı oluyorsun orada bitiyor. Tabii ki orada da mutlu oluyorsun. İşinin gereğini layıkıyla yapmak, tamam. Ama asıl mutluluk, hayatın keyfini çıkarmak.

S.A. : Örneğin ben, kazanılan bir maç sonrasında onu kutlamak istiyorum, ama çekiniyorum. Çünkü biliyorum ki onun için bitmiştir o iş. Bir sonrakine konsantre olur. Hep önüne bakar. Tebrik edemezsiniz yani. İnsan bir havaya girer, şöyle bir kabarır, yok. "Sunay, önümüze bakalım" der. Artık yeni bir sayfa açılmıştır. Önemli olan o yeni sayfadır

onun için.

Ş.G. : Kırıcı taraflarım da var tabii. Samimi olmayı seviyorum. Samimiyetsizliklere tepki gösteriyorum. Ama mesela rahatsız edilmeme rağmen, telefon numaram hiç değişmedi. Önemli olan şu bence, yalın kalabilmek. Sokağa çıplak çıkabilmek. Ben halktan kopmuşsam bu mutluluk değil ki.

S.A. : Aynı yerde oturuyoruz ya, bir gün pastaneye gittik, herkes kıpırdadı, Şenol Güneş gelmiş diye. Bakıyorlar falan, aa Şenol Güneş yok, nerede? Gitmiş pasta seçiyor orada kendine. Hava yok, poz yok. Birazcık ilgi görünce uzaklaşmak ister oradan. Bu tarzı **Oblio Valera**'ye benzer. Valera da, 1950'de takımı Uruguay, Brezilya'yı 2-1 yenince, gizlenmiştir. O, Dünya şampiyonu olmuş bir takımın kaptanıydı ama, tanınmamak için paltosunun yakalarını kalkık, şapkası gözlerine kadar eğik gezdi yıllarca. Şenol Güneş bizim Valera'mızdır.

Ş.G. : Ünvanlarımız, kimliklerimiz değişebilir. Ama kişiliklerimiz neyse odur. İnsanların içinde olmanın zor tarafları da var. Akıl verenler, ters davrananlar, yine de o temas önemli. Ben hep söylüyorum. Her Türk insanı başarılı olabilir. Her alanda olabilir. Her karşılaşma, her tanışıklık bir şeyler kazandırabilir insana. Kimden ne kazanacağınızı bilemezsiniz. Türkiye şu anda yükselen bir değer. Korkum, neresinde yer alacağımız. Rahatsızlıklarım var. Bu günkü saha sonuçlarından yola çıkarak bu mutluluğu yakalayamayız. Çünkü, daha çok yolumuz var. Yarıştığımız ülkelerin alt yapıları çok iyi. Ekonomik, sosyal şartları oturmuş. Kayıpların onlar için bir önemi yok. Ama bizim için henüz saha sonuçları çok önemli. Her kaybediş bir yıkım. Bunu aşmak lazım. Bir birikimi, artı değere dönüştürmek lazım. Saha sonuçları, işin en son noktası. Oraya gelene kadar olan so-

runları çözmek lazım önce. Orada mutluluğu sağlayan şey, gidilecek yolu bulabilmek. Şampiyonluk mutlak başarı değildir. O bir araçtır. Bir dönemdir.

S.A. : Şenol Güneş'in kaledeki en büyük özelliği, **Süpermen** gibi olmasıydı. Hani **Clark Kent** takım elbiselidir ya! İşte Şenol ağabey de öyle. Sahaya çıktığında giyerdi pelerini. Bence takım elbiseyle çıkmalıydı sahaya. O kaleye müthiş bir duruş getirdi. Orada durmak, oyunu okumak, yönlendirmek, ve topun nereye geleceğini tahmin edip, gidip orada durmak, topla buluşmak... Ben kaleciliğe başladığımda aklımda sadece uçmak vardı. Kalecilik ne demek, top gelecek, sen uçacaksın. Öyle oyun okumak falan yoktu aklımda. Bunun böyle olmadığını, lise yıllarında

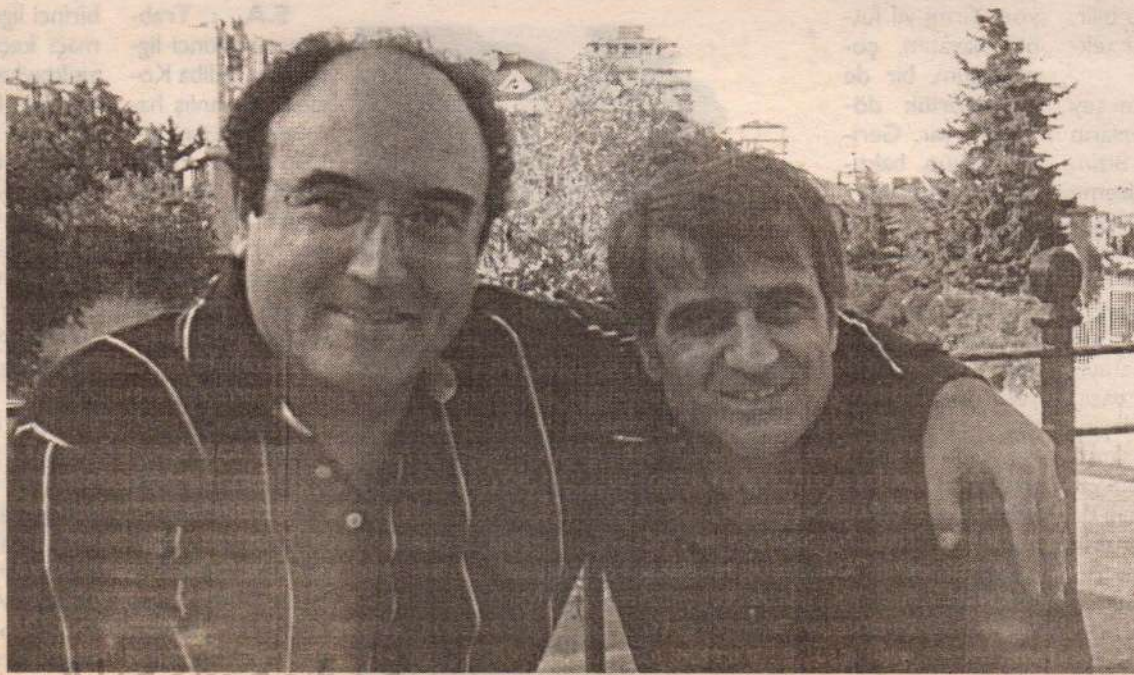
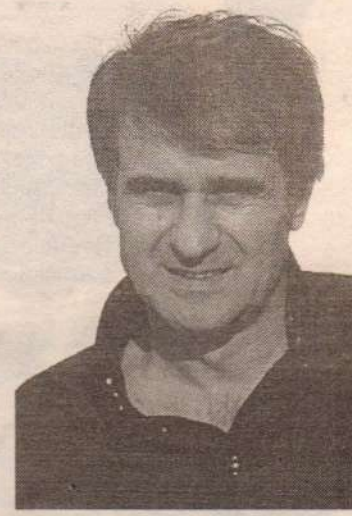
ondan öğrendim. Aa, bir de baktım, Şenol abi bir satranç oyuncusu gibi duruyor kalede. Bir de onun farklı bir özelliği var. O çok iyi bir santrafor, iyi defans, orta saha, her mevkiye oynar. Hodri meydan! Futbolu bırakan herkesle takım kurulsun, o oynasın. Bugün çıksa oynar. Onu çok iyi gözlemledim. Dedim ki, demek ki çamurlu bir sahada, ne kadar az çamurla çıkıyorsam sahadan, o kadar iyi kaleciyim demektir.

Ş.G. : Ben devam edeyim, çağımız, akıl bilgi çağıdır. Duygu bunun üstüne konulabilir. Ama duygunun üzerine koyarsanız aklı sarsılırsınız. Ben ne kadar kazanırsam kazanayım, başarıya bakışım değişmez. Açı aynı açıdır. Kaleciliğe gelince, herkes koşmak isterdi. Bu yüzden daha saflar kaleci olurdu. Uyanık biri kaleci olmaz diye bakılırdı. Halbuki, tam tersidir. Bana göre en zeki adam kaleci-dir. Çünkü her şeyi görüp, bütün o koşanların kendisine geleceğini bilen adamdır kaleci. Ben hayatım boyunca önüme baktım. Kalecilik de bunun bir parçası. Kalede de önünüze bakıyorsunuz ya, yönetiyorsunuz aslında. Gel, git diyorsun, pozisyon al diyorsun, oyunu yönlendiriyorsun bir bakıma.

Bizim dönemimiz biraz farklıydı. İş sahibi olamayanlar futbolcu olurdu. Ben rahatsız olurum. Ben serseri değildim ve yaşayarak bunu göstereceğim iddiası taşırdım. Futbolcu ya güven yoktu. Hanımı istemediler mesela.

S.A. : Kaleciye kız mı verilir abi!! Babam esnaftı. Biz iki kardeşlik o zaman. Eline geçen ilk parayla İstanbul'da ev aldı. Biz okuyalım diye. Trabzon tam bir çıkmaz sokaktır. Adana'ya, İzmir'e, Ege kıyılarına benzemez. Trabzon'da bir insanın başarılı olması zordur. Anadolu'nun çıkmaz sokaklarından biridir sahiden de..

Ş.G. : Değer yargıları da değişiyor her şey gibi. Ayrılan insanlar o şehir için kayıp oluyor tabii. Bütün sıkıntıların

Şenol Güneş Anlatıyor

Kalecinin Penaltı Anındaki Endişesi

- Kaleci yalnız adamdır. Bulunduğu yer bellidir. Penaltı genellikle oyunculara verilir. Kaleci haksızlığa uğrar, hatalı oyuncunun günahını çeker. Bu yüzden bir sorumluluğu yoktur aslında. O yüzden rahat olması, endişelenmemesi gerekir. Hata yapan oyuncunun kaleye geçmesi gerekirken, onun yerine kaleci geçer; kurtarırsan ne ala. Hayat da böyle. Başkasının hatalarının bedellerini de ödetiyorlar adama.

Kaybetmekle İlgili

- Sonuç, gelecek için bir anlamı varsa önemlidir. Kaybettiyse ve ayakta yasan, büyüklük odur. Kazandığında yaşanan şey, büyüklük değil, sevinçtir.

Hayata Dair

- Ben geriye dönüp bakmıyorum. Çok sıkıntılar çektim. Ama hepsini kazanç haneme yazdım. Pişmanlığım yok. Zürih'te kamp yapmaya gittik. Benim için çok önemli bu. Sabah kalktım. Sessizlik. Nasıl bir sessizlik var anlatamam. Çocukluğum aklıma geldi. Aynı Trabzon gibiydi. Güneş, doğa, hepsi aynı. O ruhu yakaladım orada. Geldiğim nokta oydu. Zengin bir ülkede, yıllar sonra benim duygularıma gene aynıydı. Peki ama, arada geçen yıllara ne oldu?

Zenginlik

- Sağlığın yerindeyse, karnın doyorsa, mutluysan, budur zenginlik. Çok samimi söylüyorum. Parası olan adamın, biraz daha parası olması neyi değiştirir ki. Bu yaşımıza kadar aldıklarımızla hayatı devam ettirdik. Artık verdiklerimizle kendimizi açıklayabiliriz.

Sokaklar

- Trabzon'un o dar sokaklarını gezmek lazım. Oradan, insanın bakışı da değişiyor. Küçük bir çocukken korku olan şeyler, büyüdüğçe güvene dönüşüyor. Sotka mahallesi, 2 no'lu Çulha sokak... Numara 4. Yan taraf Faroz, öbür taraf moloz. Yüz yılı aşkın lisenin bahçesinde yetişti birçok futbolcu.

İngiltere

- İlk defa kazanacağız dedim. Benim söyleyimde asanz keseriz bula-mazsınız. Bir şey söylerken de, sözlerimin havada kalması işime gelmez. Bu yüzden açıklanm. İngilizlerin bazı artıları var. Adamlar çok sabırlı ve serinkanlı. Biz tez canlıyız. Eğer enerjimizi kaybetmeden tez canlılığımızı kontrol edersek, yeneriz. Panik yapmamamız lazım. Onun için, seyircilere çok iş düşüyor. Gergin bir ortam, onlardan çok bize zararlı olur. Maçın başından sonuna kadar oyunculara güvenip, sükunet içinde götürebilsek, maçı alırız.

ekonomik olduğunu düşünmüyorum ben. Samimiyet kayboldu gibi geliyor. Sunay'la da ben İstanbul'a geldikten sonra daha yakın olduk. Onun benle ilgili durumunu, beni örnek aldığını bilmiyordum.

S.A. : Bütün hayalim Trabzon'a, Şenol ağabey'in yanına gitmekti. Aslında burada oynuyordum. Gayette iyiydim. Liseyi bitirdim, üniversite hiç umurumda değil. Babam da oğlu üniversite okusun istiyor. O yıllarda futbolcu olmak zor iş. Gizli gizli top oynuyoruz. Salacak'ta Zeynep Kamil Gençler Gücü'nü kurduk. Elektrik direklerine futbol takımlarının tabelalarının asıldığı günler. Annelerimiz formalarımızı almazdı eve. Deterjanlarla denizde yıkar, öyle gidebildik evlerimize. Dedim ya bütün hayalim Trabzonspor'a gidip, Şenol Güneş'le aynı yerde olmak. Hem çok seviyordum, hem de kiskaniyordum onu.

Ş.G. : Ben bu hikayeleri bilmiyordum tabii. Ben de onun şairliğinden, araştırmalarından hem etkilendim, hem de faydalandım. O tarzı seviyorum. O, şairliğinin, araştırmalarının dışında, düşünceleriyle çok şey veriyor yanındaki insana. Babası biraz karşıydı edebiyat çalışmalarına. Ama baktık ki Sunay, hakikaten çok özellikleri olan bir insan, o da kabullendi. Kolay değil tabii. Her çalışma bir süre istiyor. O dönem bence çok önemli bir dönemdi. Bence bazen ailelerin isteklerine rağmen, ısrarcı olmak, yerinde olabiliyor.

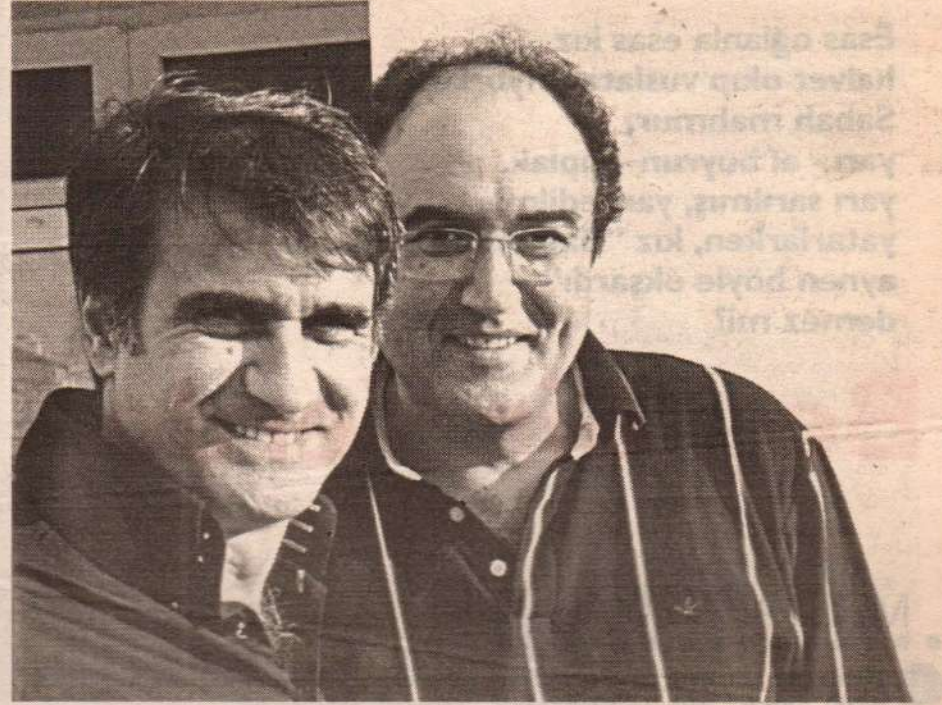
S.A. : Burada da Şenol hoca beni savundu. Kaleci olarak bu sefer beni korudu! Yani düşünsenize, edebiyatla ilgilenen bir çocuk. Bu memlekette edebiyatçıların başına gelenler malum.

Ş.G. : Aslında babası sanata da, edebiyata da değer veren biri olmasına rağmen istemedi. Sunay orada direnç gösterdi. İyi ki de göstermiş. Bence çok büyük bir kayıp olurdu vaz geçmesi "Alacak" şiirini çok severim ben. O şiirden sonra mazgallara bakışım değişti. Görürdüm ama bir şey ifade etmezdi.

Alacak

Yol kenarlarındaki
Yağmur mazgalları
Kumbara sanıp
Harçlığını atardım
Bu yüzden en çok
Denizden alacaklıyım

S.A. : Şenol hocanın herkesle diyalogu çok iyidir. Benim kızımın da, oğlumun da arkadaşıdır. Ama benim futboldan soğumamın nedeni Şenol ağabeydir. Baktım ki ne yaparsam yapayım onun yedeği olacağım, vazgeçtim kalecilikten. Şenol Güneş, hayat olarak, insan profili olarak, da futbol dünyasına önemli şeyler kazandırmıştır. Herkes açsın baksın katettiği mesafeye. Yetiştirdiği aile, kendi kurduğu

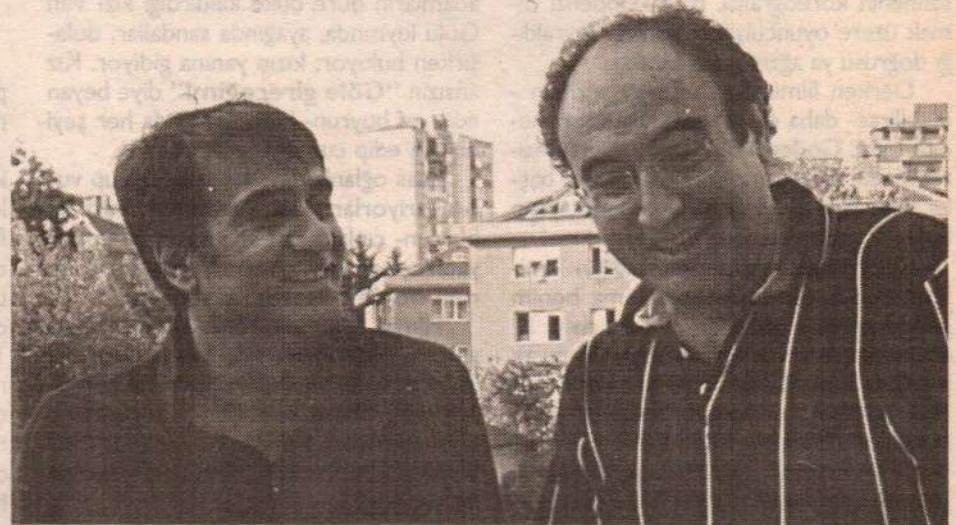
aile, etik değerleri üzerine bir ikinci kişi bilmiyorum ben. Bakmayın dostluğumuza. Benim için de hep, yanımdan geçip giden büyük kaleci Şenol Güneş'tir o.

Ş.G. : Sen Oyuncak Müzesi'ni ne yaptın Sunay?

S.A. : Oyuncak Müzesi kuruyorum

Hastanede dikiş atılmış. Sonra adam bunu Sunay'ın babasına anlatıyor. Babası da "Ne gittiniz hastaneye, vardı makine burada dikedik" demiş.

S.A. : Bir gün telefonla bir kadın bürodan aramış beni. "Sunay'ı bağlar mısınız" demiş babama. "Yok kızım," demiş.

şimdi. Babamın evindeki iki odayı oyuncakları depolamak için işgal ettim. Oyuncaklar arasında otururken kapıdan baktı şöyle, kafasını sallayarak gitti. Dedi ki, "Allah Allah, yine döndük başa!"

Ş.G. : Esprili adamdır Sunay'ın babası. Dört katlı bir ev vardı; kadın sarkıtmış sepeti bakkala, yokmuş bakkal o sırada. Kadın sepetin ipini takmış pencere önündeki bir saksıya, girmiş içeri. Bakkal gelince sarkan sepeti görüp, koymuş ne lazımsa. Saksı düşüp, kafasını yarmış.

"Şimdi çözdük. Biraz dolaşsın, sonra bağlarız."

Ş.G. : Anlayış çok önemli. Brezilya maçı sonrasında iki yüz elli medya mensubu vardı. Aynen şu ifadeyi kullandım. "Ben, çok mutluyum bir futbol adamı olarak." Futbolun da bu tarafını seviyorum. Bana sordular. "İlk maçın intikamı olacak mı?" "Futbolda intikama yer yok" dedim, "Dostluğa ihtiyaç var. Burada iki ülke sahillerini birleştirmek için bulunuyoruz." Yazmadılar. Anlamadılar ki ne demek istediğimi. Rio ve Karadeniz sahillerini kastetmiştim. Anlayışı değiştirmek gerek. Başarıyı değerlendirmek için zaman lazım. Her çalışmayı, kendi döneminin koşullarına göre değerlendirmek doğru. Ben bir şey yaptım, ve tuzağa düştüler. Avusturya maçı sırasında, mağlup olduk kendi sahamızda, "Başarısızlık benim" dedim. Bir şey demediler. Sonra yendik, "Başarı hepimizin" dedim, herkes sahiplendi. Suçlu aramaktan, kahraman yaratmaktan, iş yapamaz hale geliyor insanlar. H

**Esas oğlanla esas kız
halvet olup vuslata eriyorlar.
Sabah mahmur,
yarı - af buyrun - çıplak,
yarı sarılmış, yarı edilmiş
yatarlarken, kız "Babam da beni
aynen böyle okşardı"
demez mi?**

Beşi Bir Yerde

MUSTAFA ZİYALAN

1 Yenilerde adı "Vurdu mu indirir Harbî Ablam" diye çevrilebilecek bir Hong Kong filmi gördüm: "She Shoots Straight"

Başrolde daha önce Sammo Hung'un "Eastern Condors"unda gördüğüm inanılmaz **Joyce Godenzi** vardı; gerçekten, yine attığını vuruyor, vurduğunu indiriyordu. Örneğin sahnelerden birinde bir geminin kazan dairesinde boruların arasında bir sürü talihsiz tayfayla kapıştı; tüm sahnenin koreografisi, başta Godenzi olmak üzere oyuncuların esnekliği, kıvraklığı doğrusu ya ağzımı açık bıraktı.

Derken filmin son sahnesi ağzımın -olabilirse- daha da bir açık kalmasına neden oldu: Godenzi bu kez de Agnes Aurelio adlı, anlaşılın ağırlık çalışan bir başka kadınla allah yarattı demeden kapışıp kozunu paylaştı.

Bir kadının, egemen erkekliğin kimilerine göre olmazsa olmaz ama benim gibi kimilerine göre de olmasa daha iyi olacak yanlarını erkeklerle taş çıkarmak biçimde "kıvrılabilmesi" iyi mi, kötü mü? Film izlemek bu soruya kesin bir yanıt bulmamı sağlamadı, ama Norris, Segal, Van Damme, vb. gibi erkekler erkeği adamların o yapar gibi göründükleri işleri bırakıp gitmeleri gerektiğine olan inancımı pekiştirdi.

2 Attığını vuran, vurduğunu indiren kadınlar denince, Internet'in şu sıralar -örneğin B de değil de artık Z filmleri yönetmeni Albert Pyun'un külliyâtını gözden geçirmek için- arada bir uğradığım bir köşesi de Silâhlı Kız ve Femme Fatale Sitesi.

Bir başkası da Internet film veri tabanı. Geçenlerde, üyesi olduğum Geceyarısı e-posta listesinde **Metin Erksan**'in yönettiği, **Canan Perver**'in oynadığı yerli **Şeytan**'ın ya da kimbilir kimin yönettiği **Kötü Tohum**'un özgünlerini merak ettiğimizde, gidip oraya baktık.

3 Sonra da efendim, **Ömer Kavur**'un "**Melekler Evi**" adlı filmi gördüm. Ben "Türk Filmi" d nilen anka kuşlarından artık yapmıyorlar diye düşünür, kendi kendime eziyet eder, üzülürdüm. Sevinerek müşahade ettim ki, bütün kederlerim boşunaymış! Türk filmi sağ, sağlam, yapıyor; hem de aslan gibi, çarşaf gibi, çatur çatur! Lafı yatmadan

"Melekler Evi"nin birkaç özlem giderici sahnesini nakledeyim:

Esas oğlan esir alınmış, bir arabanın arkasında götürülüyor. İki tarafında iki yarma oturuyor, biri oğlanın göğsüne tabancasını dayamış. Soruyorlar: "**Neden konuşmuyorsun lan?**" diye. Kahramanımız "**Ben insanlarla konuşurum**" diye yanıt veriyor.

Esas oğlan, esas kızı kaybedip kaybedip yeniden buluyor. Bir kezinde kötü adamların düre bükte kaldırdığı kızı Van Gölü kıyısında, ayağında sandallar, dolaşırken buluyor; kızın yanına gidiyor. Kız ansızın "**Göle gireceğim!**" diye beyan edip -af buyrun- külodu dışında her şeyini fora edip cup diye göle dalıyor.

Esas oğlanla esas kız halvet olup vuslata eriyorlar. Sabah mahmur, yarı -af buyrun- çıplak, yarı sarılmış, yarı edilmiş yatarlarken kız "**Babam da beni aynen böyle okşardı**" demez mi?

Filmin sonunda Türk Güvenlik Kuvvetleri kötü adamı düz ovada kısıtıyor. Polis muavini yanındaki polis kalabalığına dönerek "**Keskin nişancı hanginiz?**" diye soruyor; kalabalıktan elinde dürbünlü tüfek olan biri "**Benim!**" diye yanıt veriyor.

Bu arada esas kızı oynayan hanım kızımızın dişleri bembeyaz, iri mi iri yapılmışlar; özellikle dudakları silikonlu; kızımız göbeğini açıkta bırakmaya, bedeninin o nahiyesine altın zincirler takmaya, sonra da Urfa, Bitlis ve Van yörelerinde öyle dolaşmaya, coşan duygularını sık sık o iri dişlerini göstererek, ağız dolusu küfrederek ifade etmeye bayılıyor. Filmde birkaç el ateş bile ediyor. Ama hele Godenzi gibileriyle karşılaştırılınca, böyle oyuncularla canlandırdıkları karakterler tam da Norris, Segal, Van Damme gibi oyuncularla canlandırdıkları karakterlerin varlığı için güçlü bir bahane oluşturuyor gibi geldi bana.

Ferdi Tayfur'la "**Kurt Kız**" filminde de yine büyük bir başarıyla oynayan **Canan Perver**'in oynadığı "**Batan Güneş Beni de Al**" filmi anımsamaktan, "**Aaah, aah, ne günlerdi onlar...**" demekten alamadım kendimi; "**Ne gam kaldı ne kasavet!**"

4 Derken **Reha Erdem**'in filmi "**Kaç Para Kaç**"ı gördüm. Şans değil de kaza eseri diye püktü bir

Muzaffer Özdemir - Baba Ceylan - Mehmet Emin Toprak - Taner Birsell - Beki Kandiyoti

para geçen aile babası gömlekçinin başına gelenler...

Konusunun özetine bakınca -paranın kirleticisi, yozlaştırıcı etkisi, vb.- bayat gelebilir gibi düşünmedim değil; hem filmde olan bitenler belki de kimi yerlerde mantığımı zorladı, vb. ama film bence bu kaba özetin, kaba mantığın bittiği yerde başlıyordu asıl. Sonuçta da şu sıralar Türkiye'ye -dahası dünyanın başka yerlerine- egemen olan para ekseni, karabasanımsı havayı çok iyi veriyor, bence asıl önemlisi kendine özgü bir mantığı çok da inandırıcı bir biçimde kuruyordu. Kurgusu, özellikle bir gemide geçen, sessiz film döneminin savruklamalarını andıran bir kovalama sahnesinde gördüğüm gibi, çok iyiydi. Başrolünü, ilk kez izlediğim **Taner Birsell** oynuyor, ne karakterin içinde eriyerek ne de eksene bir tek kendini koyarak çok kıvamlı, ölçülü, etkiyleyi bir oyun çıkarıyordu.

5 **Nuri Bilge Ceylan**'ın "**Mayıs Sıkıntısı**" nı gördüm. Memleketinde, ailesini kullanarak film yapmaya çabala-yan bir yönetmenin günleri...

Yönetmen Ceylan ailesinden içten, doğal, şaşırtıcı oyunculuklar çıkartmış. Film, özetinin -film içinde film- yine bayat durmasına, yönetmenin ailesini kullanarak kendine, anlaşılın kendi film serüvenine ilişkin bir film yapmasına karşın hepten kendi üstüne kadanıp gitmemeyi, taze olabilmeyi başarıyordu. Bir belgeseli, en önemlisi de kendine özgü bir temposu olan bir belgeseli andırıyordu. Kimi yanlarıyla uzaktan uzağa İranlı **Abbas Kiarostami**'nin filmi "**Vişnenin Tadı**" nı anımsattı bana.

6 **Dönüp Dönüp** sonunda **Ilana Navaro**

ro'nun "**Beni Almaya Geldiler**"'ine geliyorum: Beki Kandiyoti'nin oynadığı Büyükkadalı bir kadınla **Selen Daver**'in oynadığı torunu göçmeye hazırlanıyorlar; büyükanne ellerindeki yarım bir tablonun öteki yarısını bulup göç bütçelerini doğrultmayı kuruyor; çıktıkları İzmir serüveni evlerini sezdığım kadarıyla yalnızca düşlerindeki, özellikle de küçük kızın düşündeki bir dönüş için hazır edebilmelerini, bir anlamda kalabilmelerini, sonuçta da gidebilmelerini sağlıyor...

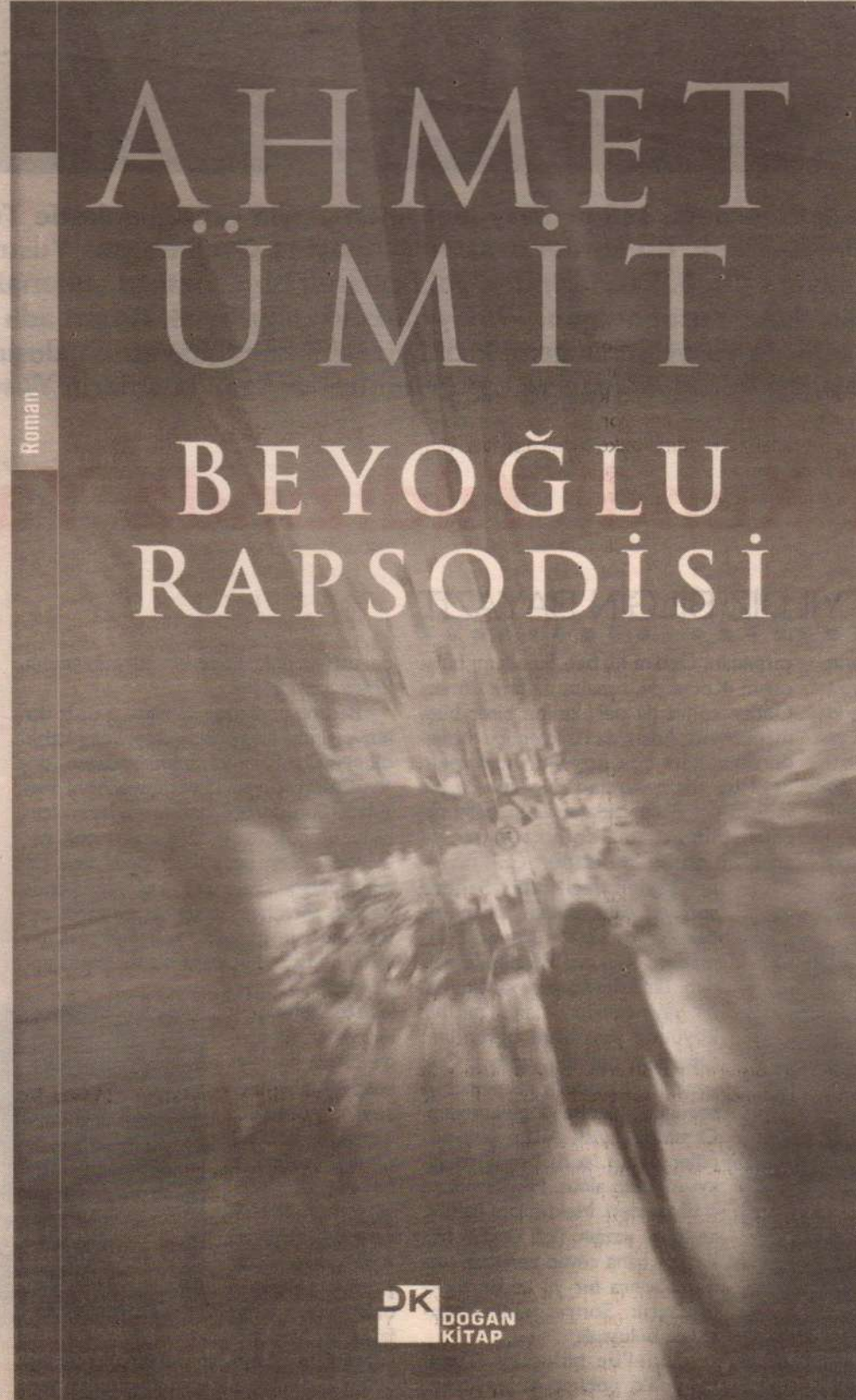
Örneğin kadının Büyükkadalı olduğunu söylemeden edemiyorum; çünkü film yirmi üç dakika içinde güçlü bir mekân duygusu oluşturmaya, gitmeye, kalmaya, gidememe, bulamama korkularına ilişkin karmaşık duyguları tarazlı bir sesin okuduğu bir şiir benzeri uyardırmayı başarıyordu. Oyuncuların verdiği sonuçları yalnızca senaryoya, yönetime ya da yeteneğe bağlamak güçtü. Beki Kandiyoti'nin oyununda, örneğin yalnızca sigarasını içerken bile zurnanın son deliğine gelmiş, ama halâ sevebilen bir insan görülebiliyordu. Bu sanatçıların elinden çıkma başka filmler göremezsem sahiden üzüleceğim.

O zaman iç rahatlığıyla, inanarak, güvenerek yineleyeyim: Türkiye'de film yapılıyor, hem de aslan gibi, çarşaf gibi, çatur çatur! Bir de bu yazının kahramanlarını anayım yine; ne olur ne olmaz, Internet'te arandıklarında bulunmaları daha kolay olsun: **Taner Birsell**, **Nuri Bilge Ceylan**, **Reha Erdem**, **Beki Kandiyoti**, **Ilana Navaro**, **Taner Birsell**, **Nuri Bilge Ceylan**, **Reha Erdem**, **Beki Kandiyoti**, **Ilana Navaro**.. H

Ahmet Ümit'ten yepyeni bir roman

Sıradan hayatlardır, en büyük sırları taşıyan!

Ahmet Ümit bu kez üç arkadaşın hikâyesini anlatıyor. Ve roman boyunca onlara Beyoğlu eşlik ediyor adın adım. Sokaklarıyla, binalarıyla, insanlarıyla ve tabii ki sırlarıyla. Beyoğlu sır dolu. Yaşam da öyle...

Ankara Sanat Derneği, 378 profesyonel sinemacıyla yaptığı anketle Türk sinemasının en iyi 10 filmi belirledi. Bu filmler arasında, Anayurt Otel'i de var. Yusuf Atılgan'ın ikinci romanı Anayurt Otel'i. Eserlerinden yola çıkarak bir sanatçıyı anlamak ne kadar mümkün tartışılabilir. Ama Yusuf Atılgan, 1959 yılında yazdığı Aylak Adam adlı romanıyla çok başka bir şehirde yaşayan bir genç kızın, ve tabii kendi hayatının akışını değiştirmiş. Uzun yol arkadaşı, eşi Serpil Atılgan ve oğlu Mehmet Atılgan'la onların Yusuf'unu konuştuk.

Yusuf Kendi Yıldızında Yaşardı

YILDIZ BİLGİN BAYAZIT

S.A. - Ben on altı, on yedi yaşlarındaydım. Aylak Adam'ı okudum. O zaman Ankara'da yaşıyordum. Çok etkilendim. Yani, şöyle bir şey oldu. Çok yakından tanıdığım biri duygusu gelişti. Kendimi çok yakın hissettim. Dünya görüşü, dünyaya bakışı, beni çok etkiledi. Edebi anlamda da müthiş sürükleyici, inandırıcı, şiirsel, dili son derece temiz,

çarpıldım. Dedim ki, ben bu adamı bulacağım. Körse de, topalsa da fark etmez. Ondan sonra da ne olur ne biter bilemem. Aylak Adam'da da içten içe hissedersiniz; hem çok hoş biri, hem tekin değil bu adam dersiniz. Korkutucu bir yanı vardır. Belki yaklaşabilirsin, belki ele geçirebilirsin ama sonuna kadar da problem olacak biri olabilir. Çok rasyonel şeyler değil tabii. Sadece sezgiler. Ama aradım. Üç ay kadar Ankara'da iz sürdüm. Bulamadım. Kalktım İstanbul'a geldim. Bir arkadaşımın yardımıyla, bir yayınevinden Manisa'nın bir köyünde yaşadığını öğrendim. Oturdum mektup yazdım. Çok gençtim. İstanbul'a gelmem bile sorundu. Manisa'ya gidemedim. O sırada Aylak Adam çok popüler olmuş, o da beş yüze yakın mektup almış. Hiç sevmezdi o tür şeyleri. Mektuplara baksın, cevaplar yazsın, ilgili değil hiç. Bir tek bana cevap vereceği tutmuş. Sonra bir yıl kadar mektuplaştık. Sonra geldi. İstanbul'da buluştuk.

Tünel'de buluştuk. Yusuf karşıdaki geçitte bekleyecek, ben de Tünel'den çıkacağım. Ben indim, baktım orada. Merhaba bile demedik birbirimize, yürüdük Viyana lokantasına kadar. Karşılıklı oturduk bir masaya. Aradan bir süre geçti. İkimiz

de titriyorduk. Epey bir süre geçmedi. Böyle başladı işte.

Ben on yedi yaşındaydım, o otuz dokuz yaşında. İlk söylediği şey, sol görüşlü olduğuydu. Para kazanamayacağını, düşündükleri için taviz vermeyeceğini vurguladı. Son derece önemliydi bizim için. İlişkimiz çok uzun sürdü ama çok geç evlendik. Ben otuz iki yaşındaydım evlendiğimizde. Para yok, pul yok, bende de yok, memlekette bir tarlası vardı, ortakçının işleyip, para yolladığı ufak bir tarla, hepsi o. Hiç para hesabı yapmazdı.

O küçük paralarla, istediğimiz şeyleri yapar, iki günde bitirirdik. Sanatçıydı tabii. Her şeyi görürdü. Kimsenin fark etmediği şeyleri, o havada görürdü. İyi yemek, en çok onu ilgilendirir. Aydın diye hiçbir şeye tepeden bakmazdı. Yaş farkı bir yandan,

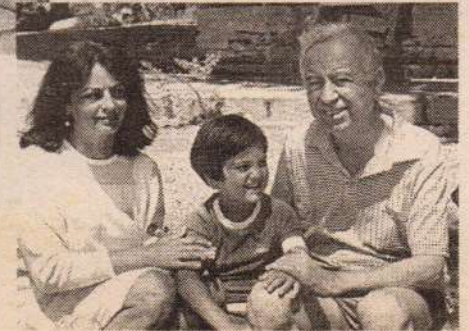
hapse girip çıkmış bir yandan, zordu ilişkimiz. Benim de bir tiyatro sürecim vardı. Yusuf çok saygı duyardı buna. Hiçkimse desteklemedi. Aslında ailede beni anlayacak biri vardı. Babam. Ama ben o zaman yeterince olgun değildim. Babamı tanıımıyordum. En çok babam yıkdı, ama beni en çok o anladı.

Herkes Yusuf Atılgan'ı köy yazarı diye tanımlıyor. Vurgulanan bir şey bu. Ama o çok kentli biriydi. Ailesi göçmen. Babası kol memuru. Manisa yakılıp yıkılınca, yakın bir köye kaçılmış. Orada yaşayan herkes gibi.

M.A. - Babamın köy hayatı ileri yaşlarına denk düşüyor zaten. Çocukluğu ve ilk gençlik yılları Manisa ve Balıkesir'de geçmiş. Eserlerine baktığınız zaman, köy romanı çizgisinden çok farklıdır. Orada çok iyi bilinmeyen yıllar, bir dönem var.

S.A. - Klasik bir Türk ailesi gibi değildiler zaten. Göçmen olmalarının da önemi var.

M.A. - Yunanistan'daki Türk ailelerinden. 1878 harbinde, Selanik'ten göç etmişler. Babamın

orada yaşadığı dönem, hapis sonrası, gözetimde olduğu bir dönem tabii. Çok da seçilmiş bir şey değil bence.

S.A. - O yıllar çok zor yıllar tabii. İstanbul'da iş yok, arkadaşları bile takibe alınıyor. Orada yaşarken, her ay jandarmaya gidilip rapor veriliyor. Doğrusu arkadaşları da çok cesurdu. Kolay değildi hayatı. Çok risk aldılar.

M.A. - Köy Enstitüleri'nden de çok önceki bir dönem babam. O gelenekten de ayrı. Aylak Adam için iyi ye da kötü denilebilir mesela, ama kentli bir romandır.

Serpil Atılgan, başarılı bir tiyatro oyuncusu, başarılı bir şarkı yorumcusu ama sürdürmemiş bu yolculuğu.

S.A. - Ankara Sanat Tiyatrosu'ndan ayrılan grupla, Antigone'yi oynadım. Genco'yla (Erkal) çalıştım. Ağabeyim Durul Gence'yle iki yıl kadar müzik çalışmalarım oldu... Sonra bıraktım. Bir sürü neden var tabii. Aslında çok da başarılı oldum. Ama bizim ülkemizde bu tür şeyler biraz rastlantısal olarak değerlendiriliyor. Bir bütünlük bulamadığım için bıraktım. Ekip işleri bütün bu çalışmalar ve kendimi ait hissettiğim bir çalışma olamadı. Anlayış, saygı, özveri gerektiren çalışmalardı ve çok az insanda bu vardı. Aradığım bütünlük yoktu. Oyuncululuğun çok acısını çektim. Bırakma süreci sancılı geçti. Kelimenin tam anlamıyla saygı duyuyorum sanata. Star olmak bana yetmezdi. Yaptığım işlerin bir bütün olarak sanat eseri olmasını istedim. Bu yakıp kavurucu bir şey. Çok göz yaşı döktüm tiyatro için. Ama bir ekip işiydi bütün bu çalışmalar, ve sadece benle olacak iş değildi. Kendime yabancılaşmak istemedim.

M.A. - Türkiye'de bir star anlayışı var. Konu ne olursa olsun, oyuncuların da hedefi bu. Çıta yükselemiyor bu yüzden. Starlık yapılan işi de eritebiliyor çoğu zaman.

S.A. - Eğer bırakmasaydım, kendime yabancılaşacaktım. Bedeli, sevmemek, sevilememek olacaktı. Bunu istemedim. Böyle bir şansım oldu. Bunun farkına

vardım. Ondan sonra Yusuf'la evlendim. Bir kez bile arkama bakmadım. Hemen de Mehmet doğdu. Sanatın yerine koyabileceğim tek şey sevgi olabilirdi. Hepsini Mehmet'e ve Yusuf'a gitti. Hayatı sürdürmek için, para kazanmak gerekti. Ben çalıştım bizim evliliğimizde. Zaten öyle konuşmuştuk. Antikacılık yaptım el yordamıyla. Büyük paralar kazanmadım ama, geçindik. Öte yandan da evliliğimi korudum. Yusuf ve Mehmet, hep ön planda oldu. Yusuf güzel yemek severdi. Kötü bir yemek asla yemedi. Huzurlu ve mutluydum yaptığım seçimden. Dedğim gibi hiç arkama bakmadım.

Yusuf, kavgadan gürültüden hiç hoşlanmayan bir adamdı. Ağırbaşlı, ağırlığı olan biriydi. Hiçkimseden çekinmedim ondan çekindiğim kadar. Son derece ilgili, ama maço yanları hiç olmayan bir adamdı. Dakik, disiplinli biriydi. Dörde on kala dediyse ve saat dörtse ölmüş olduğunu düşünebilirsiniz. Sakinliği severdi ve kendi yıldızında yaşardı. Köşede kocaman bir berjer koltuğumuz vardı ve o orada oturdu. Yemeklerini saatli yerdi. Öğün aralarında hiçbir şey yemezdi.

Çok ayık bir adamdı. Ben hep diyordum ki, biz hepimiz uyur gezeriz. Saat takmazdı mesela ama saatin kaç olduğunu bilirdi.

M.A. - Saati kol saatiydi ama cebinde taşırdı.

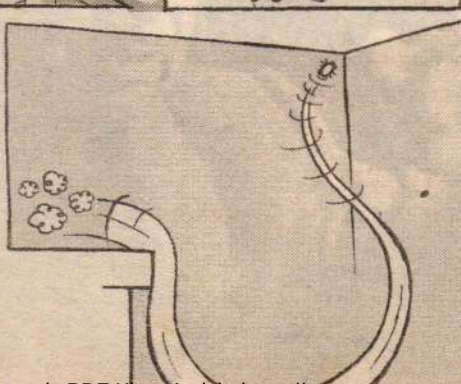
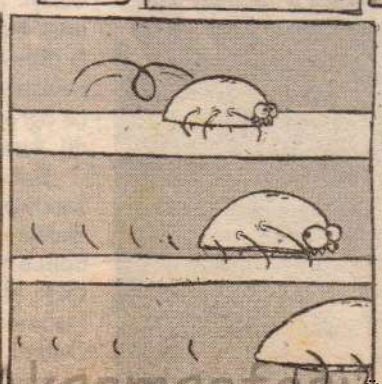
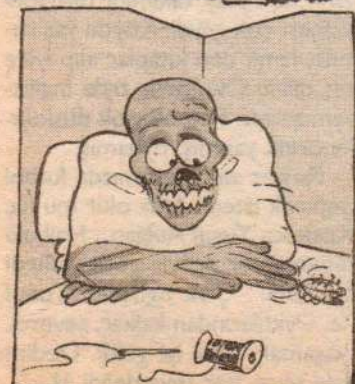
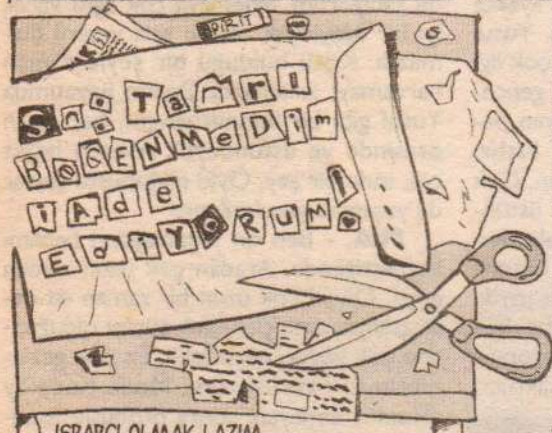
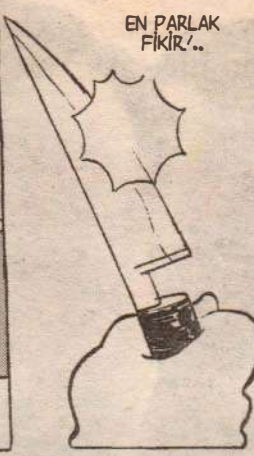
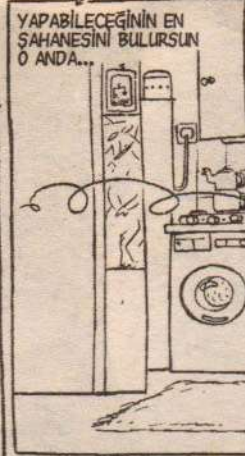
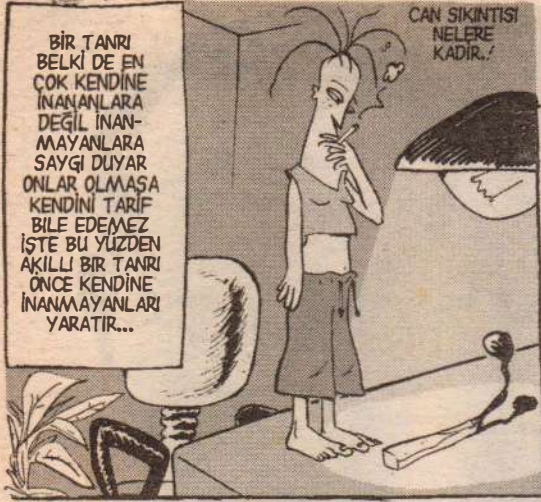
S.A. - Hiçbir şeyini bir yerde unutmazdı. Son derece sorumluluk alırdı. Mehmet'i istemedi önce. "Dede olacak yaşta adam, baba olmuş" derler dedi. "Ne zamandan beri başkalarının düşünceleriyle yaşıyoruz" dedim ben de. Çok güçlü bir adamdı. Anlatmak çok zor. Yaşadıklarından sonra hala dimdik ayakta olması mucize gibiydi sahiden de. Yusuf her şeyi silip götürdü. İnsan yanı çok ilgi çekici biriydi. Yirmi dört yaşında gencecik biriyken tutuklanıp, duygularının hesabını vermek zorunda kalmış. Nabızı atan her genç etkilenir eşitsizlikten. Çok sıcak bir insandı. İnsanı her şeyin üstünde tutardı. Yaşam haklarının elinden alınması ağır bir şeydi. Ayaktaydı. Üstelik sapasağlam. Bu bile çok büyük başarıydı. Öyle zordu ki hayat, arkadaşlıklar bile neredeyse lütuftu. İnsanları da alıyorsunuz elinden. Dostlukları, arkadaşlıkları...

Geriye ne kalır ki? Çok sağlam bir adamdı. Zaman zaman kışkırdığımı itiraf etmeliyim. Bazen de hayattaki bu sağlam duruşunda katkım olmuş mudur diye düşünürüm. Yazdıkları kötümser. Ama müthiş bir yaşama sevinci vardı. Neşeli, mutlu bir adamdı. Mizah duygusu çok gelişmişti. Kadınları çok seven, saygı duyan biriydi. Alçakgönüllüydü. Edebi konuşmalardan kaçardı hep. Hayatın kendisiyle ilgiliydi daha çok. Evlenmek istediğim, çocuğum olsun dediğim tek erkekti Yusuf. O olmasaydı, evlenmezdim de sanıyorum. Sinemaya çok ilgisi vardı. İyi bir izleyiciydi. Vasatı asla yeterli bulmazdı. Kötü bulduğu bir şeyle zaman harcamayı anlamazdı. Benim hayatımda Yusuf gibi bir insanın sevgisi, her şeyin ötesinde ve üstündeydi. Aslında hayat çok sade bir şey. Öyle olağanüstü şeyler de yaşamak gerekmiyor.

M.A. - Ben on yaşıyordum babamı kaybettiğimde. Aradan çok uzun zaman geçti. On yıl çok uzun bir zaman da değil aslında, ama çocukluk süresi olduğundan çok yoğun geçti tabii. En çok gezintilerimizi hatırlıyorum. Moda Kadıköy arasında başlayan, sonra otobüsle İstanbul'un her tarafına yayılan gezilerdi. Do-laşır ve anlatırdı. Sakin, sevecen bir babaydı. Annemin dediği gibi tam da sükunet insanı da değildi. Sinirlenirdi. Vapur gezilerimizden birinde denize yoğurt kabı atacak bir kıza müdahale edip, geri kalan yol boyunca da söylendiğini hatırlıyorum. Maça giderdik mesela, çök, çök diye bağırırlardı. O da dönüp, sen kalk derdi. Beşiktaş'lıydı. O da renklerinden dolayı. İzmir'de Altay takımını tutuyormuş. İngilizcesi çok iyiydi. Köyde yaşadığı dönemde, İzmir'den kitaplar alıp iyice pekiştirmiş dilini. Okullarda öyle İngilizce öğrenemezsiniz. Futbola çok düşkündü. Antrenörlük yapmış, oynamış.

S.A. - Parasız zamanlarımızda futbol yazarlığı yapmak istedi. Ama olur mu hiç dediler. Koskoca Yusuf Atılgan... Halbuki bence yepyeni bir soluk getirebilirdi spor yazılarına... Çok ilgilendi Yusuf Mehmet'le. Uykularından kalkar, severdi. Onlarla yaşamak bana iyi geldi. Dedim ya, buradaki sevgi, her şeye değdi. 31

% 95.6'sını erkeklerin işgal ettiği parlamentomuz bu ay Türk Ceza Kanunu'nda yapılacak değişikliğe ilişkin bir tasarıyı görüşecek.

Tecavüz Et Evlen Kurtul

EMRAH SERBES

Cinsel suçları da kapsayan tasarının özeti şu: "Kadının sırtından sopayı, karnından sıpayı eksik etmeyeceksin!"

Bu tasarıya göre cinsel suçlar, kişiye karşı işlenmiş suçlar olarak değil, **"topluma, genel ahlaka, edep ve töreye karşı!"** işlenmiş suçlar olarak görülüyor.

Ahlak gibi, töre gibi; kişiden kişiye, toplumdan topluma değişen muğlak değerlerin pozitif hukukta bir tanımlama aracı olarak kullanılamayacağını bilmek için anayasa profesörü olmaya lüzum yok.

Bu AKP yapımı hacıyağlı/gülşerbetli tasarının kökeninde, kadını toplumsal yaşamın bağımsız bir öznesi olarak görmeyen ataerkil/şehirli maganda/taşfırın dünya algılayışı yatıyor.

Şimdi Hammurabi yasalarına bir göz atalım. "Eğer biri soylu bir adamın kızına vurur da, kız bunun sonucunda ölürse, vuranın kızı da öldürülür." Burada dikkat edilmesi gereken, katilin soylu kişinin kızını öldürmekle, öldürdüğü kıza karşı değil, soylu kişiye karşı suç işlemiş sayılmasıdır.

Kadını; babanın/kocanın malı olarak gören bu tarihsel mirasa sahip çıkan ampullerimiz, bir son dakika golüyle "Evlilik içi tecavüzü suç sayan" maddede de tasarıdan çıkardılar. Gerekçe külliye duygusal: **"Evlilik içi tecavüz mü olurmuş!.."**

Aslında tasarıya bir "kayıp zaman" maddesi ekleyerek: **"Cinsel ilişki, her evli kadının rutin görevlerindendir. Bu görevi ihmal eden kadına altı aydan bir yıla kadar ağır hapis cezası verilir"** deseler daha da tutarlı olacaktı ya, henüz düşünemediler herhalde.

Tasarının 320. maddesinde, "hayasızca durum takınmak" gibi, yine kişiden kişiye değişen sakız gibi bir ibare var. Oysa bu maddenin de kadınların aleyhinde kullanılacağı çok açık. Çünkü bizim **"maçoerki kılı sokak edebiyatımız"** her Türk gencinin bilinçaltına: "Erkeğin malı meydana" sloganını bir şekilde işlemiş

bulunuyor.

Tasarının kabul edilemez yönlerinden biri de, TCK'da en az elli sene önce değiştirilmesi gereken maddelerin aynen bırakılmasıdır. Bunlardan biri: **"Tecavüz et, evlen, kurtul"** olarak özetlenebilecek, kadınları tecavüzcüleriyle evlendiren maddedir.

Ayrıca TCK'nın 30.maddesinde yer alan: **"Kız ve kadın kaçırma suçu evlenme amacıyla işlenmişse verilecek cezada yarı yarıya indirim yapılır"** ibaresi de aynen korunuyor. Yani ceza indiriminde asılan ölçüt; iradesi hiçe sayılan kadın değil, kadını kaçıran erkeğin tavrı.

Bir de tecavüz-kaçırma gibi suçlarda, eğer kadın evliyse verilecek cezanın arttırılması hükmü var. Peki bu durumda bekarın günahı ne! Yani karnun evli kadına diyor ki; ben seni bir özne olarak değil, kocanın bir eklenti-

si olarak görüyorum.

Gelelim ağırlaştırıcı nedenlerin uygulanması sorununa... Tasarının ilk halinde, devlet görevlilerinin kişinin bedensel ve cinsel bütünlüğüne yönelik saldırısı "ağırlaştırıcı" bir neden olarak görülürken, yine bir son dakika şutuyla bu maddeden **"kolluk kuvvetleri"** ibaresi çıkarıldı. Böylece gözaltında tecavüzlerin önü açıldı.

Nitelikli adam öldürme kapsamında değerlendirilmesi gereken namus ve töre cinayetleri zanlıları da ceza indiriminden yararlanmaya devam edecekler. Gerekçe: **"Ailemin namusunu korudum."**

TCK tasarısının bu halıyla meclisten geçmesi, imzalanan uluslararası hukuk metinlerinin ihlal edilmesi anlamına geliyor.

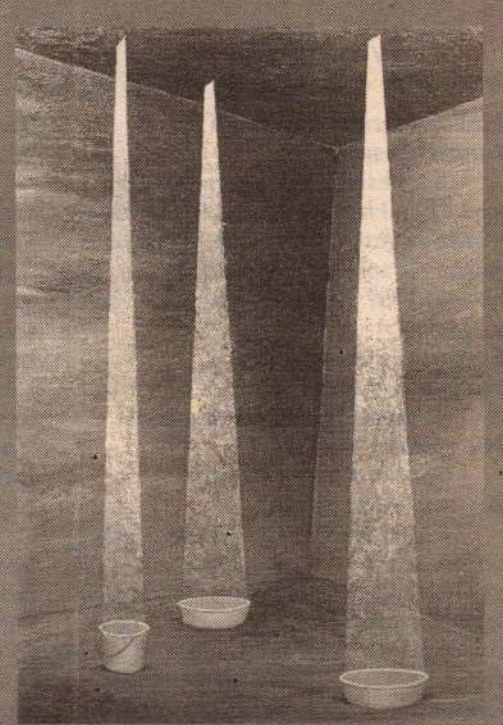
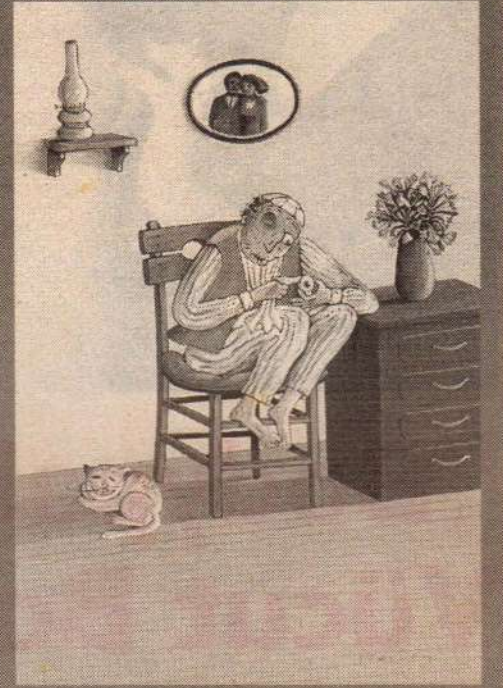
Başvekil'e Almanya gezisinde çokeşliliği soruyorlar; bir zamanlar, "Ya Müslüman olursun ya laik, ikisini birden olamazsın!" diyen Erdoğan kem küm ediyor ve bazı özel durumlarda dört eşe kadar evlenmenin caiz olduğunu söylüyor. Nedir bu özel durumlar? Evlenilecek kadının sakat olması, nikahlı eşin rızası vb... Oysa Türkiye'deki kadınların özel durumları bunlarla sınırlı değil.

Örneğin Türkiye'de aile üzerine tapulu gayrimenkullerin sadece %8.7'sinin kadınlara ait olması, Güneydoğu Anadolu'daki kadınların %93'ünün hiçbir gelirinin olmaması, hatta kadınların nispeten en zengin olduğu Ege de bile bu oranın %76 olması, çokeşliliğin altyapısını oluşturan "özel durumlar"a girmiyor mu acaba?

Cinsler arasında ekonomik düzeyde eşitlik sağlanmadıkça, hukuki ve temsili düzeyde eşitlik beklemek saflık olur. Yine ekonomik eşitlik olmadıkça, kazanılan bütün haklar kağıt üzerinde kalır.

Bu yüzden kadınların kurtuluş mücadelesi siyasallaşmalı ve bağımsız bir özne olarak tüm emekçilerin, ezilenlerin ve baldırıçıplakların mücadelesine eklenmelidir.
 Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Türkmen'den

“Bodypainting” Vücut Boyama Sanatı

MEHMET DURU

Halise Hanım kendinizi tanıtır mısınız?

- Siz nesiniz diye sormadınız bu iyi yani... Ben Halise Baydar, 16 yaşında Almanya'ya gittim. Otuz yıl Almanya'da yaşadım. Orada sanat yaptım. Resim, şiir, hikaye... 1957 doğumluyum. Şimdi buraya geldim.

Eğitiminiz neydi?

Ne işle uğraştınız?

- Almanya'da eğitim aldım önce.

Ne eğitimi bunlar?

- Hepsini sayayım mı şimdi?

Bir mahsuru yoksa?

- Kadın berberliği eğitimini aldım, ondan sonra tiyatro ve film makyajlığı eğitimini aldım. Sonra cilt bakımı uzmanlığı eğitimini aldım. Ondan sonra renk ve stil uzmanlığı eğitimini aldım. Ondan sonra Special Efektleri eğitimini aldım. Ondan sonra uzun yıllar tiyatrodaki makyajcı olarak çalıştım, filmlerde daha doğrusu. Sonra çocukluğumdan beri resim yapardım, yazardım. Gençliğimden beri ve güzel sanatlara gidip daha iyi olmak istiyordum. Güzel Sanatlara, resmimi daha profesyonelleştirmek için dışarıdan gittim, extern diye bir şey var orada. Uzun yıllar film makyözü olarak çalıştım, bunun yanında resim yaptım, fotoğraf çektim, bir şiir kitabı çıkardım. Alman dergilerinde birçok hikayem çıktı. Bir tane senaryo yazdım. Kısa metrajlı film çektim, senaryosunu ve prodüksiyonunu kendim üstlendiğim bir film.

Filmin adı neydi?

- Yuhana ve Beyhun.

Gösterime girdi mi?

- Hayır, henüz girmedi. İşte kurgusunu burada yapacağım. Gerçi İzmir Film Festivali'nde oynadı. İlk kurguyu yaptım, şimdi ben onu kısaltmayı düşünüyorum, fazla sahneleri var. Dokuz dakikaya ya da on dakikaya indirmeye çalışacağım.

Benim ilgimi çeken Body painting konusu olmasına rağmen hiç bu

konuya değinmediniz. Bu olaya nasıl girdiniz?

- Body Painting'e ilk başladığımda bir tiyatro oyunu, "Othello" oynanıyordu. Othello'yu oynayan adam sarışın bir adamdı, her gün onun yüzünü, ellerini, saçlarını siyaha boyardım ve gömleğinin yakaları hep kirlenirdi. Dedim ki; "Ralf bütün bedenini boyayalım, bir daha elbiselerine boya bulaşma derdinden kurtulursun". Tiyatroda 1980'lerde falan.

Yani vücut boyamaya 1980'de başladınız. Daha sonra işleri nasıl genişlettiniz?

- Yaa... O zaman o boyama işi çok hoşuma gitti. Güzel bir şey olduğunu farkettim ve bütün arkadaşlarımı boyadım.

O zamandan bu zamana en az kaç insanı boyadınız. Tahmini bir rakam verebilir misiniz?

- Dört yüz ya da beş yüz kişi falan. O zamanlar fotoğraf çekmesini de bilmiyordum, kötü kötü kameralarla çekiyorduk. Gerçi fotoğraflar pek işe yaramıştı ama çok eğlenmiştik.

İnsanların vücudunu boyarken neler hissediyorsunuz?

- İnsanların vücudunu boyarken neler

hissediyorum biliyor musunuz? Çok güzel 'magic' bir şeyler oluyor.

Yani sihirli demek istiyorsunuz.

- Haa evet, sihirli deniyor Türkçe'de değil mi? Sihirli bir şeyler oluyor, çünkü ben bir şey tasarlamıyorum. Geliyor kişi, soyunun diyorum, bakıyorum şöyle bedenine.

Diyalogunuz nasıl oluyor? Bu iş parayla mı yoksa zevk için mi yaptırıyorlar?

- Aaa şöyle, bazıları benim işimi yapmam için yani belli bir ücret ödüyor ve boyuyorum.

Evet sihirli bir şeyler oluyor demiştiniz.

- Yaa... Örneğin çekingen bir kadın bedeni boyadığımda, daha güçlü bir hale geliyor. Güçlü bir kadının bedenini boyadığım zaman güçsüz bir hale geliyor. Yani insanın iç dünyasını dışına çıkarıyorum gibi bir şeyler oluyor. Çok güzel bir şeyler oluyor.

Sadece kadın vücutlarını mı boyuyorsunuz?

- Hayır erkeklerin de vücutlarını boyuyorum.

Sizce kadın vücudu mu, erkek vücudu mu daha rahat boyanıyor?

- Şimdi boyama işinde, kadın vücudu daha iyi, çünkü kıllar daha az.

Erkeğin kılları kılık mı yapıyor?

- Boşver.

Peki kadın vücudu mu erkek vücudu mu estetik açıdan güzel?

- Yaa, şimdi iki vücudu da seviyorum. Erkeklerin vücudunu seviyorum, şimdi ben onların vücudunu sevmiyorum diyemem. İkisi de ayrı keyf veriyor. **Oval vücutlar daha mı müsait oluyor?**

- Sert hatlılar da müsaittir ancak uğraştırıyor, ne bileyim girişler çıkışlar, zemin düz olmayınca oval vücuda nazaran daha çok zaman alıyor.

Vücudunu boyadıklarınızın içinde hiç tahrik olan oldu mu?

- Evet birisi olmuştu.

Nasıl oldu?

- Erkeğin cinsel organının boyanması gerekiyordu... Fırçayla boyama esnasında adam ereksiyon oldu. Sıradaki diğer kadınlar çok güldü bu olaya.

Kadınlar da mı vardı boyama esnasında?

- Tabii canım, o kadınlarda soyunmuş, boyanmak için sıra bekliyordular... **Adam fırça darbelerinden olmasa da ereksiyon olurmuş zaten. Bir sürü çıplak kadın karşısında olursa. Kadınların cinsel organlarını yumuşak uçlu fırçanızın darbeleriyle boyarken kadınlardan tahrik olan olmuyor muydu?**

- Tabii bu durumdan hoşlandıklarını söyleyenler oldu. Ama ben işin cinsellik kısmıyla ilgilenmiyordum.

Peki bu işi Türkiye'de nasıl yapmayı düşünüyorsunuz?

- Tabii ki bu işi burada devam ettirmek istiyorum, ancak Türkiye'ye geldiğimden bu yana işimi devam ettiremedim. En başta bir mekan bulamadım. Bulduğum mekanlar "Yok olmaz, çıplaklık ayıpmış" gibi bahanelerle geri çevirdi-

ler. Hepimiz anamızdan çıplak doğuyoruz yani. Çıplaklığa karşı bu ne düşmanlık öyle?

Oysa elbiselerin altında hepimiz çıplagız...

- Yani, yani... Tabi ki biliyorum Avrupa'daki gibi sokak ortasında yapamayacağım bunu, ama arkadaşımın bahçesi var örneğin... "Yok olmaz, işte komşular ne der!" gibi sözler söyleniyor. Bu zamana kadar bulamadım böyle bir mekan. Ama bulacağım; bu benim için bir sanat yani.

Sizin için çıplak vücutların boyanması, felsefi bir anlam taşıyor mu?

- Tabi ki bu bir felsefe. Çıplaklık demek, insanın anatomik görüntüsünün objektif yansımasıdır. Ben derinlere gitmesini severim. Bakın şimdi, duymuşsunuzdur filmlerde ya da gerçekte, bazı emniyet güçleri ifade alırken, insanı çıplak soyarlar ve soyunukken ifadesini alırlar. Bu nedendir biliyor musunuz?

Neden olacak, işkence etmek için!

- Hayır efendim. İnsanlar çıplakken doğruyu söylerler. Unutmayınız ki, ülkelerarası casuslukta en fazla kadın fahişeler bilgi sızdırırlar. Yani kadın casuslar daha çok iş yaparlar. Neden? Çünkü o ülkenin üst düzey yetkilisi, erkeğin ağzından alınan gizli bilgiler hep çıplakken alınır, kadın casuslar tarafından.

Allah allah, çok ilginç.

O zaman kadınlar çok yalancı!

- Neden?

Çünkü benim yatağımdan geçen bütün kadınlar "Sana tapıyorum, beni senden ancak ölüm ayırır" derlerdi. Orgazm cıgaramızı tüttürürken cırlıçıplaklardı. Ama şimdi yoklar...

- Şimdi benim anlattığım olay çok farklı, orada bir profesyonelce yaşanan bir felsefe var. Senin örneğinde ise o anı yaşarken söylenilen hissedilen şeyler. Evet bir insanı çıplak göstermek kadar masum bir şey yok yani.

Ama siz çıplak bir insanı boyayarak giydirdiyorsunuz...

- Ben iki duyguyu aynı anda yaşıyorum.

Masumiyeti ve mahremiyeti öyle mi?

- Evet mahremiyet dediğinizde masumiyet değil mi? İşte ben onun fotoğrafını çekiyorum. Fazla söze gerek yok.

Peki insanları boyuyorsunuz, para da veriyorsunuz, bunların fotoğraflarını çekiyorsunuz. Sonuçta ne

yapmak istiyorsunuz. Hadi boyadınız, fotoğraflarını da çektiniz, ne yapacaksınız bunları?

- Evet bu fotoğrafları, kitap olarak çıkarmak istiyorum. Seksenine yakın profesyonelce çekilmiş fotoğrafım var, yayınlanabilecek nitelikte, ama daha yeterli değil benim için.

Türk insanını da çekecek misiniz?

- Tabii. Şimdi onun hazırlığı içindeyim. Gelsinler bana gelsinler.

Gelsinler de nasıl gelsinler. Hani adresiniz, atölyeniz? Size nasıl ulaşacak bu insanlar?

- Şu an dediğim gibi belli bir atölyem yok, ancak şimdilik ben evimde yapıyorum, en kısa zamanda atölyem de olacak. Mümkünse adaylar bana şimdilik sizin aracılığıyla ulaşsınlar.

Ne kadar para vereceksiniz vücudunu boyatmak isteyenlere?

- Orasını karıştırmayın canım, bu benimle onların arasında olsun.

Röportaja başlamadan önce

Türkiye'deki insanların size çok ters olduğunu, burada uyumsuzluk yaşadığınızı belirtmişsiniz.

- Şimdi şöyle ben on altı yaşında gitim Almanya'ya, orada büyüdüm. Tamamıyla Almanlaşmışım. Şu anda bir Alman gibi düşünüyorum ve hareket ediyorum. Doğal olarak da bana burasının yapı anlayışı ters geliyor.

Birisi size dese ki; "ben de sizin vücudunuzu boyamak istiyorum" boyatır mısınız?

- Benim gibi güzel birisi çıkarsa, yani bu işi benim kadar anlayan birisi çıkarsa elbetteki boyatırım.

"Öteki hayatlar" ismini çok sevdiğinizizi ve kendinizinde öteki hayatları yaşadığınızı belirtmişsiniz. Nedir bu öteki hayatınız?

- Halen anlamadınız mı? Ben sokaktan geçen herhangi bir insan değilim?

Yani sıradan bir insan değilim, demek istediniz galiba?

- Tabii ki. Yazarım, çizerim, şairim, farklı düşünüyorum, farklı yaşıyorum. Yazarlar, çizerler herkes değildir, ötekilerdir... Bir milletvekili herkestdir, ancak sanatçı herkes değildir, ayrıcalıklıdır, farklıdır, özeldir, sıradan değildir, öteki'dir...

Bu anlamda öteki hayatları yaşıyorum, sevdim bu ismi demiştim... Ben bu anlamda algıladım bu ismi...

Desenize ben çok iyi bir iş yapıyorum!

- Bu anlamda "evet". Tebrik ediyorum sizi...

Ben de bana tüm yüreğinizi açtığınız için size teşekkür ediyorum... Son sözlerinizi alayım.

- Şöyle noktalayalım; "Ey insanlar! Çıplaklıktan kaçmayın, o zaten sizin içinizde. O sizin masumiyetiniz, o sizin mahremiyetiniz... Çıplak geldiniz, çıplak gideceksiniz. Ahlaklı olmayı çıplaklıkta aramayın, onun içinde arayın. Yoksa Afrika'daki çıplak yaşayan kabileler sizden az ahlaklı diye bir şey yok. Onlar cehennem, siz cennete gitmeyeceksiniz. Yok öyle bir şey. Öyle bir şey yok.

Vaay... Sonunda çıktınız felsefeyi... Attınız son golü... Helaall...

- ÇIT... "Teybin kapanış sesi"!!

Hadi 'Söz'

CÜNEYT ÖZDEMİR

Yalanlara sarılalım hadi...

Onlarla avunalım. En kolayı bu ne de olsa. Sen bana bir şeyler anlat, ben inanmayayım. Ben sana anlatayım, sen kanma. Ama sonrasında 'inandık gibi' 'kandık gibi' olalım, en iyisi bu çünkü.

Mutluluk kelimesini yazarken arkasına bakmayalım hiç. Ne önemi var.

'Mutluluk mutluluktur' diyelim mesela. Düşünmeyelim. Düşündükçe düşünüyoruz baksana. Ya da en iyisi aşığıya bakma.

Sorularla gölgelemeyelim 'mutsuzluğumuzu' istersen.

Ben sana beyaz yalanlar söyleyeyim, sen bana pembe yalanlar.

Ben seni sevdim sanayım, sen de beni öyle varsay.

Ben seni gözlerinden öpeyim, sen benim yanağımı ısır. Birbirimizin şahidi olalım. Şahit olsun tüm bu yaşananlara da sonra kanmasın hiçbirine kalbimiz.

Sesim soluk çıkarken sen görmezden gel, ben senin gözlerinin ışıltısını kaçırayım. En iyisi bu belki sen bana gelirken kaçtın varsayalım. Ben sana belki hiç yakalanmadım.

Günleri yanlış gösteriyor maarif takvimleri, falların pusulası şaşmış. Yıldızlar kayar gibi yapıyor, dilekler bu yüzden tutmuyor ya zaten. Kahve falları hep karanlık, hep çıkmaz yollar, hep umutsuzlukla dolu.

Bırak sen bana yalanlar söyle içinden geldiğince, ben kanayım.

Sen beni sev, 'yalandan'. Ben de inanayım.

Sen beni istiyormuş gibi yap, ben sevişeyim. Sen isteme ben istiyorum nasıl olsa.

Ağlama, ben ağlarım sonunda...

"Bugün seni düşündüğümde gözlerim doldu."

Senin de mi??

Yalan!!!

Olsun.

Sen bana böyle yalanlar söyle işte. Ben kanmaya hazırım. Yalanlarını kana kana içmeye. Kelime oyunlarına tutunmaya bile teşne...

Baksana.

Yalanlara kanalım ama yeter ki acı-mayalım birbirimize.

Bu yüzden şarkı sözlerinden teselli bulalım derim. İki sonra çalacak şarkı hep benim olsun bundan sonra.

'Hep sen var ol o şarkıda' güya.

Sen de inanıyormuş gibi yap. İnsan ne olacak ki sahi, hangi şarkı doğru söylüyor ki sonunda?

Neyse, gözlerin doğruyu söylese de bunca yalandan sonra, kime ne?

Sen bakabiliyor musun sahi hala aynalara, yoksa aynaları da kandırabiliyor musun benim gibi?

Afferin o zaman bize. Birer mansiyonla ödüllendirmeliyiz kendimizi ya da en iyisi madalyalar takmak gerek sana da, bana da...

'Yalandan kim ölmüş' olimpiyatlarını kazandık takım oyununda, bayrak yarışında, senkronize yalan müsabakalarında.

Sevişmelerimiz yalan. Aşk sözlerimiz yalan. Sen, ben, biz, yalan...

Ne güzel tutunduk biz yalanlarımızla. Sarmaşık dallarından tutturduk yalan salıncağını. Sallan bakalım bir o yana, bir bu yana. Nasıl olsa itiyoruz birbirimizi sırayla.

Şiirler yalan söylüyor, dostlar yalan söylüyor, işte zaten her şey yalan üstüne kurulu. Görmüyor musun 'dünya yalan'.

Sen ile ben.

Kral ile kraliçesi bu yalan dünyanın. Yalanistan hükümrânlığının en soylu ailesi, velinimet, şah damarı...

Şimdi yalanlarımızla besleniyoruz. Ben tok sen selamet.

Ne güzel değil mi?

En iyisi sen bir mesaj at bana.

'Söz' vermene gerek yok canım. Sen nasıl olsa atarsın, ben nasıl olsa bakarım.

Uzat yalanlarını tutunayım.

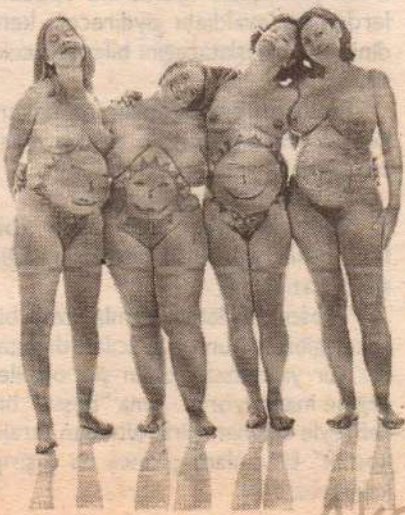
Onlar kurtaracak beni. Sonrada ben seni, belki.

Söz.

Sözüm söz.

Şüphemiz yok ne de olsa yalanlarımızdan.

Di mi ama? H

Ece Ayhan istediği kadar,
“Şiirimiz mor külhanidir abiler” desin, yalan!
Biz hep ezilmişliğin şiirini yazıyoruz.

Bir Şiirin “Trajikomik” Açıklaması

MUSTAFA ŞERİF ONARAN

Dokunuşlar

Yerli Yerinde

Tam üstünden vapur geçen bir balık
Vapurun üstünde bulut
Bulutun üstünde yıldız
Sanırsınız.
Güler boşluk

GÜNGÖR TEKÇE

Yanlış Serüvencinin Yanmış Şiirlerinden 4

atların şahı mıydım ya da aşkın günahı
bir gecede büründük onlann suretine
kılıçla kesilmisti denizin ikiz kalbi
cennetten emanet boynumdaki iz
babam sömürgeciydi bana bir defter ceza

bağışlamıştı uykum ala geyik postunda
bir harfsiz bir çocuktum harpten sulha giderken
erken demişti annem kuyudan çıkma sakın
vedalaştım aydaki kirlı masal kızıyla
kurtarılmış zamana şim i sığmıyor gövdem

onlar kimdi unuttum çok da şakaçıydılar
kışlık yalnızlığı var gölgemde kanncanın
uzaktan baktım size yeryüzünü tanıdım
yitirilmiş ormanda uyur gezerdi ruhlar
sırtımsa gülümserdi yeni yetme kırbaça

ZEYNEP KÖYLÜ

Divan şiirinin nazım biçimleri arasında yer alır, “Şarkı”. Dörtlüklerle yazılır. İlk dörtlükte ikinci, dördüncü dizeler; sonraki dörtlüklerde son dizeler yinelenir. “Şarkı”, açık bir dille yazılır. Halk şiirinin “koşma-türkü” biçiminden Divan şiirine geçtiği sanılıyor. “Şarkı” biçiminde yazılan şiirlerin bestelenmesi gelenek olmuştur. Divan şiirinde Nedim ile Şeyh Galip şarkı yazmanın ustasıydı.

Çağdaş şiirimizde “Şarkı” yazmanın ustası Yahya Kemal Beyatlı’dır. Ne var ki şarkı sözlerinin besteyle uyum sağlaması için ortak bir çalışma gerekir. Giderek şarkı sözleri şiirsel özelliğini yitirmekte, edebiyat değeri bakımından önemini koruyamamaktadır.

Yahya Kemal’in bir şarkısını dinlerken, sözlerle beste arasındaki çelişkiye bakıp yadırgadım. Sözler acıklı, beste neşeliydi. Ama asıl yadırganacak özellik, şarkı sözlerindeki coşkulu akışa kapılıp, şiirdeki acıklı duruma gülümsemek gerektiğinin ayırımına varamayıştırmızdır. Şarkı sözlerinden anlıyoruz ki, körfezde kürek çeken adam bir yalı güzeline tutkundur. Yalı güzeli belki adamın varlığından bile habersizdir. Yalıda eğlentinin tadını çıkarmaya bakmaktadırlar. Oysa, küreklere asılmaktan adamın elleri şişmiş, denizin soğuğu iliklerine işlemiştir.

“Dün kahkahalar yükseliyorken
evinizden

Bendim geçen ey sevgili sandalla
denizden.”

Adam şöyle düşünüyor olmalı:
“Siz gecenin keyfini çıkarmaya bakın. Burada kürek çeken ‘gariban’ı düşünmeyin. Denizin ortasında titreyip duran bir adam varmış, aldırma-yın. Burda geberip gitsem kimsenin ruhu duymayacak yahu!”

“Gönlümle uzaklarda bütün bir gece sizden

Bendim geçen ey sevgili sandalla
denizden.”

“Ne yapayım, elimden gelen bu! Gönlünü yanıma alıp o aşk ile asılıyorum küreklere. Çek Allah çek. Şöyle bir balkona çıkıp körfeze göz atsan beni göreceksin. İçi sızlayarak evin önünden geçen biri var orda, benim işte o gariban.”

“Dün bezminizin bir ezeli neşesi vardı.

Saz sesleri tâ fecre kadar körfezi sardı.

Vakta ki sular şarkılar inlerken ağardı,

Bendim geçen ey sevgili sandalla
denizden!”

“O içki sofrasında senden başka

kimler var yahu! Belki de bir para basının kucağına oturuyorsun. Herif-çioğlu oranı buranı mıncıklıyor. Sofradakilerin keyfi yerinde olmalı. Doğrusu senin kahkahalarına da diyecek yok. Oysa karanlık sular üzerinde kürek çekmekten benim ellerim şişmiş, imanım gevriyor, donuyorum burada. Saz da amma çalarmış ha! Denizin ortasında anamız ağlıyor, geberiyoruz ulan! Herkes “Yalı güzeline aşkından verem oldu” diyecek. Oysa ciğerlerime işledi soğuk, dişlerim takırdamaya başladı. Bir uçtan gün sökmeye başlarken, bütün gece yalının önünde kürek çekmekten benim anam ağladı. Artık sazlar

da yoruldu. Sofradakilerin dili iyice peltikleşmiş olmalı. Kimileri de masaya kapanıp sızmıştır. İşte o sıralarda kendini kahreden bir adam evinin önünden sandalla geçiyordu ya, bendim işte o enayi!”

Şiirin bu “trajikomik” açıklamasını dışardan biri yaparsa, Yahya Kemal’e saygısızlık olur. Biz sandaldaki adamın aklından geçenleri dile getirmiş olalım.

Artık günümüzde böyle saf âşıklar kalmadı. Yahya Kemal bu şiiri yazdığı zaman da böyle bir âşık yoktu.

Belli ki yalı güzeli malın gözü bir kadın. Ama böyle kadınların daha yiğit olması beklenir. Saftorun bir âşıkın denizin ortasında “helak” olmasına içi dayanmaz. Yeter ki haberi olsun. Uşaklardan birine haber salar,

- Şu garibanın kayığını yalıya çekin de, iki yudum bir şey içsin, biraz içi ısınsın, deyiverir.

Sofradaki kalantör adamlar da kırmaz yalı güzeli.

- Gol aslanım! der yalı güzeli. Yuvarla bakayım şu rakıyı. Donmuşsun

oğlum, için ısınsın biraz.

“Ey sevgili” yiğit bir kadın ama, bizim âşık rakıyı içince efelenir mi dersiniz!”

Nerdeee! İki yudum çekince oracıkta sıziverir.

Belki de karga-tulumba bir köşeye çekerek onu.

Oysa “Ey sevgili”nin belası olmalı adam. Aslanlar gibi kürek çekmesini bildiği gibi o sofrayı dağıtmasını da bilmeli. Bir an için o kürek mahkûmu şiir kahramanının Yahya Kemal Beyatlı olduğunu hayal edelim. O ağır gövdeyle sandala daha adım atarken sandal alabora olur. Yüzme bilir mi ki canını kurtarsın!

Yahya Kemal, “Paris’te genç iken koyu Baudelaire-perest idim” dediği yıllarda, orada öğrenci müfettişi olan Kadri Yörükoğlu’na der ki,

- Yahu Kadri, şu Paris’te bir camiye gidip hiç olmazsa bir cuma namazı eda edebilseydik!

(Bu Kadri Yörükoğlu Yahya Kemal’in “Kadriye Gazel” şiirini sunduğu, bir zamanların Talim-Terbiye Başkanı’dır.)

Bir camiye giderler ama, ya namaz kılmayı unuttuğundan, ya da secdeye varmaya göbeği izin vermediğinden,

- Vazgeç Kadri, çıkalım. Biz bu işi beceremeyeceğiz diyor Yahya Kemal Beyatlı.

Böyle “mülahham” bir gövdenin sabahlara dek sandalla kürek çekmesi olanağı var mı? “Ey sevgili”nin belası olarak o içki sofrasını dağıtması söz konusu mudur?

Bizim çapkın yalı güzeli “Ey sevgili” değil, “En sevgili” bile olsa,

- Yapma Yahya, ayaklarına kapayım, “rezil etme beni”, diyecektir.

Ama Yahya Kemal, “Buseden pâpûş giydirdim o nermin pâyına”

dizeleriyle ünlü o ozan, “Ey sevgili”nin yumuşacık ayaklarına öpücüklerden bir ayakkabı giydirecek, kendini nasıl bağışlatacağını bilemeyecektir.

Bir şiirin çıplak anlamına bakarken, o soylu güzelliğin altında, nasıl bir zavallılık yatığını görürsünüz.

Ece Ayhan istediği kadar, “Şiirimiz mor külhanidir abiler” desin, yalan! Biz hep ezilmişliğin şiirini yazıyoruz.

“Absont’e damla damla sızan bir şeker gibi” ruhumuzda acıları damıtarak şiir yazmazsak onun şiir olabileceğine inanmıyoruz. Ama “beşuş” bir çehreyle okunan şiirin altından “trajikomik” bir anlam çıkınca da şaşırıp kalıyoruz...”

ergenlik öyküleri

Ergenlik Öyküleri köşemizin bu ayki konuğu **Kabuk Adam, Mucizevi Mandarin, Kırmızı Pelerinli Kent, Bir Yolculuk Ne Zaman Biter** isimli kitapların yazarı sevgili **Aslı Erdoğan**.

O n beş-on altı yaşlarındayken, yani yaşam yolculuğunun tek başına, desteksiz, sarsak adımlarını atmaya başladığım yıllarda, annem ve babam ne zaman gece dışarı çıksa, arkalarından hemen sokağa fırlardım. Saatin kaç olduğuna, gidecek yerimin olmayışına hiç aldırılmazdım. Geceleri sokağa çıkmam yasaktı. Aşırı uçlar arasında sallanan sarkaçlarla dolu genç kızlığımın, beni bir cinayet işleyebilecek denli öfkeliendiren, acı, isyan ve umutsuzluk gözyaşları döktüren ilk kısıtlamasıydı bu. Akşamüstleri eve dönerken, batan güneşi seyreder, günbatımlarının, alacakaranlığın, yavaşça kanatlarını açmakta olan tılsımlı gecenin elimden alınışını dünyanın en korkunç haksızlığı diye yorumlardım. Karanlıktan korkmazdım, tam tersine, o benim tek suç ortağımdı.

Gece yolculuklarımda hep çok önemli, çok gizli bir göreve gidiyormuş havasına bürünürdüm. Sağa sola bakmadan, hızlı, kararlı, saldırgan adımlarla yürürdüm yüzüm o yaştaki bir kızda çok ender rastlanacak türden bir katılık taşırdı. Olağanüstü tehlikeli bir soyguna

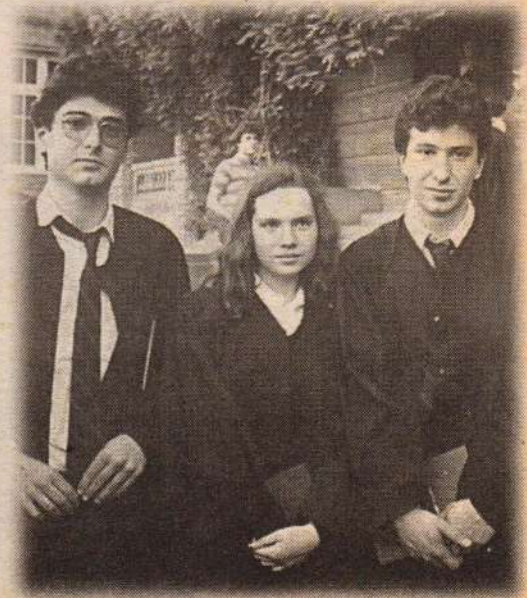
doğru yola koyulduğumu, çantamda bir silah gizlediğimi, yılbaşı gecelerinde işe çıkan yalnız bir hırsız olduğumu düşlerdim.

O zamanlar tel örgülerle kaplıydı hayatım ve ben, yaralanmak pahasına da olsa bu dikenli telleri umutsuzca parçalamaya çabalırdım. Bana özgürlüğü simgeledikleri için, cinsellikten ve geceden korkmayı öğrenmem gerektiği halde bir türlü öğrenemedim. Bekâretimi kendi parmaklarımla yırtıp attım ve her fırsatta geceye koştum. Delilik de bir gölge gibi gecenin diplerine doğru izledi beni sürekli. Gölgelemin karanlıkta büyümesi gibi, benim deliliğim de geceleri büyür, varlığımdan daha geniş bir alanı kaplardı.

Gece ilerleyip de sokaklar yalnızca eşcinsellere kalmadan önce, ilk gençlik yıllarının pazar günlerini hatırlatıyordu bu alan ona. Okyanusun öbür kıyısında bile kurtulamadığı o boğucu yılları... Ailecek gidilen piknikler, ay çekirdekleri, siyah-beyaz ekrandaki Amerikan dizileri, bitmek bilmeyen ev ödevleri, kısıtlamalar, yasaklar, söylevler, cezalar... Acemi öpüşlerin hoyratlığı,

annesinden aşırıldığı Parliament paketleri, bir çift topuklu çizme, ilk caz plakları ve arkadaş evlerindeki, gürültülü patırtılı cumartesi öğleden sonraları... Gülümseme provalarını keyifle izleyen aynalar ve dudaklarıyla birleşen sırmalı camın umutsuz soğukluğu... İç çamaşırındaki kan lekeleri, yeniyetme bedeninde kök salan utanç... İçinde ölme isteği uyandıran aşklar... Ve hep yarı-karanlık, hüznü bir arayış... Yaşam başka yerlerde, başkalarının, onu koparıp alabilenlerin elindeydi. Dağınık saçlı, sert bakışlı, korku içindeki bir kızın, bir kadına dönüştüğü yıllar... İnsanların dünyasına doğru yokuş aşağı bir kayış... Artık biliyordu. Amazonlara dek kaçsa da, kendini yanında götürecek. Küf kokulu, yüklü bir geçmiş boğçasıyla birlikte... Uzak kıyıların ağaçları, başka hiçbir şey öğretmediyse bile, bunu öğretmişti en azından. †

***"Mucizevi Mandarin" ve "Kabuk Adam"dan bu iki metni seçtim beni anlatması için. Gerçeği ne hatırlamak, ne de söylemek istiyorum.*

“Memleketimden Karikatürcü Manzaraları” adlı kitabı ve sergisiyle bu yıl 60. sanat yılını kutlayacak olan çizer **Semih Balcıoğlu** çizgiyle geçen hayatını Hayvan’a anlattı.

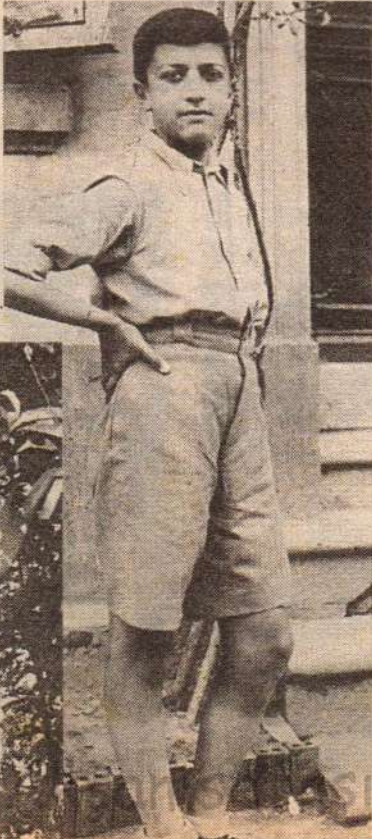
Çok Güzel Gülen Bir Usta

İstanbul Beyazıt’ta doğmuşum. Sonra, babamın görevi nedeniyle Galatasaray’a, oradan da Nişantaşı’na... Çizgiye karşı olan merakım çok küçük yaşlarda başlamış. Elime geçen tüm kağıtlara, defterlere bir şeyler çizermişim. Hatta, onları bulamadığım zamanlarda evin duvarlarına, kapı ve pencerelere çizmişim. Işık Lisesi’nin ilkokuluna gidince resim hocam **Celâl Koçura**’dan çok şey öğrendim. Akademi’ye gittiğim za-

Semih Balcıoğlu 5 yaşında

man öğreneceğimin çoğunu Celâl Bey’den öğrendiğimi anladım. Bir resim hocasının ne kadar önemli olduğunu da yaşayarak gördüm.

Yaşım 14’e gelmişti. Yıl da 1943’e... İlk karikatürümü o yılların ve Cumhuriyet döneminin çok önemli okulu olan **Akba-ba**’ya götürdüm. **“Genç Firçalar...”** başlığı altındaki bölümde yayımlandı. Tabii dünyalar benim oldu. O dergiden 3-4 tane aldığımı hatırlıyorum. İlk param da bir halk dergisinden kazandım. **“Babacan”** adlı dergi bir kapak karikatürüne 2

manın parasıyla “2” lira verdi. 4 tane karikatürü elli kuruş... Derginin sahibi bu parayı bir zarf içinde bana verdi. Şimdiki aklım olsaydı o parayı saklardım, ama birkaç gün sonra harcadım gitti. **Fikret Adil**, **Babâli**’nin en cimri patronu olan Halil Lütfü’den aldığı parayı camlayıp duvarına asmış; ve altına da “Bu parayı **Halil Lütfü**’den aldım” diye de yazmıştı. Ben o yaşta bunu yapamadım.

Yaşamımın en önemli olaylarından biri de hiç kuşkusuz Akademi’ye gitmemdir. Sınava girip kazanınca dünyalar benim olmuştu. Meslek yaşamımda onlarca ödül kazandım. Ama, okulum Mimar Sinan Üniversitesi’nin bana verdiği “Onursal Doktor” payesi kadar büyük bir onuru hiç ama, hiç unutamam. Sahnede o cübbeyi giydiğim anki heyecanımı

hala unutmuyorum.

İlk sergim, ilk karikatür kitabım, ilk ödülüm, tek çocuğum **Ömür**’ün doğumu ve ülkemde ilk kez yaptığım “Sera-

Semih Balcıoğlu yedek subayken

İlk karikatür albümünün kapağı

mik'le karikatür, çalışmalarım, karikatür-
lü oyun kağıtlarım, özgür basımla ger-
çekleştirdiğim karikatürlerimde unuta-

Yıl 1965...
Semih bey Eczacıbaşı seramik fabrikasında
üç boyutlu bir eser üzerinde çalışırken

mayacağım işlerdir.

Şunu da unutmamam lâzım... Rah-
metli annemin yaptığı "Çiğ Börek" in de

tadı hala damağımdadır.

Galatasaray'lı oluşum da
şöyledir. Rahmetli babam, İstan-
bul Lisesi'nden ayrılıp Galatasa-
ray Lisesi'ne İdare Müdürü
olunca iki yıl okulun içindeki loj-
manda kaldık. Arkadan iki ağa-
beyim de Galatasaray'a gidip
mezun olunca, gel de başka ku-
lübü tut bakalım? Ne haddime...

Hayatta yaptığım en iyi işler-
den biri de eşim Emel'le evlen-
memdir. Önümüzdeki 2004 yılı
bizim evlenmemizin 50. yılı ola-
cak. Ne de iyi olacak.

Ameliyattan yana şanslı bir
insanım. Bu kadar uzun sayılabi-
lecek yaşamımda bir kez göz
ameliyatı oldum. Ölümle de bir
kez burun buruna geldim. Tüp
gaz yüklü on tonluk bir kamyon
1990 yılında arabama çarptı.
Kurtulmam bir mucizeydi ve o
da oldu. O günden bugüne oto-
mobil kullanmıyorum.

1973-1979 yılları arasında Türkiye
Gazeteciler Sendikası'nın Genel Baş-
kanlığında bulunduğumu da unutmam
gerek. MC iktidarlarının işbaşında
olduğu ve aydınların hapisanelere atıl-
dığı bir dönemde bu görevde bulunmak
kolay değildi. Çetin Altan'ı da hapisten
Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'ün
özel affıyla Türkiye Gazeteciler
Sendikası kurtar-
mıştı.

1965 yılında
ilk kez Paris'e git-
tim. Ömrümce
Akademi'de ve
okul kitaplarımda
gördüğüm ünlü
tabloların orjinal-
leri karşısında a-
pış kalmıştım. Sa-
atlerce onları sey-
rettim. Müze
salonlarının par-
keleri üzerinde il-
kokul öğrencileri-
nin ellerindeki re-
sim defterlerine,
o ünlü tablolara baka baka çizimleri (ve
o yaşta) ülkemde bu işin neden yeteri
kadar gelişmediğinin işaretlerinden biriy-

Kendi çizgiyle otoportresi

di.

Hele Paris'e gidip, cebinde parası
varken, "Müzelerin giriş ücreti çok pa-
halı." diyen ve müzeye girmeyen karika-
türçüleri görüp,

kendi ağızlarından
dinleyince, karika-
tür sanatında ne-
den bir yerde kal-
dığını apaçık gör-
düm.

Gırgır dergisi-
nin karikatürümü-
ze "kötü örnek"
olduğu görüşüne
pek katılmıyorum.
Bu yelpazede her
görüş olacaktır.
Beğenmeyenler
ona karşı bir dergi-
de çıkarabilirlerdi.

Onu da yap-
mayıp, dedi-
koduyu da-
ha uygun

buldular. Gırgır dergisi yayımlan-
madan önce mizah dergisi tirajları
15-20 bindi. Bir de şimdiki tirajla-
ra bakınız.

1976 yılında Çarşaf
Mizah Dergisi'ni hazırlar-
ken Hürriyet Gazetesi'nin o zamanki sa-
hibi Sayın Erol Simavi;

- Sen öğle yeme-
ğinden sonra şöyle bir
saat falan kestirir mi-
sin? dedi. Ben daha ya-
nıt vermeden devam
etti;

- Ben on yıldır uyu-
rum, çok faydasını
gördüm, sen de uyu-
muyorsan, uyu." dedi.

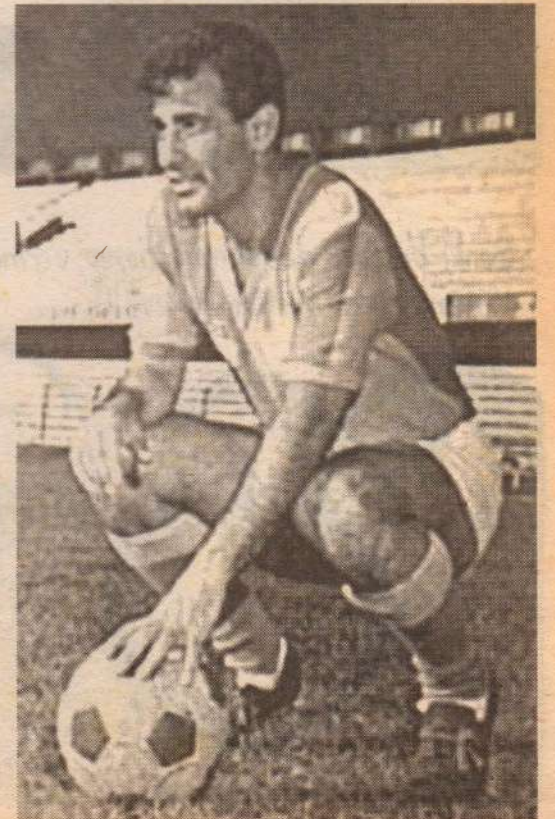
Uyumadığımı ve
deneyeceğimi söyle-
dim. O tarihten beri
iki elim kanda(!) olsa
uyuyorum. Nihayet bir

patronun iyi bir işe yaradığını gördüm.
Herkes tavsiye ederim, gerçekten bü-
yük yararını gördüm. Tabii vakti olana...

Bir çok insanın ölümüne çok üzü-
lmüşümdür. Bunlardan biri de efsane fut-
bolcu Metin Oktay'dır. Ölüm haberine
bir türlü inanamadım.

Cenazesi Ali Sami Yen Stadı'ndan
kaldırıldı. Stad o gün doluydu. Cenaze
arabası şeref tribününün önüne geldi ve
tabut, hazırlanan bir büyük masaya kon-
du. Klasik konuşmalar yapıldı. Herkes
ağlıyordu. Yanımda Orhan ve Doğan
Koloğlu, öte yanımda Mustafa Yolaşan
vardı. Tabut tekrar cenaze arabasına ko-
nularak stada bir tur atarken, Mustafa
Yolaşan alkışlamaya başladı. Sanki millet
bunu bekliyormuş... Herkes alkışlamaya
başladı.

İşte, son yıllarda cenazelerdeki alkış
bu olayla başlamış oldu. H

İnsanlık, kendi vahşetine gözlerini kapadığı sürece, işkenceye karşı mücadelesinde asla başarıya ulaşamayacak.

Doğu - Batı İşkenceleri

PANTER EMEL

Günlük bir gazetenin manşeti idi, **"Atları da Yakarlar"** Van'ın Başkale ilçesine bağlı köylerde, mazot kaçakçılığında kullanılan atları, jandarma yakalayıp ateşe vermiş. Yanan atların fotoğrafları da vardı. Ancak gazete bu vahşeti aktarırken "Batı"daki hayvanlara gönderme yapıyor, onların korunup kollandığını "Doğu"dakilerin ise yakıldığını yazıyordu. Söz konusu gazeteyi arayıp "Batı"lı hayvanların hangi korumaya mazhar olduklarını sordum. Sirkler, hayvanat bahçeleri, kurbaga bacağı ve maymun beyni yemek "Batı'nın üretimi değil miydi? Üstelik tüm bunları yok sayıp hayvanlara yönelik saldırıların karşısında ayrımcı bir tavır takınanlar, yıllardır ayrımcılığın unsurlarından mağdur olanlardı. Dönüşümleri, ne yazık ki onları da faşistleştirmişti. Sistem, bunu nasıl da çak-

tırmadan, usul usul beceriyor. Daha sonra **Van Valisi Hikmet Tan'ı** aradım. Vali olaydan habersiz, böyle bir şeyin olamayacağını, **"Eve Dönüş Yasası"**nın engellenmesi için provakasyon yapılabileceğini anlatmaya çalışırken benim sorduğum sorulardan, ikna olmadığımı kavramıştı. Telefonu kapattıktan bir saat sonra bu kez kendisi beni aradı, kaymakam raporunu bana fakslayacağını, olayın doğru olduğunu söylüyordu. Rapor birkaç gün sonra geldi: Bölgede atlarla mazot kaçakçılığı yapılıyor, kaçakçılar **"Dur"** ihtarına uymayınca ateş açılıyor ve atların üzerindeki mazot açılan ateş sonucu tutuşuyor. Bu raporu göre olayda, atların yanması kasıtlı değil gibi bir açıklama var. Ancak kazın ayağı öyle değil, bir kere mazotun kurşun ateşiyle tutuşması fizik ve kimya yasalarına aykırı.

Vali de, kaymakam da devlet memuru olarak görevlerini gayet iyi yapıyorlar. Ama sivil ıraftan bakıldığında hiçbir şey iyi görünmüyor.

Ben Of'suzum

Geçen gün Küçükalyalı'dan bir kadın telefonla aradı. Komşusu köpeğini öldürseye dövmüş, karnına demir çubuk sokmuş, hayvanın bütün kemikleri kırılmış. Hemen **Prof. Orhan Kural'ı** aradım, Küçükalyalı'ya gidip duruma bakalım dedim. Orhan, bu konularda her zaman duyarlı olduğundan, hiç vakit geçirmeden verilen adrese gittik. Gördüklerimiz anlatıldan çok daha kötüydü. Parçalanmış, ayağı kırık, korku ve acıdan titreye titreye nefes almaya çalışan dünya güzeli bir karabaş. Bunu yapan görmek istedik,

kapıyı karısı açtı, kocasını çağırmak için telefon etti. Adam karısına, gelip bizi öldüreceğini söylemiş. Nitekim biraz sonra kollarını iki yana kabartmış bir adam gelip karşımıza dikildi, "Ben Of'luyum!" dedi. Ben de "Ben Of'suzum ne olacak!" deyince olay büyüdü. Polis ekipleri geldi, Merkez Karakolu'na gittik, Orhan ve ben adamdan davacı olduk.

Bir köpek birini ısırdığında televizyonlar **"Köpek Vahşeti"** diye haber yapıyor, hayvanlara uygulanan işkence ve şiddet hiçbir zaman **"İnsan Vahşeti"** olarak düşünülüyor. Oysa insan vahşeti hem hayvanları hem de kendi türünü her zaman yıkıma uğrattı. İnsan vahşetine örnek verebileceğimiz olaylarla etrafımız her an kuşatılıyor. Ancak insanlık, kendi vahşetine gözlerini kapadığı sürece, işkenceye karşı mücadelesinde asla başarıya ulaşamayacak. Ulaşmıyor. **H**

Eserse Saçmalar

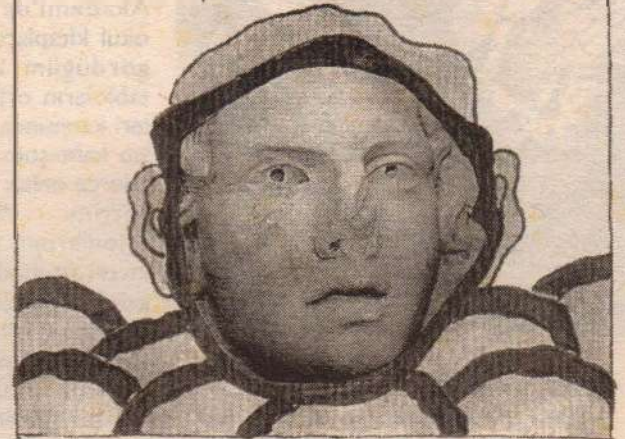
KEMAL SIYAHHAN

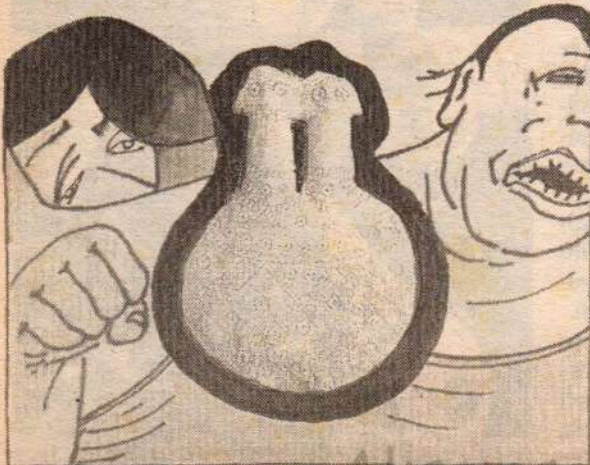
Bir duman sarmış, itin kediyi,
Kedinin fareyi, Farenin böceği...

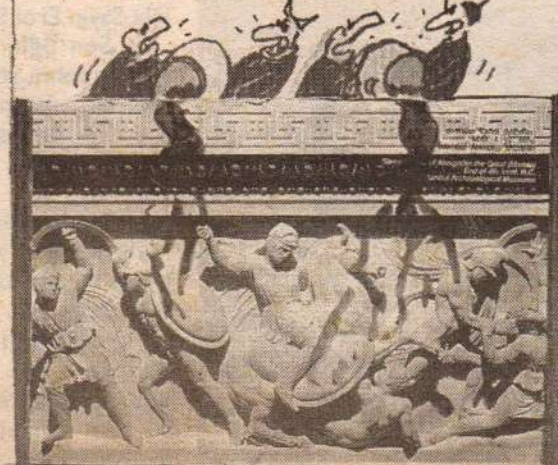
Hep qizlermiş mask arkasına,
Zavallı yarinsız...

Sanki beraber doğulmuş, hesap vermeye,
Küfürleşmeye birtiktelik evlilik...

Kötüyü yok et, içte
Kanser misali, kıran kırana...

Özünde sözünde iktidar.
Hep aynı mücadele, Kuş VE ötüş...

Divane, Esirinim, Masal ve En Sevdığım Şarkılar adlı albümleriyle ve **Yalnızlık Dört Bin Perde** adlı şiir kitabıyla tanıdığımız pop şarkıcısı Yaşar'la müzik, şiir, Adanalılık, İstanbul, Cemal Süreya ve hayat üzerine söyleştik.

Aşk Sevdığım Şehirler Gibidir

SİNAN SÜLÜN

Adana'da doğup büyümüşsünüz, çocukluğunuzdan bahsedermisiniz?

- Çocukluğumda bütün zamanım dostlarımla, akrabalarımla hep birlikte yemek yemelerle, özel günleri paylaşmalarla, bayram kutlamalarıyla geçti. Tüm bunların benim kişiliğimin oluşmasında faydası çok fazladır. Bir de orada Incirlik Hava Üssü olduğu için şehrin birçok yerinde oturan Amerikalılar olurdu. Bizim mahallede de vardı. Bizlerle araları çok iyiydi. Benim yaşıtlım Amerikalı bir çocuk vardı, ilk atariyi onun evinde görmüştüm mesela. Onunla atari oynardık. Onların arasında büyüdük diyebilirim.

Adanalılık nasıl bir duygu?

- İspanya'da Salvodor Dali'nin doğduğu, büyüdüğü ve öldüğü şimdi mezarının olduğu şehre gitmişim. Şehrin ortasında bir heykel vardı, rehber kız heykelin ne anlama geldiğini anlatırken şöyle demişti; "Burada bir rüzgar eser, insanlar üzerinde garip duygular uyandırır, delilik yaratır. Bu heykel de bunu ifade eder. Hatta Salvador Dali de buralı olduğu için bir çeşit delidir." Dedim ki "Yav, aynı rüzgar bizim oralarda eser. Öyle bir sıcak yel eser ki bizim oralarda insanın ne yapacağı belli olmaz. Ya delirtir, ya yazdırır, ya çizdirir, ya dedirtir." Onun için delisiyle de akıllısıyla da bir sürü adam çıkmıştır Adana'dan. Bir garip kenttir.

Müzikle tanışmanız nasıl oldu?

- Lise birinci sınıfa gittiğim senenin ilk baharında babamı kaybettim. O yaz herhalde meşgul olacak bir şeyler arıyordum kendime. Bir gün Amerikalı askerlere yayın yapan Radyo One'da bir gitar sesi duydum, sonradan onu çalanın Santana olduğunu öğrendim. Beni çok etkilemişti o gitar sesi, onun vasıtasıyla gitar çalmaya başladım. Gitar benim için bir çeşit hayata bağlanmak, bulunduğum durumdan bir çıkış yolu oldu. Aslında iyi de oldu gitarın vasıtasıyla okul orkestrasına girdim, bayağı havalı bir işti. Çok popüler oldum okulda. Popülerliğin tadına daha o zamanlarda aldım. Sonra lise bitti ben beklenmeyecek bir şekilde üniversiteyi kazandım.

Neden beklenmeyecek şekilde?

- Tembeldim çünkü. Hani zeki olup da çalışmayan çocuklar vardır ya, ben onlar gibiydim. Kimse benden beklemiyordu üniversiteyi kazanmamı. Sonra lise sona gelince bir şeyler dank etti kafama. Eğer iyi bir müzisyen olmak istiyorsam, İstanbul'a gitmem gerekiyordu. İstanbul aşkım filan olduğundan değil, hayallerimi gerçekleştirmek içindi.

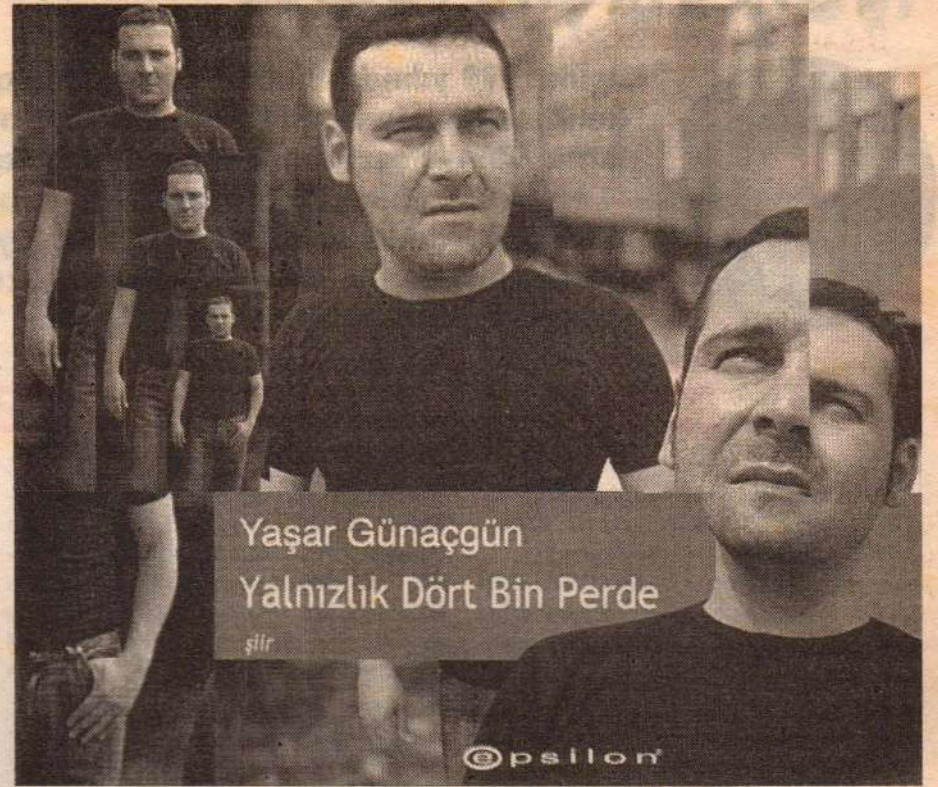
İstanbul'a geldiğinizde neler oldu?

- Marmara İşletme'yi kazanmıştım. Çünkü orası en kolay kazanılacak yerdin ama sonra gerçekten işletmeye merak saldım ve ilgilendim. Okurken bir yandan da müzik çalışmalarına devam ediyordum. Yazları atlayıp gidiyordum arkadaşlarla Adana'ya, Mersin sahillerine, orada havuz başlarında çalışıyordum. Gitarımla para kazanmaya ilk olarak böyle başladım. İstanbul'a döndüğümüzde şimdi hala birlikte çalıştığım arkadaşım Kaan Öztürk'le yolda bir ilan gördük. Moda'da Abbar adlı üniversiteli gençlerin gittiği bir bara çalgıcı aranıyor. Aradık, gelin dediler. Çaldık beğendiler. Orada çalmaya başladık. O kadar meşhur olduk ki Moda'da herkes bizi tanıyordu, yolda görünce selam veriyorlardı. **Kaset çıkarmaya o zaman mı karar verdiniz?**

- Hayır. Orada belli bir süre çaldıktan sonra yüksek lisansa başladım. Okulun devam mecburiyeti olması dolayısıyla çalma fırsatım pek fazla olmuyordu. Dersler çok ağırdı. Sonra baktım çalmayınca olmuyor Mecidiyeköy'de bir barda haftada bir iki akşam çalmaya başladım. Okul biter bitmez de askere gittim. Askerde her şeyin farkına varıyorsunuz. İnsanların hepsinin döndükleri zaman yapacağı bir şeyleri var, hayatlarını bir düzene oturtup da gelmişler. Kimi evli, kiminin çocuğu var, kiminin işi var, benim ise hiçbir şeyim yok. O zaman karar verdim askerlik bitince müzik yapmaya başlayacaktım.

Şiir kitabı çıkarma fikri nasıl doğdu?

- Aslında bayağı önceden düşünmüştüm bunu. Ama o dönem ortalık başka alanlarda popüler olmuş, bir de şiire el atalım diyen insanlardan geçilmiyordu. Ben o dönem onlar gibi görünmek istemediğim için çıkarmadım kitabı. Yazdığım şiirler aslında bugüne kadar okuduğum şairlere öykünerek yazdığım şiir-

ler.

Kitabınızın ismi "Yalnızlık Dört Bin Perde" ve bir şiirinizde "öyle yalnızım ki / hapsirsam bir 'çok yaşa' diyenim yok" demişsiniz...

- Benim hallerim hepsi sonuçta. İçinde Akdenizli olma halim de var, kavgacı, duygusal, yalnız olma halim de var. Bu şiirlerin, üniversiteyi kazanıp da geldiğim zaman bu şehirde yaşadığım yalnızlıktan çıktığını söyleyebilirim. Ne yaşadysam hepsi aktı şiirlerime, şarkılarıma. Askerdeyken Limon Dergisi'nde Metin Üstündağ'ın 'Hafta Sonu Ne Yapak?' köşesine bir şiir göndermişim bir arkadaşımınla beraber. Sonra askerlik bitti döndük. Bir gün arkadaşım aradı, "Bizim gönderdiğimiz şiirler dergide çıkmış" dedi. Evden dışarı nasıl fırladığımı hatırlamıyorum. Der-giyi aldım, hemen kestim şiirimi, herkes gösterdim.

Müzikle

şiirin ilişkisi nasıl sizce?

- Şiirin içindeki ritmi farkettiğiniz zaman beste yapmak çok kolay hale geliyor. Ben ilk olarak Cemal Süreya'nın şiirlerini besteleyerek başlamıştım müziğe, şiirin içindeki ritmi keşfetmişim. Şiir sevgim de öyle başladı. Uzun süre kendi şarkı sözlerimi yazıncaya kadar hep şiirlerden beslendim. Sadece beste yaparken değil, zaman içinde kendi şarkı sözlerimi yazarken de şiir okumanın çok faydası olduğunu gördüm. Bazı şarkı sözlerimde enteresan dizeler vardır. Ben onlara altın damla diyorum. Bu dizeler diğerlerinden daha değerlidir. Örneğin Divane şarkısında "Aşk sevdiğim şehirler gibidir" Böyle dizeler yazmayı şiir sayesinde öğrendim.

Şair olmak ister miydiniz?

- Müzisyen belki olunacak bir şeydir ama şair olunacak bir şey değildir. Sabahattin Kudret Aksal'ın dediği gibi bazı şeylerin okulu yoktur. Şairliğin de okulu yoktur. Şair olmayı isterdim ama. Çünkü şairlik bir edimdir, bir yaşam felsefesidir. Yazmamış şair bile vardır, ben buna inanırım.

Cemal Süreya Derneği'ne kurucu üye olmanız nasıl oldu?

- Bir gün TRT'de bir programa katıldım. Sunucusuyla sohbet ederken birden ekranda bir yazı gördüm, "Elif Sorgun arıyor" diye. Doğru mu görüyorum içimden diyorum, biliyorum Cemal Süreya'nın eşi. Cemal Süreya hayranı olduğumu bildikleri için bana sürpriz yapmışlar. "Bu gördüğüm sahi mi?" dedim. "Sahi" dediler. Heyacanlandım, elim ayağım birbirine dolaştı. Telefonda tanıştık Elif Hanımla, orada sohbet ederken dedi ki, "Biz de Cemal Süreya Derneği'ni kurmaya karar verdik, şu gün şurada toplanıyoruz." Ben de "Kesin gelicem" dedim. Daha sonra gittim, tanıştık. "Bu dernekte yer almak ister misin?" dediler, ben de "Tabi, çok sevinirim." dedim. Böyle başladı işte, ben üzerime internet sayfası hazırlama işini aldım. Hayalim aslında bir kültür merkezi oluşturmak, zamanla olur inşallah.

Nasıl bir dünya hayal ediyorsunuz?

- Benim dünya görüşüm Artur Rimbaud'un bir dizesidir; "Ateşli bir sabırla gireceğiz o görkemli kentlere / İşte o zaman şiir boşuna yazılmamış olacak" ♪

Ciguli, 1999 yılında Binnaz şarkısı, şapkası, sevimli hareketleri, akordeondaki ustalığı ve kendine has dansı ile bütün Türkiye'nin ilgisini çekmişti. Ardından başka albümler de geldi, ama Binnaz şarkısındaki kadar ilgi çekmedi bu çalışmalar. Geçtiğimiz günlerde de Tersoyum Safnaz'ı çıkaran Ciguli bu sefer Binnaz'ın aksine sıska bir kadın tiplmesiyle Safnaz'la dinleyicilerin karşısına çıkıyor. Ama Ciguli'ye bu sefer çok başka bir yerden yaklaşılmı dedik. Onun sinemaya, özellikle de Charlie Chaplin'e olan hayranlığı üzerine konuştuk. Bakın neler anlattı Ciguli:

Ben de Bir Charlie Chaplin'im

Sizin Charlie Chaplin hayranlığınız varmış. Üstelik onun gibi bir film yıldızı olmak istiyormuşsunuz?

- Yıllardan beri, küçükten beri özendirirdim Charlie Chaplin'e. Onun gibi hareketlere başladım yapmaya evde. İçimden gelen bir şey.

En çok Şarlo karakteri mi sizi etkiledi? Ya da onunla aranızda nasıl bir benzerlik kurdunuz?

- Yakışan bir şeydi. Çok iyi bir artist, çok iyi sinema, şov yapan bir kişi. Şovmenlerin üstünde şovmen yani. Ben de onun gibi bir adam sanıyorum kendimi. Öyle bir film istiyorum yapmaya, televizyon için çekilen dizi gibi değil. Ama elimden tutan yok.

Charlie Chaplin sadece bir komedyen değil, sosyalist görüşe sahip bir sinemacı. Filmlerinde de yaşadığı sisteme karşı incelikli, ama sert tepkiler vermiş, hatta Hitler'i eleştirmiş, onunla alay etmiş. Bunun yanında aykırı kişiliğiyle de dikkat çekmiş. Bu yönlerini yakın buluyor musunuz kendinize?

- (Gülüyor) Hayır, ben sadece komedi tarafına bakıyorum. Öbür taraflarına bakmıyorum. Ama o çok büyük bir şovmen diyorum, onun gibi birisi de gelemez. Ben sanıyorum onun gibiyim. İnsanları neşelendirmek, güldürmek çok istiyorum.

Siz hiç neşeli görünmüyorsunuz?

- Ben ameliyat oldum biraz, baypas oldum, kalp kapakçığım değişti. Bundan biraz neşem kaçtı. Ama genelde hep neşeliyimdir.

Neşeli insanlar aslında çok hüznü insanlarmış gibi gelir bana.

- Hüznü! Hüznü! Bazen üzülyorum yani, elimizden tutmuyorlar çünkü. Bakıyorum televizyonda yapılan filmlere, insanları hep ağlatıyorlar, üzüyorlar. İnsanları güldürmek, kahkahadan yerlere yatırmak gerek. Böyle yapmak isterim. Ama bana da öyle yazarlar olsun ki, benim fiziğime, benim yapıma göre yazsınlar. Çünkü on üç bölüm dizide Star'da

oynadım; o yapıyı yazamadılar bana. Defalarca da süledim onlara, oyunu yazan senarist - Allah rahmet eylesin vefat etmiş- abi dedim sen yazamamışsın bana. Benim dedim oyunum değil bu. Ben bu değilim. Ben dedim Charlie Chaplin gibi bir adam. Bana lazım iyi yazasınız. Ben güler yüzlü bir kişiyim, ben insanları güldürmeye geldim. Ben insanları neşelendirmek istiyorum. Zaten insanlar beni gördükçe gülüyor. Ama benden bu şeyi bekliyorlar, gülmeyi, ama elimden tutan yok. Bana cesaret veren yok. Arkam yok Türkiye'de. Ben bunları söylemek isterdim zaten. Ama bana şimdiye kadar şu sorular gelmedi. İyi de sizler vardınız, geldiniz, şu soruları soruyorsunuz, ben de söylemek zorundayım yani. Benim oyunlarım değil, o on üç bölümlük dizi.

Niye kabul ettiniz o zaman? Senaryoyu okumadınız mı?

- Benim anlaşılmam üyledi.

Ben sanırdım güzel bir rol verecekler bana. Okurdum senaryoyu ama, ben sanırdım öyle Charlie Chaplin gibi iş vereceklerdi bana. Çıkmadı! Adam kendine yazmış o senaryoyu, kendi üstüne. Hayatta ne yaşadıklarını. Değil benim üstüme. Ben o değilim. **O zaman yanlış olan bir şeyler mi var bu işte? Yazılan oyunla oyuncunun kişiliği uyumalı mı?**

- Var, ben hoşuma gitmedi yani. Evdeki kasetlerde diğer bölümlere baktım, kendimi bulamıyorum orada. Hoşuma gitmediği halde çok defalarca talep geldi çocuklardan. Zaten bu diziyi de çocuklara yönelik yapmıştık. Ama ben bakıyorum tam çocuklara göre olmadı bu dizi. Çok güldüremedik insanları, ben çok güldürmek isterdim, bundan üzülyorum. Başka bir şeye üzülmüyorum. Ben Charlie Chaplin, Kemal Sunal gibi bir adamım. Ben böyle bir kişiyim. Ama ba-

na böyle yazar yok. Yazar mı yok Türkiye'de yoksam, vaar, ne neşeli şeyler yapan var. Onlar beni de gördüler, ama bana yardımda kimse bulunmuyor. Görsün beni Türkiye, 70 milyon devlet.

Charlie Chaplin kadar cesur hissediyor musunuz kendinizi? Komedi bir anlamda da cesaret işi. Muhafız bir tavır da olması gerekir insanın.

- Cesurum, hissediyorum kendimi.

Ondan daha cesur olabilirim.

Belki müzikle birleştirebilirsiniz.

- Evet birleştirebilirim. Repliklere müzik girebilir. Akordeon çalarım. İnsanları güldürmek isterim, yapımda ağlatmak yok. Gün gelir belki bu röportaj sebep olur. Ameliyat bitti, sitresler bitti, er şey bitti. Artık yapabilirim film. İnsanlar yalnız beni biliyor müzisyen olduğuma. Öbür tarafım oyuncu olduğuna tanımıyorlar beni.

Çocukluğunuz çok mu hüznü geçti ki, neşeye bu kadar önem veriyorsunuz?

- Çocuklukta yaşadım. Babam öldü, beş kardeşlik, çok yoksullukla yetiştik, ben okuyamadım. Tek tek kardeşlerim okusun diye kendimi bıraktım. Nota okumak isterdim, onu bileلم okuyamadım. Pratik çalıştım, beyinle çalıştım. Ama çok çalışırdım. Çok üzüntülü şeyler yaşadım. Hep yardım ettim anneme. Annem çok az maaş alırdı, beş erkek çocuğa bakamazdı. Okumasa kardeşlerim, yok etmek Bulgaristan'da. Okumuş insan hama olamaz, ben de mecbur oldum, bıraktım okulu. Ona göre de o üzüntüyü neşeye yaşarım. O yüzden hep neşeli şarkılar söyledim. Çocuklar tarafından hep sevidim.

Kimleri çok beğeniyorsunuz Türkiye'de?

- Gülben Ergen'i. O çok ustaca oynamış, o dizide.

Dadı mı?

- Evet, bir numara. Çok güzel güldürüyor, sözler çok güzel yazılmış. Bana öyle insan lazım. Böyle ustaca yazılan senaryo lazım. Gelelim Türkan Şoray'a. Onunla komedi kim oynadı?

Haluk Bilginer mi?

- Ha ha şu. Aşağı yukarı Kemal Sunal gibi oynuyor, çok da güldürüyor. Neşe veriyor insanlar. Madem ben gülüyorum, diğer insanlar da çok gülüyor. Türkan Şoray da çok güzel oynamış. Yazarları kim bunların? Tebrik ediyorum o yazarları. İnsanları güldürmek büyük iş demek. H

Aysel Gürel'den Özlü Sözler

• İnsanların bana deli demelerine müsaade ediyorum, karşılığında da her istediğimi hiçbir engelle karşılaşmadan yapabiliyorum. Üstelik bazı fikirleri de yaygınlaştırıyorum.

• Kendilerini normal sayanların en belirgin özelliği hep aynı şeyleri yapıyor olmaları. Tıpkı Pavlov'un fareleri gibi. Hep aynı yerden geçiyorlar. Oysa bana dünya bile küçük.

Kara Kutu

Bağdat Avenue

Evrin Özüca, Elif Çağlar, Meriç Demirkol, Emrah Santunalılar, Nedim Ruacan, Alper Aslan ve Burak Babacan'dan oluşan Bağdat Avenue'y ilk olarak 2000 yılı Roxy Müzik Günleri'nde aldıkları birincilik ödülü ile tanıdık. O yıl Roxy'de gösterdikleri sahne performansı ve şarkıları ile herkesi çok etkilemişlerdi. Evrin Özüca, özellikle de Elif Çağlar'ın vokali muhteşemdi. O iki sevimli, minik, kara kızları güçlü seslerinden dolayı hiç unutmam. Sahnede deneyisel bir takım şeyler de yapmışlardı. Nihayet üç yıl aradan sonra albümlerini çıkardılar.

Onları ilk dinlediğimden daha farklı bir enerjiyle dinledim. Çünkü albümlerinde biraz daha sakin, daha ağır çalmışlar. Ama çok iyiler, bu çocuklar ciddi ciddi caz yapıyorlar. Dinleyene parmak ısıtıyorlar. Şarkılar Beat edebiyatından ilham alınarak işlenmiş. O nedenle hafif bir kaybetmişlik durumu da var. Aynı zamanda şarkılarda kent insanın kendi iç dünyasına doğru yaptığı düşsel bir yolculuk da söz konusu.

Tamamı İngilizce olan sözler de, müzik de grubun kendisine ait. Dağıtımdan kaynaklanan bir takım sorunlardan dolayı her yerde kolay kolay bulamayacağınız 01/10 adlı albümü biraz aramanız gerekecek. Buna da değer.

Son Yılların En İyi Listesi

Yavuz Çetin - Yaşamak İstemem Aranızda
Replikas - Seyyah
Feridun Düzağaç - Nadas
Vega - İsinamazsın Ağlarken
Pentagram - Bir
Mehmet Güreli - Kırmızı
Mor Ve Ötesi - Daha
Mutlu Olamam
Gökalep Baykal - Hiç Anmadım

Şebnem Ferah - İyi Kötü
Objektif - İhanet Cinayet
Teoman - Rüzgar Güllü
Babazula - O Divanın Üstündeki
Baygın Bakışın
Akin Eldes - 4 Delay
Serdar Öztıp - Azraille Dans

Dürüstlüğe Yürek Gerek

Hikayeyi herkes biliyor ama yine de özetleyelim: Yunanlıların Feyyaz Kuruş ya da Altan Çetin'i diyebileceğimiz Phoebe (ya da Fivos)'a ait bir şarkıya, 90'lı dalga'nın önemli şarkıcılarından biri olan Sibel Alaş söz yazar ve seslendirmesi için Dilek Budak'a verir. "Aşka Yürek Gerek" haline gelmiş bu şarkı, başında Aykut Gürel'in olduğu İrem Records tarafından yayınlanan Dilek Budak'ın "Yine Vurdu Aşk" adlı ilk albümüne konur, albüm piyasaya verilir ve hikayemiz böyle başlar. Öncele-ri hiçbir şey olmaz. Maddi anlamda çok iyi durumda sayılmayacak olan İrem Records, çok güçlü bir sese sahip Dilek Budak'ı piyasaya tanıtmak konusunda çok fazla bir şey yapamaz. Albümü yayınlamış, işin gerisini şansa bırakmıştır. Şans bu ya; bir zaman sonra, radyo-

ğim olur"cu Erol Köse vardır. "Konu manken" ise Mustafa Sandal (ya da Perihan Mağden'in yaptığı "ek"i kullanıp söylersek "Sandal / ye")'dir. Hikayenin bundan sonrası, bir parça "kuşların fışıldamaları" üzerine kurulmuştur ama yine de anlatacağız: Dilek Budak, yıllar önce Erol Köse ile bir albüm sözleşmesi imzalamıştır. Sözleşmenin imzalanmasının üzerinden yıllar (altı yıl kadar) geçer ama İMÇ'nin kabadayı firması, Dilek Budak'ı müzik dünyamıza kazandırma konusunda kılını bile kıpırdatmaz. Kızımızın (haklı olarak) morali bozulmuş, "Siz yapmıyorsanız, bırakın başka firmaya gideyim" demeye başlamıştır. Sen misin bunu diyen?.. Her türlü sıkıntının – tatsızlığın yaşandığı çok zor bir süreç başlamıştır Dilek

miştir. Sibel Alaş, genç bir meslekdaşına verdiği desteği bir çırpıda geri çekmiş ve yazdığı şarkının Erol Köse tarafından uygun görülen bir başkasına söylenmesi konusunda rıza göstermiştir. Alaş'ın bu karara kolay mı / zor mu? vardığını bilmiyoruz. Harekatin bu kademesinde de epeyce laf / dedikodu dönmekte ama bunları bir kalemde atlamak daha mantıklı, sonuçta değişen bir şey olmuyor nasılsa. Öyle ya da böyle: Sibel Alaş, henüz işin başında olan genç bir şarkıcı için kurulan "kumpas"ın bir parçası olmayı kabul etmiştir... Sonraki adım, fazla itiraz etmeyecek, her denilene kolaylıkla "OK" diyecek bir şarkıcı bulmaktır. Mustafa San-

bana da uyar patron" denmesini müteakiben, "Dilek Budak'ı Batırma" planı için düğmeye basılır. Hepimizin gözlerine bakıla bakıla çok "kirli" bir plan adım adım çekinmeden uygulanır.

Kırık Hayallerin Peşinde

Bir süre sonra, bir "Maxi Sandal"ımız olur. "Aşka Yürek Gerek" in yanına, Almanya'da pazarlanmaya çalışılan "Aya Benzer" in yeni versiyonları eklenmiştir. Bir yılı aşkın bir zamandır "Kop, kop, kop..." diye çıldırılarak ve saniyede binbir figür atılarak zıp zıp zıplarak söylenmiş olan "Kop" da vardır bu (mini albüm) / "Maxi Sandal" da. Bir de, "Yok Gerekçem" ve "En Kötü İhtimalle" gibi, olmasa da olur iki başka parça... Firmamız iyi yere dükkan açmıştır ya, biz İrem Records gibi de yapmayız. Hem paramız vardır hem de yaptıklarımızı döndürecek televizyon kanalımız; klibimizi de çekeriz, sonra da, "Var mı bize yan bakan?" deyip, sırtımızı kendimizden emin bir şekilde tahtlarımıza – koltuklarımıza dayar tebrikleri kabul etmeye başlarız.

Aferin bize. Hepimize. Bu müsamere, gözümüzün önünde sahnelenmiş olmasına rağmen sesimizi çıkartmadık. Sesimizi çıkartmak bir yana, çok istekli bir şekilde bu "sandal"a kuruluverdük. Aldık, dinledik; müzik piyasamızın bugüne kadar işlemiş olduğu bu en büyük

"günah"a güle oynaya ortak olduk. Dilek Budak, bütün bu yapılanları bize anlatmaya kalktığında umurumuzda olmadı, görmezden geldik. Oysa çok fazla şey yapmak gerekmezdi. "Günah sandalı"na binmemeye kararlı olacak, bunun yerine (yetenekli, dürüst ve haklı olanın yanında saf tutmak üzere) Dilek Budak'ın albümünün peşine düşecektik.

Aslında hala vakit var. H

POPÜLER ANSİKLOPEDI

1946 Ankara doğumlu. 60'lı yıllar bitmek üzereyken, dönemin en önemli plak şirketlerinden Melodi Plak'ta kapak grafikeri olarak çalışmaya başladı ve o dönemler yayınlanan epeyce sayıda yerli – yabancı 45'liğin kapağına imza attı. Aynı firmada çalışılmaktayken, herhangi bir gün gi-bi geçirilmiş bir günün akşamında her şey apansız değişti: Herkesin gitmiş olduğunu varsayan Hümeysra, gitarını çıkarır, üzerinde çalışıyor olduğu bestesi "Olmasa"yı söylemeye başlar. Masal bu ya; herkes çıkmıştır ama, firmanın sahibi çıkmamıştır, hala oradadır. Firmasının henüz piyasaya sürdüğü bir şarkı dinlemekte olduğunu sanan müdürümüz, şarkıyı ve bu şarkıyı kimin söylediğini çok merak eder ve sesin geldiği kapıya doğru yürümeye başlar. Kapıyı açar ve bir şarkıcı yerine, firmanın kapak çizeri ile karşılaşır. Kararlar, arkasından da emirler son sürat verilir ve Hümeysra, ilk kayıtlarını yapmak için stüdyonun yolunu tutar. "(Güzelliğin on para etmez, bu bendeki aşk) Olmasa" adlı ilk plak 1969 yılında yayınlanır. Şarkı ve şarkıcının samimiyeti herkesi mest etmiştir. Bu plajı "(Öyle uzak ki yerim, uzakları aşılıyor, bir) Kördüğüm (ki içim, çözdükçe dolaşılıyor)" ve "(Alagözü benli) Dilber" adlı plaklar takip eder. Hümeysra, artık Türk popunun en tepesindedir. Üstelik yalnızca biz değil, yurt dışındakiler de etkilenmiştir. Philips firması, Hümeysra'yı Paris'e davet eder ve bir yüzünde "Olmasa", diğer yüzünde "Dilber" in Fransızca versiyonlarının olduğu bir plak hazırlanır. Yurda döndükten sonra "Ceylan / Yalan Dünya" ve Türk popunun ilk feminist söylemlili şarkısı olan "Adım Kadın" ı yapar Hümeysra. Sonra evlenir ve bebek yapmak için müziğe ara verir... Bu ara dönem sonrası dönüşü daha da muhteşem olacaktır. "Sessiz Gemi" ile bu yeni dönemi açacak; ardından sinema ve tiyatroya da bir giriş yapacaktır. Filmler, oyunlar, müzikaller ve albümler... derken, Hümeysra; "dört dörtlük bir sanatçı" olarak kalplere basılacaktır. Hala da oradadır.

ların bir kısmı, Dilek Budak'ın çok farklı ses renginden etkilenir ve albümü aynı zamanda açan şarkı olan "Aşka Yürek Gerek" in üzerinde durmaya, bu şarkıyı çok çalmaya başlarlar. Onlar çaldıkça bu şarkı için gelen dinleyici isteklerinin sayısı artar, bir süre sonra da bu istek sayısında bir patlama yaşanır. Kırk yılda bir rastlanan bir şey olmuştur. Klibi mlibi olmayan (üstelik, adı sanı daha evvel hiç duyulmamış) bir genç şarkıcı, "Mümkün değil, olmaz" denileni başarmış; piyasanın genel işleyiş biçimine hiç uymadan ünlenmeyi – adını duyurmayı becermiştir. Herkesin alkışlamak için sıraya girmesini gerektiren bu durum epeyce tuhaf gelişmelere yol açar. Aslında, Dilek Budak'ın becerbildikleri, akli başında bir dolu insan tarafından bir "alternatif yöntem" olarak görülüp takdir edilmiştir. Ancak, bu durum, bir başka grup insanın "Ben sana gösteririm!" demesiyle başlayan bir rezaletler silsilesine de yol açmıştır. Bu işin başrolünde "Mutlaka benim dedi-

Budak için. Uzun bir mücadele dönemi sonrası, Dilek Budak istediğini elde eder ve Aykut Gürel'in firması İrem Records ile anlaşır. Şarkıcımız, Barlas ile elele vermiş ve (zaten bir kısmı epeydir hazır olan) albümün çalışmalarına dalmıştır. Hem kendisi hem de Barlas'ın yaptıkları toplanır, Aykut Gürel, Febyo Taşel ve Sibel Alaş'ın çabaları ile desteklenir, karşımıza çıkarılır... Dilek Budak'ın yaptıklarını asla unutmamaya niyetli prodüktör ve firma sahibimiz, önceleri ("Nasıl bu albüm tutmaz" diye düşündüğünden olsa gerek) hiçbir şey yapmamış ama Dilek Budak'ın namı yürümeye başlayınca, ince ince ağlarını örmeye başlamıştır. Harekatin ilk kademesinde, "Ticaret bu, neden olmasın ki?" deyip Sibel Alaş razı edil-

dal'dan daha iyi bir "joker" olabilir mi? Olmaz. Erol Köse de böyle düşünür ve "Haydi aslanım" deyip Mustafamızın sırtını sıvazlamaya başlar. Bu en "interaktif" şarkıcımıza, zaten ortada yeterince sebep yokken bile her denileni yaptırmak kolaydır ya, bu sefer durum daha da iç açıcıdır. Tarkan "Dudu"yu çıkarmış ve hasetten kavrulanların sayısında bir patlama yaşanmıştır. "Senin plan

Ayın 'İmzalı Fotoğrafı'

Taşranın bunalıtuğu – perişan ettiği çocuklardan biri, gündelik hayatına bir renk katabilmek için, çoğu arkadaşının yaptığı şeyi yapmaktadır. Sinema ve müzik dünyasının yıldızlarına mektuplar yazmakta, şu dünyadaki en sıkı hayranlarının "kendisi" olduğunu söylemekte ve "bir imzalı fotoğraflarını rica" etmektedir. Büyük bir kısmı ciddiye almaz onu, yazdığı mektuplar çöp kutusunu boylar. Ama ona inanan ya da ciddiye alan da vardır ve bunlardan biri de Hümeysra'dır. Hümeysra, delicesine güzel bir fotoğrafını "Naim'e Sevgilerle" diye imzalamış ve postalamıştır. Mardinli çocuğun hayatını bayram yerine çevirmiştir bu fotoğraf...

Serbest Piyasa

Dengeli Yatırım Uzmanı
Meneviş Pihı

Capitalist toplum bireylerinin günümüzdeki en büyük sorunlarından biri de sahip oldukları menkul ve gayrimenkulleri en kazançlı biçimde nasıl değerlendirmesi gerektiğini bilmemesidir. Tam 15 yıl 4 ay 24 gün 6 saattir finans sektörünün içinde bulunarak parayı yırtığının üzerindeki kullanılmış yara bantından tanıyacak kadar uzmanlaşmış; piyasaların nabzını etine butuna dolgun sarışın bir hemşire gibi sımsıkı tutan ekonomist yazar Meneviş Pihı birikimlerinize yön vermek, paranıza para, menkulunuza menkul katmak için sorularınızı bilimsel bir şekilde yanıtlayacak...

Salim Bomba'nın Sorusu: Değerli Yatırım uzmanı Pihı, ben tüm paramı gayrimenkul olayında değerlendirmeyi düşünüyorum. Fakat ev, arsa, işyeri almak yerine şato, bazilika, kale gibi gayrimenkuller satın almak istiyorum. Arıyorum, arıyorum bu türden satılık gayrimenkuller bulamıyorum. Siz bilirsiniz diye düşündüm, nereden şato, kale, bazilika, yeraltı şehri, sarnıç, dikilitaş, piramid, sünnet sarayı bulabilirim acaba?... Yoksa yok mu?...
Meneviş Pihı'nın Yanıtı: Olmaz mı Salimim, olmaz mı... Cennet vatanımızda her bir şeyin envayı türüsü var çok şükür... Geçenlerde bizim hala oğluna bir antik tiyatro lazım olduydu mesela. 3487261 l. el bir antik tiyatro bulup aldık. Biraz yıkık döküktü ama sponsorlarla yeniletiğimiz hemen "Yıldızlı Gecelerde lay lay lom konserleri" düzenledik bile... Şu aralar bir şovlend arıyor. "İspanak Şovlend" kuracak da... Haaa haaa haal...

Ceyda Potter'in Sorusu: Sayın Meneviş bey, ben yatırımcı kurslarına gidip günümüzün en geçerli dili olan Yatırımcı'yı öğrenmek istiyorum. "Likidite, offshore, efektif, portföy, T1 bazında..." gibi terimleri hiç anlamıyorum mesela... Yatırımcı'yı en iyi nereden öğrenebilirim, beni aydınlatırsanız şebekler gibi sevinirim...
Meneviş Pihı'nın Yanıtı: Bak hayatım, yatırımcı çok önemli bir dildir. Yatırımcı'yı bilmeyen maazallah g.tte dahil olmak üzere her şeyini bir anda kaybedebilir. Haa gelelim en iyi Yatırımcı'yı nereden öğreneceğine... Mesela Yatırımcı Dilim fena değildir... Eğer biraz hafif balık etliysen ve de sarışınsan dolgun dudaklıysan neden benden öğrenemeyesin ki?... Full kontakt hesabı... Anladın mı bebeğim?...

Durmuş Tüpürük'ün Sorusu : Sayın Pihı bey ben faizin haram olduğuna inanan bir takva sahibi bir kişi olarak paramı Kaide ve Kredi Bankası'na yatırdım. Paramı yatırırken bana faiz değil, kar payı vereceklerini söylediler. Ay sonunda kar payımı almaya gittiğimde bırak kar etmeyi zarar ettik tam yüz milyar dolar battık dediler. Ve benim payıma 5 milyon dolar zarar ödemesi düştüğünü söylediler. Acaba bu parayı ödesem mi?... Gerçi bu kadar param yok ama yaptığım hesaba göre travesti olup, 87 sene boyunca günde 20 saat ototoyl kenarında çalışırsam bu parayı ödeyebiliyorum. Ne dersiniz sayın Pihı?...
Meneviş Pihı'nın Yanıtı: Vay babam vay... Sen büyük tufaya gelmişsin be hocam... Nuh Tufanı bile seninkinin yanında osuruk gibi kalır... İyi, güzel hesap yapmışsın da benim anlamadığım ne biliyor musun?... 10 sene sonra senin kestane buruş buruş olur... Kalan 77 senede aynı performans olmaz ki... Puhaaaa haa haaa!... Oooo yeeee!... H

NOT : Yatırım, finansman, para, senet, tahvil, kambyo, change, fon, bono gibi sorularınız için e-mail adresimiz aşağıda, kağıt mektup adresimiz künyede, elektronik mektup adresimiz aşağıda... Eeee?...
paatim@yahoo.com

5 Ne 1 Ayhan

AYHAN BOZKURT
ayy_hanbozkurt@yahoo.com

En Sevdiğiniz 5 Kişi

- Vedat Günyol
1- Orhan Burian / Her şey
2- Hasan Üzey / Manevi oğlum
3- Levend Yılmaz / Tiyatrocu
4- Azra Inal / Ressam
5- Halet Çambel / Arkeolog

En Sevdiğiniz 5 Kitap

- Gönül Yazar
1- İki Şehrin Hikayesi
2- Gazap Üzümleri
3- Yeşil Yunus Sokağı
4- Fransa Tarihi
5- Tatlı Betüş

En Sevdiğiniz 5 Filminiz

- Ekrem Bora
1- Yeşil Köşkün Lambası
2- Acı Hayat
3- Sürtük
4- Ayrılık
5- Dikkat Kan Aranıyor

En Sevdiğiniz 5 Roman

- Feyza Hepçilingirler
1- Aşk-ı Memnu
2- Huzur
3- Ölmeye Yatmak
4- Hakkari de Bir Mevsim - O
5- Tutunamayanlar

En Sevdiğiniz 5 Polisiye Kitap

- Naim Dilmener
1- Becerekli Bay Ripley / P. Highsmith
2- Ateş'in A'sı / S. Graftan
3- Venedik Treni / G. Simenon
4- Kan Bağı / M. Connelly
5- Peygamber Cinayetleri / M. Somer

En Sevdiğiniz 5 Köfte

- Orhan Açar
1- Kasap Köftesi
2- Kadın budu Köfte
3- Izgara Köfte
4- İzmir Köfte
5- Benim yaptığım köfte

En Sevdiğiniz 5 Kadın Adı

- Akgün Akova
1- Begüm
2- Pelin
3- Melike
4- Naz
5- Hazal

En Sevdiğiniz 5 Türk Futbolcu

- Altan Tanrıku
1- Tuncay Şanlı
2- Ergün Penbe
3- Nihat Kahveci
4- İbrahim Üzülmaz
5- Gökdeniz Karadeniz

En Sevdiğiniz 5 Yılmaz Güney Filmi

- Fatoş Güney
1- Umut
2- Umutsuzlar
3- Ağır
4- Sürü
5- Duvar

En Sevdiğiniz 5 Filozof

- Oruç Aruoba
1- Nietzsche
2- Wittgenstein
3- Kant
4- Heidegger
5- Marks
Filozofları böyle sıralamamak lazımdır.

En Sevdiğiniz 5 Müzik Grubu

- İzel
1- Athena
2- M. F. Ö.
3- İzel Çelik Ercan
4- Blue
5- Destemys Child

En Sevdiğiniz 5 Siyaset Adamı

- Oral Çalışlar
1- Ercan Karakaş
2- Hasan Fehmi Güneş
3- Ahmet Piriştina
4- Ufuk Uras
5- Behice Boran

En Sevdiğiniz 5 Bestekar

- Selami Şahin
1- Saadetdin Kaynak
2- Suat Sayın
3- Avni Anıl
4- Yıldırım Gürses
5- Selami Şahin

En Sevdiğiniz 5 Türk Aydın

- Necati Doğru
1- Pertev Naili Boratav
2- Hilmi Ziya Ülken
3- Niyazi Berkes
4- Ömer Lütfi Barkan
5- Cemil Meriç

En Sevdiğiniz 5 Türk Pop Sanatçısı

- Mansur Forutan
1- Tarkan
2- Mazhar Fuat Özkan
3- Feridun Düzağaç
4- Cem Karaca
5- Edip Akbayram

En Sevdiğiniz 5 Müşteri

- Bereket Dönercisi
1- Hayvan Dergisi
2- Penguen Dergisi
3- Turkcell
4- Aydınli Mağazası
5- Terkos İş Merkezi çalışanları

Kendimiz dışındaki kimseleri umursamadığımız bir "bireylik" hali, çaresiz bir yalnızlık ve doymak bilmeyen bir egodan başka bize ne sunabilir ki.

Kahramanlarım

MERT ÖZMEN

Okuduklarımız, dinlediklerimiz, izlediklerimiz sadece okunmuş, dinlenmiş, izlenmiş olarak hafıza depomuzun bir yerinde entelektüel bir izleğin anıları olarak kalmazlar. Bazıları duygusal hafızamızın, kalbimizin kahramanları olurlar, onları severiz. Seçtiğimiz kahramanların eylemi bazen bizim eylemimizi aydınlatır, yol gösterir. Bazen bu kahramanlar büyük bir çoğunluğun kahramanı olurlar ve ortak eylem değeri oluştururlar. Politik bir duruşu ve bilinci temsil eden kahramanlar daha çok böyledir. Ama beni -ya da bu yazının konusunu- daha çok, romanlardan, öykülerden, şiirlerden, şarkılardan, filmlerden çıkıp gelen, aslında günlük hayatımızda önemsizmiş gibi görünen fakat kalbimizin bir köşesinde kendine yer bulmuş kahramanlar ilgilendiriyor. Çünkü onları aklımızdan çok kalbimizle sahipleniriz ve burada çok sahici bir durum oluşur.

Benim ilk önemli kahramanım çocukluk yıllarımda izlediğim **Yılmaz Güney**'in **Umut** filmindeki bir sahneden süzülüp kalbime yerleşmiştir. Yılmaz Güney'in canlandırdığı karakter, kazancı hiçbir şeye yetmeyen yoksul bir at arabacıdır, okula giden kızına ayakkabı dahi alamayacak durumdadır. Bu nedenle kızı okula her tarafı eskimiş, yıpranmış ayakkabılarla gitmek zorunda kalır. Bir gün, öğretmen bir problem çözmesi için tahtaya kaldırdığında onun akli ve kalbi öğretmen sorduğu soruda değil, her tarafı eskimiş, yıpranmış ayakkabılarında kalır. Belki oturduğu sıranın altında kimseinin farketmediği ayakları ve ayakkabıları tahtaya kaldırıldığında yoksulluğunun bir göstergesi olarak tüm sınıfın gözleri önüne serilmiştir. Yoksulluğun görülmesinin, bir tür teşhirinin karşısında utandıkça utanır ve öğretmenin sorduğu problemi aklını, gözlerini ve kalbini ayakkabılarından ayıramadığı için çözemez.

Ben Umut'un birçok sahnesini unuttum ama bu sahne yıllarca ve hala aklımdan çıkmadı.

Yine aynı şekilde **Vascencelos**'un **"Şeker Portakalı"**nı okurken, dostluğu, bir dostun yitirilmesinden sonra ölmeye yatacak kadar çok sevmenin ne demek olduğunu anladım. Romanın kahramanı beş yaşındaki Zeze, benim için etrafımda gördüğüm herkesten ve her şeyden daha gerçekti.

Coppala'nın **"Siyam Balığı"**nda, bu dünyada kendisini özgürleştirmesinin ve gerçekleştirmesinin olanaksız olduğu-

nu anlayan renk körü **"Motorsikletli Çocuk"** bir çift Siyam Balığı'nı yaşadıkları akvaryumdan alıp ait oldukları yere, koparılıp alındıkları nehire geri götürmek için hayatını feda eder.

Kim **Melike Demirağ**'ın **"Arkadaş"** şarkısının kalbinin haritasında yer bulmadığını iddia edebilir ki?

Bir kimliğe sahip olmanın zengin olmak veya ünlü olmakla eşdeğer tutulduğu şu günlerde, belki de her zamankinden daha fazla kalplerimizin haritasını oluşturan kahramanları tekrar hatırlamakta yarar var.

Zaman zaman yaşadıklarımıza bakıp, **Scott Fitzgerald**'ın **"Muhteşem Gatsby"**sinde oldukça yer tutan 1929 Amerikan Ekonomik Bunalımı Dönemi'ne benzer şeyler yaşadığımızı düşünüyorum...

Kişisel çabanın tümünün sınıf atlama ya endeksli olduğu, kendimiz dışındaki kimseleri umursamadığımız ve kalplerimizi ve kalplerimizin yol haritasını oluşturan kahramanları hatırlamak istemediğimiz bir **"bireylik"** hali çaresiz bir yalnızlık ve doymak bilmeyen bir egodan başka bize ne sunabilir ki.

Yıldırım Türker'in bir şiir'inde söylediği gibi, **"artık hiçbir şeyi soyluca yaşayamayız / tükürüp kaçan çocuklar gibi"** den başka bir şeyin kalması ve hele de bunun dahi farkında olunmaması nasıl bir şeydir?

Soylu bir hayat, soylu bir kalp ve ruh olmadan yaşanabilir mi? Edindiğimiz her bilgiyi, birikimi, sahip olduğumuz her şeyi bir statü imgesi ve başka bir sınıfa aitmişiz de onun işaretleriymişcesine nesneleştirilmenin sonunda belki burjuva kültürünün bize söylediği **"sahip olun, sahip olun, kendinize yabancılaşıp kalplerinizi kör edin!"** şiarına uyums olabiliriz, ama ya sonra...

"Soylu olmak" kavramını feodolitenin ya da aristokrasinin bir sembolü olarak kullanmıyorum, ötekinin de bizim kadar yaşamaya hakkı olduğunu unutmamak ve bunun gereklerini yapmaya çalışmak gibi basit bir duruma indiriyorum. Belki birçoklarına göre **"hep bir ağızdan türkü söyleme"** günleri çoktan geride kalmış olabilir. Ve yine belki "herkesin birbirini kardeşi gibi algılayacağı günleri de" yalancı umutlar olarak görülebilir. Peki böyleyse şimdiki gibi herkes birbirini rakibi hatta düşmanı olarak mı görecektir. Böyle görerek mi en azından bireysel dünyamızda mutlu olacağız. Yani

artık **"sadece tükürüp kaçan çocuklar"** mı olacağız?

Ben sanmıyorum, işler bu kadar burjuvaların istediği kadar kolay işleyemez. Bazen küçücük bir kıvılcım kalpleri ısıtır, unutturulmaya çalışılan kahramanları geri çağırır, hatırlatır. Hatice Meryem'in **"Sinek Kadar Kocam Olsun Başımda Bulunsun"** adlı öykü kitabını okuyunca ben yine özlediğim kahramanlarla karşılaştım. Kimselerin hatırlamak dahi istemediği Semt'lerin İş'lerin Durum'ların kişileri olarak kitaptan kalbime ve odamın içine doldular. Eski arkadaşlarımla karşılaşmış kadar sevindim, mutlu oldum. Anladım ki unutmayanlarda var. Hayatın gerçekten kalbinin attığı yerleri, alanları unutturmayacaklar da var. Üstelik daha fazla nasıl

ünlü, popüler olurum olmasına takılmadan yaşayabilen, yazabilen.

Ve belki bir başka usta öykücü yıllar önce benzer şeyleri hissetmiş, yazmış **"dünyayı güzellik kurtaracak / bir insanı sevmekle başlayacak her şey"** diyerek.

Hayatıma, hayatlarıma öyküleriyle, şiirleriyle, filmleriyle, şarkılarıyla bu kahramanları armağan edenlere ve farkında bile olmadan birer kahraman gibi yaşayan, günlük hayatımızda sokakta, işyerinde ya da bir kahvede karşımıza çıkan henüz **"tükürüp kaçmayı"** öğrenmemiş, küçük, sıradan, soylu insanlara da çok teşekkür ediyorum. İyi ki sizler varsınız, iyi ki yaşamlarımızı anlamlı kılıyorsunuz. Sizler de olmasaydınız ne yapardık... H

Everest'te...

www.everestyanlari.com

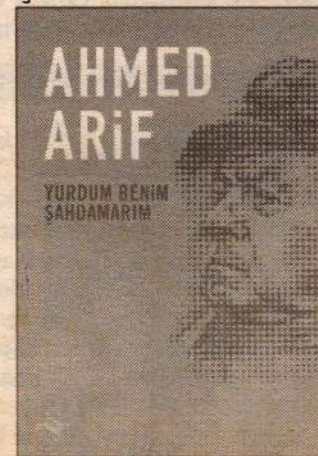
Siyaset...

Roman...

Şiir...

İnceleme...

Onlarla sadece yüz bin liranın pazarlığı yapılır. Onlar donun, kalemin, kotun en ucuzunu satar. İnsanlar yoksullaştıkça onlara rağbet daha da artar. Onlar, Eminönü'nün işportacıları. Peki onlar ne yer, ne içer, neyin hayalini kurarlar... Teybimizi uzattık, anlattılar.

Eminönü'nü Dinliyorum Teybim Açık

Ali Arkin - Tişört Satıcısı

"Turist olmak varmış şu hayat-ta, ye, iç, sıç, gez, yat. Ne güzel hayat."

- 27 yaşımdayım. Tişörtleri montumun altında saklıyorum, çünkü zabıta görünce alıyor. Turistleri görünce, yan-

larına gidip satıyorum. Taneyi 3.5'a alıp, 5'e satıyorum. Günde 30-35 tane sattığım oluyor. Fanatik, Fotomaç okurum. Beşiktaşlıyım. Bir kızla çıkıyorum. Pastaneye falan gideriz, tavuk göğsü yeriz. Asmalı Konak, Kınalı Kar ve Çocuklar Duymasın'ı izlerim. Doğuş, Yıldız Tilbe, Sinan Zorlu dinlerim. Miroğlu'nu, Kadir İnanır'ı, Cüneyt Arkin'ı severim. Doğuş'un hayatını anlattığı kitabı okudum. Bira içerim, sigara kullanmam. Oyumu Anap'a verdim. En çok polisten korkarım. En büyük hayalim ünlü bir futbolcu olmak.

Hatice Öztürk - Başörtü Satıcısı

"Canım sıkınsa, yorulmuşsam televizyonun karşısına geçer İnek Şaban'ı seyrederim. Ancak o zaman rahatlarım."

- Altmış yaşımdayım

13 senedir buradayım. Günde 10 milyon kazanırım. Okumam yazmam yoktur. Oyumu Tayyip'e verdim, ama satışlar hep düşüyor onlar da bir şey yapamıyorlar. Çocuklarım imam-hatip mezunu, iş bulamıyorlar. Gittiler polisliğe başvurdular, imam-hatip mezunu diye işe almadılar. Bu nasıl Türkiye anlamadım ki, imam-hatipliye iş vermiyor. Takım tutmam ama maç izlemeyi seviyorum. Lahana ve hamsi severim. İsmail Türüt dinlerim.

Emine Arkan - Su Satıcısı

"Okuyup öğrenmen olmak istiyorum ama hep çalışcam gibi geliyor."

- On iki yaşımdayım, orta l'e gidiyorum. - Okul zamanı da çalışacağım, çünkü eve para gerekiyor.

Günde 30 milyon kazanıyorum. Alibeyköy'de oturuyoruz. Beş kardeşiz, annem de burada su satıyor. Hikaye okumayı seviyorum, Falaka'yı okudum. Hani Ömer Seyid var ya, O'nun. Kınalı Kar, Asmalı Konak, Çocuklar Duymasın'ı izliyorum. Asmalı Konak'ın sineması gelince gidicem. Fenerbahçeliyim. Burada iyi kazanıyorum, havalar sıcakken çok su gidiyor. 150 bine alıp 350'ye satıyorum. Turistler alırsa pahalı söylüyorum.

İshak Kerenciler - İç Çamaşırı Satıcısı

"İsmi, dili yasaklamakla neye varır ki."

- Külotu 450'ye alıp 750'ye, atleti 750'ye alıp 1 milyon'a satıyorum. Sultanbeyli'de ailemle kalıyorum. Ahmet Kaya, Ferhat Tunç, İbrahim Tatlıses dinliyorum. Mehmet Akif Ersoy ve Yusuf Hayaloğlu okumuştum. Fenerbahçeliyim. İçki sigara kullanmıyorum. Özgür Gündem gazetesi okuyorum. Sevgilimle genelde Çamlıca'ya yoğurt yemeye veya Gülhane Parkı'na gezmeye gideriz. Kemal Sunal filmlerine o kadar gülerim ki bazen karnıma ağrılar girer. Kuzu şişi çok severim. Belediyeye süren bu kovalamacanın sonunda ya buradan çıkacağız ya da dışarıya atılacağız.

Ali Yıldız - Çorap Satıcısı

"Oyumu AKP'ye verdim. Ama durum hiç iyiye gitmiyor. Bir de Avrupa Birliği'ne girmeye çalışıyorlar. Sormak lazım neyin güveniyon da giriyon?"

- Otuz yaşımdayım, İğdir'dan geldim. Başlık parası için buradayım, 5 milyar biriktirmem lazım. Eskiden günde 25 milyon kazanırken şimdi 5 milyonu zor kazanıyoruz. Çorabın çiftini 400'e alıyorum, 500'e satıyorum. Bir de pazarlık yapıyor insanlar, 3'ü 1 milyon olmaz mı? Biliyorum onlar da fakir. Bazen bizle ilgili haberler yapıyorlar televizyonda; Eminönü işportacıdan geçilmiyor, diye. Ondan sonra bir iki hafta gelemiyoruz buraya. Ne yapalım peki kardeşim, biri bize anlatsın. Gazeteye kitapla pek aram yok, zaten onların da benimle pek arası yok. Deli Yürek ve Kurtlar Vadisi'ni izlerim. Halk müziği dinlerim. İbrahim Tatlıses, Hakkı Bulut, İzzet Yıldızhan. İçki kullanmam, sigara Maltepe kullanıyorum. Galatasaraylı'yım. En çok işsiz kalmaktan korkarım. Aha! Zabıta geliyor!

Orhan Akkurt - Köfteci

"Ben Allah'tan başka kimseden korkmam. Bunu bilir bunu söylerim."

- 2 senedir buradayım, daha önce

Diyarbakır'da köydeydim. Günde 100-120 milyon kazanırım. İbrahim Tatlıses, Müslüm Gürses, Ferdi Tayfur, Ahmet Kaya dinlerim. Fanatik ve Fotomaç okurum. Kınalı Kar, Sersemi ve Kurtlar Vadisi'ni izlerim. En son Orhan Pamuk okudum. Galatasaraylıyım. İçki içmem, sigara Malboro kullanırım. Oyumu AKP'ye verdim. Valla şimdilik durum iyi gözüküyor. Evlenmek ve bir araba sahibi olmak istiyorum. Her gün zabıtayla kovalamaca yaşıyoruz, yakalanınca kavga etmekten başka çaremiz yok, yoksa arabaya alacaklar. Yarım ekmek köfteyi 1 milyona satıyorum. İçinde 6 köfte, domates, biber, soğan, baharat var. Bundan iyisini bulamazsın burada. Köyde sevgilim vardı, buraya gelince ayrıldık.

Mehmet Yıldız - Okul Önlüğü Satıcısı

"Yılmaz Güney'in çok büyük hayranıyım. devrimci olduğu için severim. Ama bana sorarsan bu ülkede devrim mevrim olmaz."

- 93'te Kars'tan geldim, 24 yaşındayım, Küçükpazar'da bekar evinde

kaliyorum. 8'e alıp 10'a satıyorum. Günde ortalama 20 milyon kazanıyorum. Van Dame ve Bruce Lee'nin filmlerini, Berivan'ı ve Kırık Ayna'yı izlerim. Özgür Gündem, Fanatik okurum. Ahmet Kaya, Hakkı Bulut, Ferhat Tunç, Selda Bağcan dinlerim. Kitap okumam. İçki içmem, sigara Winston kullanıyorum. Oyumu Dehap'a verdim. Cim Bomlu'yum. Bence ne Cim Bom ne de Beşiktaş Şampiyonlar Liginde bir şey yapamazlar. Sevgilimle genelde Üsküdar'a ve Ümraniye'ye gezmeye gideriz. Kuzu büfteği çok severim. Ama evde hep menemen yapılır. En büyük hayalim günün birinde işportacılar kralı olmak. Fareden çok korkarım. Akşam eve gittiğimde banyo yapmazsam rahat edemiyorum. Banyo bir milyon.

Rahim Poyrazoğlu - Parfüm Satıcısı

"En büyük hayalim; şöyle çok iyi bir giyineyim, çıkayım İstiklal Caddesi'ne herkes bana baksın istiyorum."

- Yaşım 19. Yazları Marmaris'te, kışları

buradayım. Günde 50-60 kazanıyorum. Cüneyt Arkin'ı, Kadir İnanır'ı yani erkek adamları severim. Hürriyet ve Fanatik okurum. Kitap okumuyorum, bir kere denedim şuurumu kaybettim. Halkın takımı Beşiktaş'ı tutuyorum. AKP'yi destekliyorum, Tayyip Babamız bizim o. Burası kapkaççı, yankesici dolu. Gözümün önünde kadının çantasını açtılar. Tabi ses çıkartamıyorsun, çok kalabalıklar. Zabıta varken malları poşetin içine sokuyorum, onlar gidince dışarı çıkarıp satıyorum, yoksa malları alırlar. İlkokul üçe kadar okudum. Zaten okumak da istemezdim. Ekmek parası kazanmak lazım, okul bize ekmek verecek mi, evi doyuracak mı? Takıldığım birisi vardı, şu an yok. Yok şunu al, yok buraya gidelim. "Hadi yallah kızım" dedim. Bende manitaya para yedirecek göz var mı?

Fahri Barut - Fotoğrafçı

"Makinadan bakınca insanlar daha iyi gözüküyor"

- Eskiden pek kimsede makine yoktu, işler iyiydi. Şimdi artık neredeyse herkeste bir makine var.

Buraya her taraftan insanlar geliyor, merak mı ediyorlar ne? Burası artık yaşanmaz hale geldi. Bağcılar'da oturuyorum, dört yavru var. Üçü okuyor, biri çalışıyor. Ben bir şeye sahip olmadım sokaklarda süründük bari onlar olsun istiyorum. Gözcü, Güneş ve Fanatik okuyorum. Kanal 7'i izlerim, haber programlarını seviyorum. Orhan Gencebay dinlerim. Yıllarca Ecevit'i destekledim ama baktım Ecevit bitmiş, son seçimlerde oyumu AKP'ye verdim. Yükseklikten çok korkarım. En çok Kemal Sunal'ın filmlerine gülerim. Arada sırada raki içerim, bazen kafanın iyi olması gerekir yoksa çekilmez bu hayat.

Nuri Akkuş - Walkman Satıcısı

"Çok şey istemiyorum. Namuslu, onurlu bir hayat yaşayayım yeter."

-Süleymaniye'de altı kişi bekar evinde kalıyoruz. Rutubetli, pis kokan

bir ev. Ama ne yapacan. İçki içmiyorum, sigara Laz Malborosu kullanıyorum. Özgür Gündem gazetesini okuyorum. Ahmet Kaya, Seher Dilovan, Berdan Mardini, Şiwan Perver dinliyorum. Oyumu Dehap'a verdim. Para biriktirince memlekete Ağrı'ya dönücem hemen. Buralarda yaşanmaz. Belki bir kız bulurum evlenirim de. Türkiye'nin durumu pek iyi değil ama Kürt halkının durumu eskiye göre daha iyi. Günde 20 milyon kazanırsam iyi diyorum. Zabıta rahat bırakmıyor bizi, hayatımız kaçma kovalamaca içinde geçiyor.

Hakan Tamer - Şal Satıcısı

"Hepimiz bu memleketin insanlarıyız. Alevi olsun, Çerkez olsun, Kürt olsun, Türk olsun benim için fark etmez. İnsan olmak temelinde algılarım ben her şeyi."

- Önceleri simit satıyordum, belediyenin simitçileri gelince bıraktım. Şimdi şal satıyorum. Ağrı'dan geldim, 15 senedir Eminönü'ndeyim. Kitap okumam. Spor gazeteleri hariç her gazeteyi okurum. Halk müziği dinlerim. Belkıs Akkale, Nuray Hafıtaş, Musa Eroğlu. Haberleri ve magazin programlarını seyredirim genelde. İçki kullanmam, sigara Maltepe. Çocukluğumdan beri Cüneyt Arkin hayranıyım, her filmini ezbere bilirim. En büyük hayalim ilerde kendime ait bir dükkanımın olması. Fenerbahçeliyim. Fenerin durumu bence bu sene çok iyi, kesin şampiyon olur. Evliyim, üç çocuk var. Allah'a şükür geçinmeye çalışıyoruz. Buradakilerin hepsi gurbete gelen insanlar. Ekmek parası derdinde, burayı bitirmesinler. Fakir fukara buradan alışveriş yapıyor, biz buradan gidersek onların hali ne olur.

Ercan Kuşarı - Kot Pantolon Satıcısı

"Hayalim öğretmen olmaktı ama okuyamadık. Bir insanın bir insana bir şey öğretmesinden daha güzel ne olabilir ki."

- 8'e alıp 10'a satıyorum, işler berbat. Günde 15

milyon filan kazanıyorum. Sultanbeyli'de bekar evinde kalıyorum. Yedi arkadaşla birlikte. Özgür Gündem ve Takvim gazetesi okuyorum. Televole'yi, Yılmaz Güney ve Cüneyt Arkin filmlerini izlerim. En son Yusuf Hayaloğlu'nun şiir kitabını okudum. Galatasaraylıyım. Sevgilim yok. Ciwan Haco, Ahmet Kaya, İbrahim Tatlıses, Ferdi Tayfur dinlerim. İçki içmem, sigara LM kullanıyorum. Oyumu Dehap' verdim. Bu sene barajı aşamadı ama bir dahaki seçimde kesin aşacak. Kendimin yaptığı şeylere çok gülerim. Bir şey yaparım sonra "Ulan ben ne yaptım!" der kahkahalarla gülerim. Kapkaççılar, yankesiciler bize dokunamaz, kalabalığız çünkü ve birbirimizi kollarız.

Halil Anar - Kırtasiye

"Eminönü hayata açılmak için en ideal yer. Zabıta gelir kaçaşınız, zabıta gider geri gelirsiniz. Hayat da hep böyle değil mi zaten?"

-21 yaşındayım,

üç sene önce Sinop'tan geldim. Duruma göre tezgah açarım. Şimdi okul zamanı kalem, boya filan satıyorum. Okullar açıldıktan sonra şemsiye satacağım. Zaman gazetesi okurum. A Takımı ve spor programlarını izlerim. Doğuş, Gülben Ergen ve Özcan Deniz dinlerim. Kitap okumam. Galatasaraylıyım. İçki içmem, LM ve Capital sigarası içerim. Ailemle Bağcılar'da oturuyoruz. Aylık gelirim 400 milyon civarında, kazancımı onlara veriyorum. Gelecek bizim elimizde değil, kaderimizde ne varsa o olur. Tayyip iyi işler yapıyor. Geçen sene 12 kalemi 750'ye alıyordum, şimdi 600'e alıyorum. 1 milyona da satıyorum. Temiz para.

Polat Uslu - Kuş Yemi Satıcısı

"Burası kalabalıktır, kalabalık iyidir. İnsanlar sevap kazanmak için kuşlara yem atar. Kuşlar insana alışkındır. Kalabalık iyidir. Para kazanırsın."

- Bir tabak yemi 250 bine satıyorum. Günde 20 milyon kazanıyorum. 25 senedir buradayız, sağ olsun zabıta idare ediyorlar. Hürriyet ve Tercüman gazetelerini okurum. Orhan Gencebay, İsmail Türüt dinlerim. Kınalı Kar ve Hayat Bilgisi'ni seyredirim. Galatasaraylıyım. Eskiden Yaşar Kemal falan okurdum, şimdi kitap okumuyorum. Haydar Baş'ın partisine oy verdim, bizim oğlan dedi baba ver diye. Türkiye'nin durumunun iyiye gittiğini düşünüyorum, baştakilerin hepsi namazında niyazında insanlar. En sevdiğim yemek kuzu tandırdır. Sigara içki kullanmam, çünkü günah. ॥

Büyük Pele

HALİT KIVANÇ

36'lık, 38'lik, 42'lik "baba"ların arasındayken bir anda parlayan ve sonraki yıllarda dünya futbolunun bir numaralı yıldızı olacak, yıllarca da "kral" unvanıyla tüm futbol dünyasında tacını tahtını kimseye kaptırmayacak olan, 1958'in 17 yaşındaki delikanlısı kim miydi? Dünya onu "Pele" adıyla tanıdı. Oysa gerçek adı, "**Edson Arantes Do Nascimento**" idi. Ama Brezilya'da çocuklar plajda, kumda, sokak aralarında, kaldırımların üstünde futbol oynarken, bu harika delikanlı, topa öyle bir vuruyordu ki... Durun, durun!... Yanlış söyledim... Hangi topa? Boş Cola tenekelerine, boş bira kutularına... Ve onlar yuvarlanırken, taşlara çarptıkça garip bir ses çıkarıyordu: "Ple Ple Ple" diye... Tüm çocuklar da sağdan soldan boş meşrubat teneke kutularını bulup getiriyor, Edson'un önüne koyuyor, "Hadi vursana!.. Ple Ple Ple diye bağırtsana bu kutuları" diyorlardı. Gide gide, ona "Hadi Edson!" demeyi bıraktı küçükler... Teneke kutularından öyle ses çıkardığı için, kendisini "Pele Pele" diye çağırılmaya başladılar.

"Dı"lı anlattığımın farkındasınız... Çünkü... Çünkü bütün bunları ben... Evet, ben "Pele"den dinledim. Daha futbol dünyası Pele'yi tanımadığı, adını bile duymadığı günlerde... Eee, şöyle bir rahat oturun koltuğunuza... Yaşlanın geriye... Dinlemeye hazırlanın... Öyle kolay kolay biteceğe benzemez çünkü... Çünkü kolay değil, Pele'yi "Pele" diye dünya şöhreti olmadan önce tanımak...

Hikâyemiz, 1958 yılında İsveç'te bu lutlu, serin bir yaz gününde Stockholm havalanı yakınındaki Hotel Bromma'nın bir salonunda başladı. Dünya Kupası'nı izleyen medya mensupları olarak çoğumuz bu otelde kalıyorduk. Birbirimizle dost olmuştuk. Bu arada finallerde oy-

nayan takımların spor yazarları, maç spikerleri, ara sıra boş günlerde ünlü futbolcularını özel izinle buraya getiriyorlardı. Rahat rahat röportaj ve çekim yapabiliyorduk. Tabii bu kupada tv çekimi, hatta radyo ile naklen yayın bile olmadığından, ben sadece **Milliyet** için röportaj fırsatı yakaladığım için mutlu oluyordum. İşte o günlerden birinde iki Brezilyalı futbolcunun geleceğini öğrenince, hemen olayın geçtiği salona koştum. Gerçekten, iki genç orda bir köşede oturuyordu. Artık arkadaş olduğumuz Brezilyalı spikere kimler olduğunu sordum. Eee, sahada siyah siyah, birbirine benzer gördüğünüz futbolcuları saha dışında giyimli tanımak kolay değildi. Hepsini birbirine benziyordu. Brezilyalı spiker "Orta sahanın beyni Zito ile, yarın çok parlayacak bir genci getirdim" dedi. "Henüz yedek ama, bu delikanlı takıma bir girerse, bir daha çıkmaz. Futbolumuzun gelecekteki yıldızı gözüyle bakıyoruz ona... Daha 17 yaşında... Önümüzdeki maçta oynayacak. Önce biraz seyretsin, hem heyecanı geçsin, hem de deneyim kazansın, diye düşündü hocamız... İlk maçlarda oynamadı..."

Söylemeyi unuttum. Benim yanımda çoğu zaman birlikte gezdiğimiz, ünlü bir İtalyan spikeri vardı. Brezilyalı'nın verdiği bilgiyi dinledikten sonra, o İtalyan meslektaş "Ben gidiyorum" dedi, "Zito ile konuşmak yeter... İtalya'nın en büyük spikerlerinden biriyim. Kala kala Brezilya'nın yedeklerine mi kaldım?" Ve yürüdü gitti.

Baktım: Öteki Avrupa spiker ve gazeteciler de o 17'lik gencin yanına sokulmuyor. Ee, biz Türküz... Teknikte üstün ülkelerin adamı olmadığım için, "**önce insanlık**" duygusu itti beni, o gence doğru... Herkes Zito ile konuşurken, onun resimlerini alırken, kamerayla çekerken, ben Pele'ye, yani Brezilya'nın yedek oyuncusuna yöneldim. Yabancı dil bilmiyordu. Brezilyalı spiker yardımına koştu. Yanına oturdum, epey konuştuk spiker meslektaşımın çevirisiyle... Zaten çok fazla anlatacak şeyi de yoktu. Sadece kendisine niye "Pele" adını taktıklarını anlattı. Milli takım formasıyla bir Dünya Kupası maçına çıkacağı için çok heyecanlı olduğunu söyledi. Türkiye'yi tanııyordu. Bize ait bir iki soru sordu. Hemen yukarı odama çıkıp bizim gazetelerden getirdim. Baktı. İlgilendi. Sonra spor sayfasındaki yıldızlar dikkatini çekti. "Sen de oynana, sana da yıldız vereceğiz" dedim. Güldü. En fazla yıldız alması dileğimi ekledim. Sonra da Brezilyalı spikere fotoğraf makinemi verdim. Beraber resimler çektik. Teşekkür edip ayrıldım.

Brezilya takımında iki genç...

Çeyrek finalde Brezilya ile Galler'i karşılaştıran maçın özelliği, iki yeni oyuncunun parlamasıydı; Brezilya takımı ilk turun son maçına çıkarken, forvette **Didi, Vava, Zagallo** gibi aslaların yanında **Garrincha** ve **Pele** adlı iki gencin oynamasıydı. Hotel Bromma'da tanıştığım yedek oyuncu için, Brezilyalı spikerin dediklerini hatırladım bu maç izlerken... Gerçekten Pele harika bir futbolcuydu...

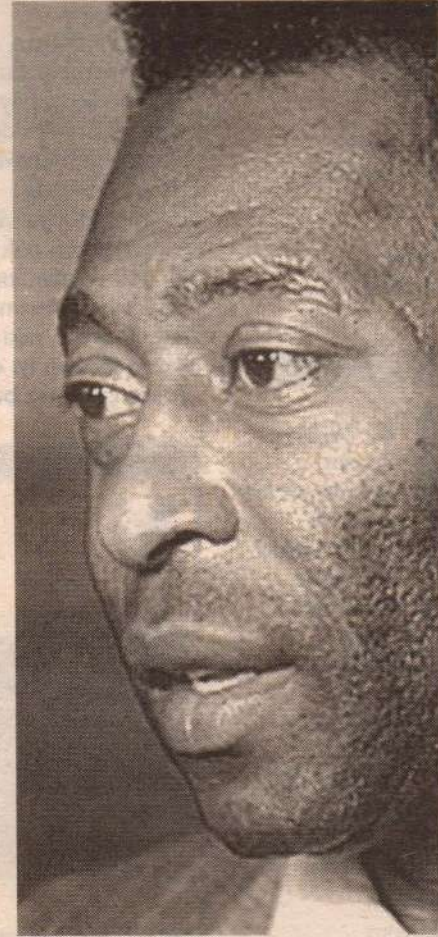
Dünya "Pele" adını gereği gibi o maçta duyacaktı. Rio'da sokakta boş meşrubat kutularıyla futbol oynarken, o kutulara her vuruşunda "Ple Ple Ple" diye sesler çıkaran Pele, şimdi Galler kalesine gönderdiği topa da tribünleri "Pele Pele Pele" diye ayağa kaldırıyor. Pele'nin golüyle Brezilya, Galler'i eliyor ve kupaya bir adım daha yaklaşıyordu. Pele, aldığı pasla topu biraz sürmüş, sonra da karşısına çıkan **Mervyn Charles**'i nefis bir vücut çalımıyla kenarda bırakıvermişti. Sonrası "**Goool**"du... Hem de ne gol!

Futbol bu kadar şahane oynanır

Ve final: 29 Haziran 1958 günü Stockholm'un Rasunda Stadi'nda elli bin seyirci vardı. Belki kırk, ya da kırk beş bini İsveçliydi bu elli binin... Ortada da İsveç takımı oynuyordu. Dünya Kupası'nı alabilmek için... Fransız hakem Guigue yönetiminde başlayan finalde, takımlar şu on birlerle dizildi:

Brezilya: **Gilmar - D. Santos, N. Santos - Zito, Bellini, Orlando - Garrincha, Didi, Vava, Pele, Zagalo**
İsveç: **Svensson - Bergmark, Ax-bom - Börjesson, Gustavsson, Parling - Hamrin, Gren, Simonsson, Liedholm, Skoglund.**

Brezilya'nın favori olduğunu artık herkes kabul ediyordu. Hatta İsveçliler bile... Ama oyun hiç de bu tahmine yaraşır biçimde başlamamıştı. Golü atan değil, yiyendi Brezilya... Hem de daha 4. dakikada... İsveç'in 38 yaşındaki yıldızı **Liedholm** kendine özel, sakın stiliyle topu ağlara yollayıvermişti. "Ne oluyor?" demeye pek vakit kalmayacak ve Brezilya 1958'in en büyüğü olduğunu hemen kanıtlayacaktı. Üstelik arasına kopya kâğıdı konmuşcasına birbirine benzer iki golle... İkisinde de unutulmaz sağağık Garrincha fırtına gibi inmiş, çizgiden ortalamış, Vava da bomba gibi vurmuş, topu kaleye adeta mıhlamıştı... 0-1'den 1-1'e ve 2-1'e geçiş, adeta göz açıp kapama süresinde oluvermişti. Sonrasında Pele çıkıyordu sahneye... Pele'nin gücünü dünyaya ilan ettiği gündü bugün... Nefis bir goldü, aşırtma pasına yetişip vuruşu... Daha sonra Zagalo... Nihayet Pele kapatıyordu perdeyi... Hakemin son dü-

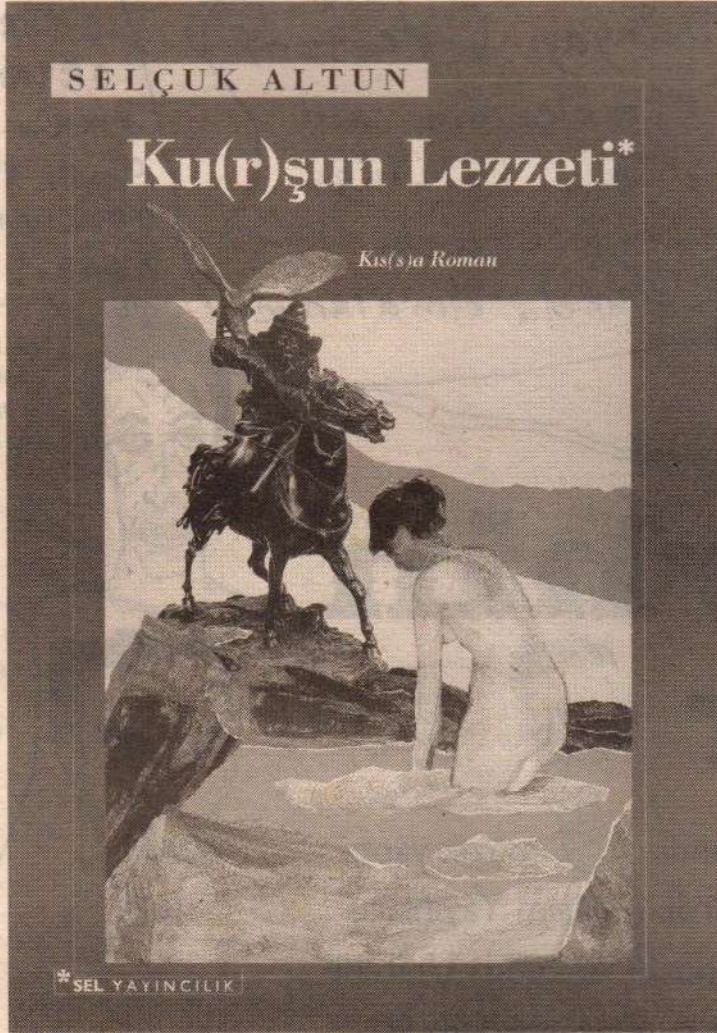

düğünden ancak birkaç saniye önce, topu son kez filelerle kucaklıyordu. Ve adıyla "**Edson Arantes Do Nascimento**" yani benim yedek oyuncululuğu gününden arkadaşım Pele... Topla birlikte Pele de düşüyordu yere... Ağlayarak... Hıçkırarak ağlayarak. Aradan Simonsson bir gol atacak, maç 5-2 sonuçlanacaktı. Tıpkı bir önceki maçtaki gibi... Fransa'yı 5-2 yendikleri gibi, İsveç'i de aynı sonuca boyun eğdirmişti Brezilyalılar... 1930'dan beri, kurulduğundan beri hayal ettikleri kupaya artık sahip olmuşlardı. Hem de muhteşem bir futbol sunarak... 1958 Kupası kapanırken, söylenen söz şuydu: "**Öteki on beş finalist birleşseler bile, zor yenerler bu Brezilya'yı...**" Brezilya böyle bir şampiyondu. "**Herkesin şampiyonu**" idi Brezilya. H

Zito, Halit Kıvanç ve Pele. Yıl: 1958

TOPLUMSAL DUYARLILIK VE EDEBİYAT AŞKINA!

Ku(r)şun Lezzeti
Roman
Selçuk Altun
162 sayfa

● İşinden, sığ çevresinden ve anılarından kaçan bankacı bir Beyoğlu arka sokağına sığınmıştı. Mutluluğa ulaşmak üzereyken bu kez iblisle karşılaşacak...

● Hazırlıksız bir ülkedeki ulusal gazetelerin beşte üçünü ele geçiren aileye o ülkenin kaçta kaç direnebilir ki?

**Yalnızlık Gittiğin Yoldan Gelir
ve Bir Sen Yakınsın Uzakta Kalınca'nın yazarından.**

***SEL YAYINCILIK**

Babiali Cad. 20/1 Cağaloğlu-İstanbul Tel: 511 10 05
Şube: İstiklâl Cad. Elhanra Pasajı 258/10 Beyoğlu-İstanbul
www.selyayincilik.com

AZZA-MAN, ZAMANIN BİR YANUSUNA OLDUĞUNU DÜŞÜNEN
VE BU FİKRİNİ YAYMAK İÇİN AZ ZAMANI KALDIĞININ BİLİNGİYLE
HAREKET EDEN BİR SÜPER KAHRAMANDIR...

Hırka, şeyhin hırkasıdır

Türkiye'de sosyoloji, İngiltere'de felsefe okudu. Zen grubunda müzik yaptı. En son Nabokov'un "Cinnet" adlı romanını Türkçe'ye çevirdi. (İletişim Yayınları) "Azza-man" isimli bir çizgi kahramanı olan, koyu Trabzonsporlu ve Leeds Unitedli, dört isimli Nazım Hikmet Richard Dikbaş'a öyle ahiret soruları sordum ki...

Memed Erdener: Bilgiyle yaşayan insan cahillerin arasında tazeliğini nasıl korur? Elitist ve faşist bir uçuruma düşmemeyi nasıl becerir? Hangi bonus dala tutunmalı?

Nazım Hikmet Richard Dikbaş: Didaktik bir edayla önce her insanın ve insan toplumunun bilgiyle yaşadığını düşünelim. Bu zaten uygarlığın bir şartıdır. Bu bilgi ve kişinin içerisinde bulunduğu çok boyutlu sosyal yapı birbirlerini tanımlarlar. Cehaleti ancak bu yapı içinde göreceli bir kavram olarak düşünebiliriz.

Cehaleti ararsak, diyebiliriz ki, her yandadır. Senin kullandığın kavramlara bakalım ve 'tazelik'i düşünelim: tazeliğin kaynağı bu 'bilgiyle yaşayan insan'la 'cahiller'in beraber bulunmak zorunda kaldığı veya çatıştığı durumda değil. Bilgiyle yaşayan insan, biraz geri çekilip kendisi, düşünceleri, duyguları hakkında da düşünebilen insan, cehaleti hemen görür, tanır, şaşırmaz. İşte tazeliğin kaynağı da, o insanın geri çekildiğinde kendini bulduğu yerdedir, ona ne zaman isterse ulaşabilir, ona giden birçok yol vardır. Bu kaynak onu besler, şimdi de diyet uzmanlığına kalkışıyorum ama, düzenli beslenen bir kalp ve zihin hem bağımsızlığını, hem de alçakgönüllülüğünü korur. O zaman kendi yolunu tanıyacaktır. Kendini bir elitin, seçkinlerin arasında

bulabilir, bu onu elitist yapmaz. Gelmiş olduğu yer onu baştan çıkarmayacaktır, iktidar aklını başından almayacaktır, gözü ancak içinden gelip geçen ilham karşısında kamaşacaktır. Faşizm durmaktır, durmak ve artık düşünmemek, doğrudan emin olmak ve başkalarını da hizaya, o doğrunun hizasına getirmek. Tabii kendimiz de bundan muaf değiliz, Foucault, Deleuze ve Guattari'nin L'Anti-Oedipe'ine yazdığı önsözde 'bizi saran ve ezen dev faşizmlerden, günlük hayatlarımızın zalimane acılığını oluşturan adı faşizmlere, faşizmin tüm çeşitlerinin izini sürmek'ten bahseder.

İnsanın kendi düşündüğü hakkında düşünebilmesi, kendi duygularıyla arasına bir mesafe sokup her yandan aklına hücum eden seslerin birer birer susmasını bekleyip kendini dinleyebilmesi. Huzur ve saadet, sevk ve heyecan buradadır, bu yenilenme sürdükçe insan değişecektir, kuşkusuz çalışmak, düşünmek, bunların amacı insanın kendi kendini dönüştürmesidir. 'Sanat' adı verilen süreç de bu tecrübeye benzer, insanın artık aklından düşünsel bir hesaplaşmanın geçmeyip kendini yaratmaya verdiği zamanlar.

ME: Yaşamak için bağnazlıkta iyi geçinen bir düşünce nasıl bir meyva verir?

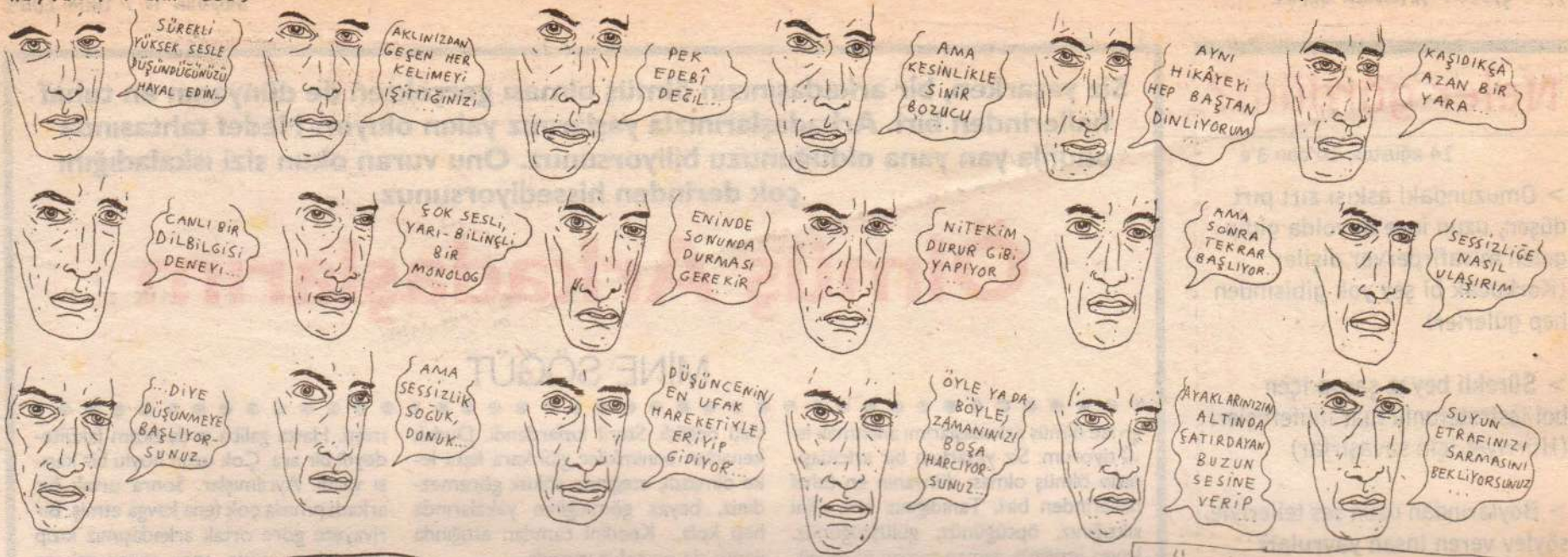
NHRD: Düşünce, kendi bağnazlığına takıldığında bile

bunu çabuk farkedip silkinir. Yoksa düşer ve kalkamaz. Bir süre sonra zaten kalkmaz, yerini benimser, oturduğu yerin ne kadar iyi olduğu konusunda konuşmaya başlar, zaten yaptığı herşeyin gelip de tam o noktada takılıp düşmek için olduğundan bahseder, buna en önce de kendisi inanır, yanından geçenlere sataşmaya başlar, onların paçalarına yapışır. Bazen bu sayede sürüklenip sağa sola ilerlediği de olur.

ME: Bir tarafta İslam ve korkular, diğer tarafta akıl ve hayaller. Bu iki kutup, bu iki açık pencere arasındaki cereyan bizi zatürre edecek. Peki ya bizi koruyacak hırka nerede? Ya da nedir? Her zalimin aklına camlardan birini kapamak geliyor...

NHRD: Hırka, şeyhin hırkasıdır. Hırkayı da şeyh başkasına vermez. Herkese kendine hırka örmek düşer ki, herkes kendi kendinin şeyhi olsun. Keçe hırka havanın bozduğu bu günlerde bizi bir çoban kadar, yani kendi fikirlerimizin, arzularımızın umursamaz çobanı kadar sıcak tutar. O zaman yüksek bir yamaca çıkar, ister olup biteni izler, ister keyfine bakarsın.

ME: Schopenhauer'e göre bilinc, bilinmesi olanaksız bilinçaltı tarafından yönetiliyor. Bu ülkedeki sanat ve felsefe TC'nin bilinçaltına

AZZA-MANI!

inmeli bence. Baskıyla bilinçaltına atılmış toplumsal anı ve isteklerin gizlendiği yere. Ve oradaki ikonaları birer yukarı taşımali.

NHRD: Bakmak ve görmek isteyen için hiçbir şey gizli değildir. Geçmişimizin her türlü izi, hem baskının, hem de üstü örtülenlerin, ortadan kaldırılanların izi etrafımızda zaten. Sadece Türkiye'de değil, tüm dünyada, yöneten ülkelerden yönetilenlere bu böyle. Kuşkusuz bunları tanımak için dikkat ve çaba gerekli. Buna bilinç dersek eğer, belki de senin tarif ettiğin sürece denk geliyor. Karanlık bir bilinçaltı kavramı yerine açık bir bilinç, görmek, anlamak, tanımak isteyen bir bilinç, şimdinin sesi; böyle düşünmek istiyorum. Toplumsal isteklerimizin ne olduğunu bilmiyorum, hem ne biliyorsun, belki ben bu istekleri paylaşmıyorum, hatta bu isteklerle ilgilenmiyorum. Nedir gerçekten bu toplumsal istekler?

ME: Mesela Kıbrıs'ın tamamının bizim olmasını istemek. Yunanistan'ın da. Musul ve Kerkük'ün de. Belki Avrupa'nın da. Yarım kalmış bir hesap diyelim. Kaybetmiş imparatorluğun çocukları onlar. Her on yılda bir değişen düşmanlarla yaşadılar. Kimse ruh hallerinin mükemmel olduğunu söyleyemez.

"İşte, aslında bu yüzden köpek gibi çalışıyorum, hayatım boyunca da köpek gibi çalıştım. Yaptığının karşılığı olan akademik ünvanla ilgilenmiyorum çünkü benim sorunum kendi dönüşümüm. Bu aynı zamanda, insanlar "Birkaç yıl evvel şöyle düşünüyordun, şimdi başka bir şey diyorsun," dediklerinde cevabımın, "Eh, bunca sene aynı şeyi söylemek için mi çalıştım sanıyorsunuz?" olmasının da sebebi. İnsanın kendi bilgisi tarafından uğradığı bu dönüşüm, sanırım estetik tecrübeye de oldukça yakın bir şey. Eğer yaptığı resim onu dönüşüme uğratmayacaksa bir ressam niye çalışır?"

Michel Foucault

Vücudumuzun dışındakiler... içindekilerden daha ilginç, daha tahrik edici olduğunu söylemek ne kadar doğru olur?

Daha ne? Memed'le bu röportajı yaparken aklıma aşağıdaki kitaplar geldi...

- Hızlı Kırk Saat / Sezai Karakoç / Diriliş Yayınları
- Zaman Denen Oyuncak / Tarık Günersel / Om Yayınları
- Günce / Nurullah Ataç / Yapı Kredi Yayınları
- Vakıf Öldürmek / Paul Feyerabend / çeviren: Nedim Çatlı / Ayrıntı Yayınları
- Toplumun Savunmak Gerekir / Michel Foucault / çeviren: Şehsuvar Aktaş / Yapı Kredi Yayınları
- İlk Konferans / Gilles Deleuze / çeviren: Ulus Baker / Norgunk Yayınları
- Yunanca Düşünce Arapça Kültür (Bağdat'ta Yunanca- Arapça Çeviri Hareketi ve Erken Abbasi Toplumu) / Dimitri Gutas / Çeviren: Lütfü Şimşek / Kitap Yayınları

NHRD: Bizim adımıza toplumsal isteklerimiz olarak tanımlanan düşünceler, bizi en keskin hatlarla sınırlayanlar aslında. Sloganlaştırılmış cümlelerin peşinden bir dizi meşrulaştırma çabası, veya umumi tabiriyle mazeret gelir, bu mazeretlerin eşlikçisi ise karanlık bir tehdittir, bunlardan şüphe etmeye kalkan herkese yönelik.

Amerika Birleşik Devletleri bu sorunu bugün en derinden yaşayan 'lider' ülke. Göçmenlerin kurduğu ve yakın zamana kadar göçmenleri bağrına basmakla övünen bu ülkenin yönetim aygıtı, McCarthy dönemindeki entelektüel avından bu yana kapıldığı en ağır paranoyanın ağına düşmüş durumda. ABD üniversitelerinde okuyan yabancı öğrencilerin her okuduğu kitap, her yazdığı e-mail, Amerikan ulusal güvenliğini korumak adına takip ediliyor, vize almak gitgide zorlaşıyor, yabancı öğrencilerin master ve doktora programlarına kabul edilmelerinin önüne olmadık engeller çıkartılıyor. ABD'nin Nobel ödülü kazanan bilim adamlarının üçte biri ABD dışında doğmuş. Mühendislik mezunlarının yarısı yabancı. Bu bilgileri de aktardığım yazısında Guardian yazarı John Sutherland (01/09/03), bir zamanlar büyük bir ülke haline gelmesini sağlayan niteliklerden kendini sırayla

mahrum eden ABD'nin yöneticilerine şu tavsiyede bulunuyor: Özgürlük Heykeli'nin adını da Güvenlik Heykeli yapiverin bari.

ME: Peki müzik ve düşünce. Müzik dinlerken düşündüğünde, fikirlerin inip çıkmasını sağlayan merdivenin mimari üslubunu o sırada dinlediğin müzik kurguluyor. İstedğin aksamayı müzik seçiminle elde edebiliyorsun. Bu ilişki sence ne?

NHRD: Titreşim kavramından hareketle, bir muz kabuğunu utandıracak kayganlıkta bir cevap vermek istiyorum: klişeler klişesi 'müzik ruhun gıdasıdır'da bahsedilen ruh bir hayalet olduğu kadar zihnimizdir de.

Müzik ile düşünce arasında müzik dinlerken doğan etkileşimden daha kuvvetlisi, müzik yaparken, doğaçlamada oluşuyor. Beyin, günlük konuşma dilini, onun alışkanlıklarını ve ritimlerini bırakır ve sese sesle, melodiyle, ritimle karşılık vermeyi öğrenmeye başlar, her seferinde yeniden. Bunların içinde bir alan oluşturur, kerteriz noktaları saptar, rota belirler, hızını ayarlar. Müziğin zihne getirdiği özgürlük de bu dünyanın akıcılığından, eleğelmeliğinden, uçuculuğundan gelen bir özgürlüktür.

ME: Şimdi kendimi daha iyi hissediyorum.

NHRD: Bir de bana sor. **H**

Neler gördüm?

14 ağustos, 10'dan 8'e

> Omuzundaki askısı zırt pırt düşen, uzun ince bi yolda gidip gelen misafirperver dişiler (Korkucak bi şey yok gibisinden hep gülerler)

> Sürekli beyaz şarap içen bol testosteronlu fuar müfettişleri (Hürriyet için savaşırılar)

> Boylarından uzun ses telleriyle söylev veren insan yavruları (Sallanmaya bayılırlar)

> Yemeden, içmeden, konuşmadan, bakışmadan uyuyan balayı çiftleri (Düğün yorgunu olmalılar)

> Yemeği son lokmasına kadar götüren maksimum optimumcular (Islak mendili ve küçük keki cebe atarlar)

> Kontrol duygusu had safhada gelişmiş, gergin depresifler (Hep kemer takarlar)

> İnsana özel bi yerde, özel bi şey yaptığını düşündüren gavurlar (Türkçe konuşmazlar)

> Ayakları ilk kez yerden kesilen milliler (Gözleri dışarıdadır)

> Hipermetrop gözlüklü, babacan bakışlı idareci ve ekibi (Sürekli havaya girerler)

> Gide gele kaşarlanmış, rahat insanlar (Yer içer uyurlar, bi de sigara içseler)

> Ayakları yere değer değmez alkışlarlar

> Orijinal Türk malı yerelmaları (Sonucu mutlaka alkışlarlar)

Türk Hava Yolları'nın
İlgaz isimli yolcu
uçtağında.

bakangor@yahoo.com

BAKANGÖR

Siz yaşarken, bir arkadaşınızın ölmüş olması gerçekten de dünyanın en tuhaf hallerinden biri. Arkadaşlarınızla yaşlarınız yakın oluyor. Hedef tahtasında onunla yan yana olduğunuzu biliyorsunuz. Onu vuran okun sizi ıskaladığını çok derinden hissediyorsunuz.

Ölmüş Arkadaşlarım

MİNE SÖĞÜT

S size ölmüş arkadaşlarımı anlatmak istiyorum. Siz yaşarken bir arkadaşınızın ölmüş olması dünyanın en tuhaf hallerinden biri. Tanıdığınız biri, elini sıkıştığınız, öptüğünüz, gülüştüğünüz, kavga ettiğiniz, zaman zaman gördüğünüz biri... Bir gün ölüyor. Hem de siz yaşamaya devam ederken. Tarifi imkansız bir duygu bu. Ölen siz olmadığınız sürece, ölüme seyirci kalmak ve üstüne üstlük bir de olan bitene aptalca bir anlam yüklemek zorundasınız.

İlk arkadaşım öldüğünde, on yaşındaydım. O da on yaşındaydı. Adı Bilal'di. Bir alt sokağımızda otururdu. Kaykayla evlerinin önündeki hafif yokuş olan yolda bir aşağı bir yukarı kayardı. Başında siperli bir şapka, altında haki renkli bir şort ve çizgili bir penye buluz üstünde... Saçları sarıydı, gözleri kahverengi. Aynı okula giderdik. Ama aynı sınıfta değildik. Belki aynı servisteydik. Anımsayamıyorum. Ama mahalle arkadaşımı. Birlikte ne oyunlar oynadığımızı da anımsayamıyorum. Ama on yaşında olduğunu biliyorum. Ben de on yaşındaydım. "Tam on yıldır yaşıyorum, ne çok!" şaptamasını yaptığım, doğum gününe yakın ilk yaz günlerinden birinde duydum Bilal'in öldüğünü. Daha doğrusu öldürüldüğünü. Mahalle arası kavgalardan birinde muhtemelen yaşıtı bir çocuğun marifetiyle, kafasına yediği sopa darbesiyle oracıkta beyin kanamasından ölmüş. Bir çocuğun ölümlü olabileceğini şiiirlerden öğrenmişim. Ama oğlu öldüğü için ağlayan anneyi ilk kez on yaşında o sokakta gördüm.

Liseyi bitirdikten bir yıl sonra bir başka arkadaşımın intihar ettiğini gazetelerden okudum. Kendini yüksek katlı evlerinin penceresinden aşağıya atmıştı. İkimiz de sınıf başkanydık son yıl. Kendi sınıflarımızın defterlerini öğretmenler odasına taşıyıp dururduk birlikte. Saçları, sabah okula gelirken nasıl taralı, örgülü, pırl pırlsa okuldan çıkarken de aynen öyle olurdu. Buna ben çok şaşırdım. Evden çıktığım gibi derli toplu bir halde eve döndüğüm

vaki değildi. Steril kızlardandı. Dudak kenarları benimkiler gibi kara kara leke olmazdı, eteğinde sökük göremezdiniz, beyaz gömleğinin yakalarında hep kola... Kendini camdan attığında ikimiz de on sekiz yaşında...

Sonra üniversitede tanıdığım bir kız evinde ölü bulundu. Küvette, duş kordonuyla boğulmuştu. Günlerce bu cinayeti yazdı gazeteler. O da bize çok yakın otururdu. Bir cinayete ilk kez kendimi bu kadar yakın hissetmişim. Bir yıl boyunca gece rüyalarımda duş kordonları gördüm.

Birkaç yıl önce bir arkadaşım kanserden öldü. Gençliğimizde aynı yerlere giderdik. Bir keresinde Hisarüstü'ndeki evinde kahvaltıya çağırıştı beni, çok lezzetli krepler yapmıştı. Gü-

mişti. Hatta galiba o da bizim fakülte-deydi bir ara. Çok uzun boylu bir karısı vardı. Ayrılmışlar. Sonra ortak bir arkadaşımızla çok fena kavga etmiş. Bir rivayete göre ortak arkadaşımız kızıp onu ihbar etmiş, apar topar askere gönderilmiş. O sıralar fena şekilde alkolikmiş. Askerde siroz olduğu anlaşılmış, tedavisine fırsat kalmadan ölüvermiş.

Sonra uzun süre ölen arkadaşım olmadı. En son bu kış, tam da yılbaşı gecesi bir arkadaşım daha öldü. O da alkolikti. Sirozdu. Hepatit-C olmuştu. Yazdan beri biliyorduk hastalığını. Birkaç ay içkiyi tamamen bıraktı. Yeniden test yaptırdı, değerlerin normale döndüğünü görünce tuhaf bir cesaretle ufak ufak yeniden içmeye başladı. Ona

bir şey olmaz sandı. En son, tatile çıkmadan önce bir gece bize geldi. Yanında bira ve alkolü meyve suyu getirmişti. Biralr kendine, alkolü meyve suları bana. Onu içmekten caydıramadım. Hiç sevmediğim halde o içmesin diye alkolü meyve sularını içtim. Sarhoş olduk. Çok güldük. Eski günlerden konuştuk. Gelecek günlerden konuştuk. Yazın yapacaklarımızdan, deli komşumuzun huysuzluklarından, sevdiği kadından, yeni bir hayata başlamak istediğinden, aslında her şeyin ne kadar da güzel olduğundan... Sonra, geç bir saatte vedalaş-

tık, çıktı, gitti. Ertesi gün arabayla güne doğru yola çıktılar. Yarı yolda hastalandı. O güne kadar hiç yaşamadığı bir şehirde apar topar hastaneye kaldırıldı. Şişelerce kan verildi, defalarca ameliyat edildi. Öleceği, son güne kadar kimsenin aklına gelmedi. Yılbaşı gecesi saat on gibi telefonda kız arkadaşım ölmek üzere olduğunu söyledi. Birkaç saat sonra da öldü.

Siz yaşarken, bir arkadaşınızın ölmüş olması gerçekten de dünyanın en tuhaf hallerinden biri. Arkadaşlarınızla yaşlarınız yakın oluyor. Hedef tahtasında onunla yan yana olduğunuzu biliyorsunuz. Onu vuran okun sizi ıskaladığını çok derinden hissediyorsunuz.

minesogut@hotmail.com

Yılbaşında ölen arkadaşım Hakan...

zeldi. Çapkındı. Eskiden spor bir arabası vardı. Sonra Amerika'ya gitti, tiyatroya okudu. Döndü, oyunculuk yaptı. Saçlarını hep kısa hatırlıyorum. Ve hep zayıf olduğunu. En son hastanenin kafeteryasının balkonunda gördüm onu. Saçları yoktu. Karnı çok şişti. Yanında genç bir doktor vardı. "İyiymiş" demişti, "ama karnım çok şişti. Bak". Bakmıştım. Gerçekten çok şişmişti. Onaylamaktan başka söyleyecek şey bulamadım. Doktorla konuşmalarını kesmemek için "sonra gene gelirim" dedim, "gel" dedi. Öpüştük. Bir hafta sonra öldüğünü öğrendim.

Bir başka arkadaşım da askerde sirozdan ölmüş. Yıllar sonra haberim oldu. Gençliğimiz aynı mekanlarda geç-

Bir Günü n Hikayesi

Ben Cengiz Darıdere. Amsterdam'da yaşıyorum. Bir günüm şöyle geçiyor.

Bütün normal insanlar gibi ben de sabah kalkıyorum. Aslında bu benim normal yaşama uyum sağlama çabamdan... Bana kalsa sabah yatıp akşam da kalkabilirim. Uyanma saatim duruma göre değişebiliyor. Akşamdan kalma isem daha geç olabilir ama normalde saat 8 ile 9 arası kalkarım.

Sonra yataktan güç bela doğrulur, zar zor banyoya giderim. Güzel bir duş beni kendime getirecektir, bilirim. Kendime gelmeye başladığım anda akşamdan dağıttığım eşyalarım gözüme çarpar. Ağır ağır, yorulmadan, şöyle hafiften toplarım.

Kahvaltıyı pek tercih etmem. Canım isterse, çok gerekiyorsa kendime hazırlarım. Sonra kahve ve sigarayla avunurum.

Kahvaltıdan sonra (ya da kahve sigarayla) pencereden Amsterdam'ı seyreder ve günlük yapacağım işleri planlarım. Manzaram çok güzeldir, kaldığım ev Amsterdam kanallarından birine bakar.

Müzikle ve tiyatroyla gayet yoğun uğraşılmaktadır. Bir yandan da kısa hikayeler ve roman çalışması yapıyorum. Yazılarımı Hayvan'a göndermeyi de planlıyorum doğrusu... Neyse, gitarımı alır bir süre tıngırdatırım. Villa Lobos ve Tarrega'nın ruhuna inmeye, onlara ulaşmaya çalışırım...

Cigaralığı bıraktıktan sonra daha fazla sigara müptelası oldum galiba arka arkaya birkaç sigara yakar mola veririm... Ha yanımda içen de olursa bi öpücük almayı ihmal etmem doğrusu...

Evden çıkmadan önce yazmakta olduğum romanımla uğraşır, notlar alırım.

Sonra laptopumu sırtıma takıp, temiz terbiyeli bir Amsterdamlı olarak evimden ayrılır; kankaları görebileceğim derneğimize doğru uzarım.

Derneğe vardığımda sağa sola laf atar, espriler yaparım. Genelde bunalımda olan dernek halkı benim esprilere, keyifli halime pek anlam veremez ve sağa sola kaçıverirler. Ama ben yılmam bıkmam ısrarla işi kovalar esprilerimi sürdürürüm..

Dernekte iki üç ay sonra oynamayı planladığımız oyunun çalışmalarını, provalarını yaparım. Bu yanda görmüş olduğunuz kişi de oyuncularından biri "Ayı Özgür"... Fena bir oyun olmayacak galiba... Oyunu Türkçe oynayacağız. Türkiye'de de oynamayı planlıyoruz. Gerçi ben de hala anlam verebilmiş değilim... Neredeyse Amsterdam'da yaşayan bütün Türkler tiyatrocudur. O kadar çok tiyatro grubu var ki burada, herkes bir şeyler yapmaya çalışıyor.

Ben de moda uyup bir tiyatro oyunu yapmaya karar verdim... Ferhan Şensoy da Amsterdam'a bi geldiğinde bu kadar tiyatrocudur ve tiyatro grubu olduğuna çok şaşırmıştı. Güzel de bir espri yaptı, şimdi anlatmayayım...

Neyse oyunumuzun konusu, Amsterdam'ın kriminal hikayeleri... Amsterdam çok güzel bir şehir ama bilinmeyen çok yanları var. Bilirkişi olarak şunu söyleyebilirim: çok da kriminal bir şehir... Arada bir böyle dalar duygusallaşırım. Kendi kendime uzun uzun düşünür, bir şeyler kararırım.

Efendime söyleyeyim... Bütün arkadaşlar tamam olunca da neredeyse her akşam tedaviye bağlanmak ve normal yaşama dönebilmek için Türk ya da Yunan meyhanesine gideriz. Kafayı yerle bir edene kadar da antirizin dibine vururuz (şişenin dibine vururuz)... Bunlar da can arkadaşlarım. Rakı ve sohbet bizi iyice açar gece yarısını buluruz. Bu arada edilen sohbetler ve sanatsal planlarla kafalar iyice aydınlanır. Gerçekleşmese de hayali bile güzeldir be abi...

Tabii arada alkolün de etkisiyle pislikler falan yaparız... Aslında ne ayıp şey hiç olacak iş mi... Arkadaşlar benim çok içtiğimi söylüyorlar. "Ulan yoksa doğru mu" diye düşünmüyor değilim hani...

Neyse meyhaneden sonra başkaca ilginç bir fikir aklımıza gelmezse evlere dağılırız... Benim bir günüm genelde Amsterdam'da böyle geçer..

İki erkek, ergen yanıma Sur Sineması'nda erotik filmlerde yaşıyorduk. Birbirimizde gördüğümüz kadınsı yanlara sanki ceza verirdik. O zamanki bilincimizle erkek tavırları olan biri, eşcinsel olamazdı. Yıllar sonra nereden çıktı şimdi karşıma bu çocuk?

Kaçtığım Şehir

ALİ KEMAL YILMAZ

Antalya Lara Plajı'ndaki kızgın güneşe dayanamayıp bir kahve içimi 100 m. ilerideki kafenin sedirinde nefesleniyordum. Tam karşımda siyah beyaz bir afiş. Dirseğine kadar eldiven giymiş, ağlamakla gülmek arası tebessümüyle karşımda duruyor: Sedat İçlises! Beni oradan alıp, ergenlik günlerime götürüyor bu takma kirpikli, uzun eldivenli cinsiyetsiz afiş. Annesi Hülya Hanım'ın kabul günlerinde arka odaya çekilir, kekleri, börekleri, zeytinyağlı sarmaları yerken kadınların konuşmalarında bulduğumuz komikliklere gülerdik. O abarttığında, annesi bizi uarmaya gelirdi. Babasına Emin Ağabey derdim. Uniforma içinde

yakışıklı bir adamdı. Hava subayıydı. Hep "Benim iki oğlum var, sen ağabeysin" derdi. Ağabeyliğim Sedat askerdeyken de sürdü. Hiç abartmasız ona her hafta mektup yazardım. Onun benden, benim ondan başka arkadaşımız yoktu. Aramızda kimseyi al(a)madık. Eşcinsellik, hiç konuşmadığımız bir konuydu. İki erkek, ergen yanıma Sur Sineması'nda erotik filmlerde yaşıyorduk. Birbirimizde gördüğümüz kadınsı yanlara sanki ceza verirdik. O zamanki bilincimizle erkek tavırları olan biri, eşcinsel olamazdı.

Yıllar sonra nereden çıktı şimdi karşıma bu çocuk? Onunla görüşüp görüşmemek konusunda saatlerce karar ve-

remedim. En son Taksim Belediye Gazinosu'nda yine önce afişini görmüştüm. Kuliste sahne heyecanı içindeydi. Söylediklerinden aklımda kalan "Anneler boşandılar, ben Antep'te bir pavyonda çalışacağım. Yanlış anlama, oraların pavyonları bizim bildiğimiz yerler gibi değil" demişti.

Bağımız koptu. Aradan yıllar geçti. Şimdi 40 yaşlarında olmalıydı. Gazino kapısına dek, geçirdiğimiz günleri anımsadım. Bir garson yerleri paspaslıyordu.

"Kolay gelsin. Ben programın kaçta başlayacağını, daha doğrusu Sedat'ın kaçta geldiğini öğrenmek istemiştin."

"Program 24:00'te ama Sedat Bey bir saat evvel gelir."

Pansiyona döndüm. Onunla karşılaşmaktan korkuyordum. Ya çok berbat durumdaysa ruhsal olarak? Nasıl taşıyacaktım? Onu hiç unutmamıştım ki... Tüm sevdiğim şarkıları o da çok severdi. Zamanın herhangi bir diliminde aynı şarkıları dinleyen bir kişiydik zaten.

Neredeyse tüm sahili o ses çınlatıyordu. "Hani bırakıp giderken beni / O öksüz tavrını takmayacaktın" şarkısını söylüyordu. Biz "O öksüz tavrını" yerini "O güzel tavrını" diye değiştirdik, yine değiştirip söylüyordu. Salon doluydu. Kulise gitmek yerine müşteri olmayı seçtim. Kabul günlerinde en çok istek alan "Leyla bir özgecandır / Kara gözlü ceylandır" şarkısında beni fark etti.

Çok kilo almış. Yüzünde kalıp gibi

duran bir makyaj vardı. Krem smokin giymişti. Belindeki bordo kumaş, parlak Beyoğlu taşlarıyla işlenmişti. Bambaşka biri vardı karşımda. Tanırım o çocuktan eser yoktu! Simsiyah gözlerinin yerini mavi lens almıştı.

Sanki bana mesaj verir gibi, "Yıllar sonra rastladım çocukluk sevgiliye / O aşına bakışlar içimi deldi yine" şarkısını söylemeye başladı. Dayanamadım, göz yaşlarımı engelleyemedim. Hesabı ödeyip dışarı çıktım. Dalga seslerini dinlemeliydim. Şarkılar fon olmalıydı. Deniz suyuyla yüzümü yıkadım. Mesaj bitmiyordu. "Körfezdeki dalgın suya bir bak göreceksin / Geçmiş gecelerden biri durmakta derinde / Mehtap, iri güller ve senin en güzel aksin velhasıl o rüya duruyor yerli yerinde" şarkısına başladı. Sarhoştum sadece iki birayla... Şimdi de onunla konuşmaktan korkuyordum. Öylece kalmalı mı, kaçmalı mıydım? Biliyorum, bana ne kadar mutlu olduğunu göstermeye çalışacak, beceremeyip, sarılıp ağlayacaktı... Ayaklarımı suya soktum. Nasıl nazlı nazlı masaj yapıyordu doğa anam...

Yabancı bir ses beni çağırıyordu. Onun sevdiğim çatlak ergen sesi değildi. Eski günlerdeki gibi, serçe parmağımızla işaret parmağımızı değdirdik, tokalaştık. İlk sözü "Sen çocuk gibi kalmışsın, yüzün hiç değişmemiş, söyle bakalım ne bunun sırrı?" dedi. "Öyle olmadığını biliyorum. Nerede o deli günlerdeki Ali Kemal? Tarumar ettiler..." dedim. Bir süre hiç konuşmadan sahilde yürüdük. Bir şeyler sormamı bekliyordu. İçimden gelmedi. Yalnızsa dayanamazdım. O gürül gürül akan kalabalık evden sonra, bir otel odasından çıkıp yüzünde maskeyle buraya gelip şarkılar söylüyorsa... Sessizliği o bozdu:

"Annem geldi geçenlerde buraya. Gelen herkes sanki sözleşmiş gibi ağlıyor. Saatlerce aynen böyle sahili dolaştık, hep ağladı. Yaşam beklediğim şöhret basamaklarını tırmandırmadı bana, fakat zaman akıp gidiyor işte. Sevgili aramıyorum, sevgililerim var, sayısı belli değil. Artık erkeklerin benden ne istediğini biliyorum. Sen ne yapıyorsun, gazetecilik mi hâlâ?"

"Evet, benim de güzel hayallerimi yapan o meslek oldu. Ben de zemini olmayan şeyleri kavradım. İnsanların, bizim dışımızdaki insanların ağır dramlarına tanıklık ettim. Mutluluk var mı bilemiyorum."

Saatine baktı, kısık bir sesle:

"Canım, benim geçen akşamdan verdiğim bir söz var, belki dikkatini çekmiştir, yan masanda oturan gençler. Seni de istediler, gelir misin? Biliyorum senin yabani yanını, bu akşam at bir yana kendini, yeni kimliğimizle yaşayalım..."

Yeni kimlik... Yeni... Benim hiç yeni kimliğim olmamıştı ki...

"Seninle burada ayrılalım. Birkaç gün daha Antalya'dayım, oturur sohbet ederiz."

Lensleri yoktu. Siyah gözlerindeki hüznü yakalamıştım. Yollarımız ayrılmıştı. Uzun uzun yürüdüm. Onu aramadım. Sabahın ilk saatlerinde garajdaydım. Kaçtım o şehirden. Yanımda çok yaşlı bir adamla İstanbul'a geldim.

Haa, uyur numarası yapmadım. H

kim kapatıyor beni basınç odasına?

basınçlı tan cemel

yine tıkmış birileri beni basınç odasına

ŞU GARDİYANI BİR BULSAM!

sanki denizler altında 20.000 fersahtayım

dokunsanız patlayacağım konuşsanız sıkılacağım

var içimde diyorum bilmem kaç milibar basınç

şeklini bozuyor adamın bu tazyik!

SEMBOİK OLARAK EFENDİM

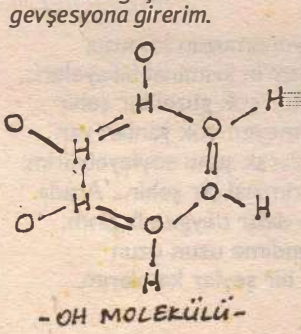
anti-tazyik kimyasal silahlara başvurmak istemiyorum.

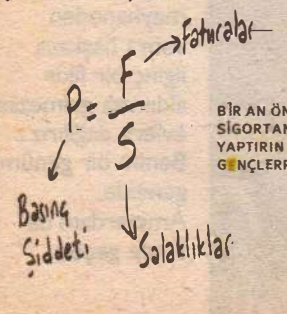
müzik, aşk, çocuk, doğa varken ne gerek var kimyasala?

biyolojik silahlarımı kullanırım: nanik atak geçiririm. gevşesyona girerim.

genişletirim yüzeyimi formülü kitaplarda!

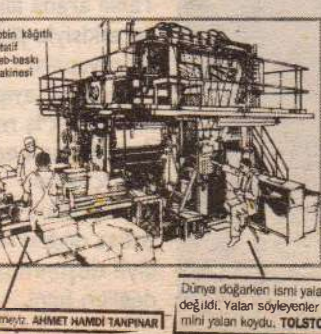
olmadı sigortamı yaptırır emekli olurum basınç odasından

olmadı kaçırım gerçeklerden yalan dünyaya geçerim

imdaat çıkarın beni burdan!

Faydalı Bilgiler

- 1 - Zar tutan kazanır diye bir kural yok. Hangi zarı tuttuğuna bağlı. Boğazı ağrıyan hastanın kızık zarını tutarsan... bittin demektir!
- 2 - Yangın çıkarmaktan zevk almaya piromani denir. Ormanları yakan rantçıların hastalığına ise recetayımamı.
- 3 - Tıpta da zıtların birliği kuralı geçerlidir. Adam burnundan kıl aldırılmaz ama gider kamından yağ aldır.

İç Dikiş

ALTAY ÖKTEM
altayoktem@hotmail.com

Bir kadın gibi seven, bir kadın gibi sevişen,
bir kadın gibi aldatan ama
küçük bir kız gibi terk eden herkesi
saygıyla anıyorum.

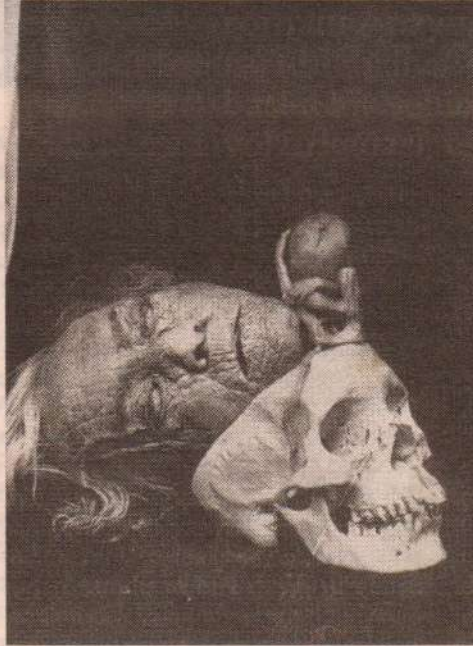
Hangi Kabloyu Kessesem?

Durup dururken beni sürüyorlar bir hayatın, bir ruhun, bir gülüşün açtığı yaralardan... Bir sarsıntıdan bir kaosa, bir ayrıntıdan bir çıkmaza sürülüyorum. Kimbilir kaç tane resmi, yarı resmi ya da gayri resmi kağıtta adım yazılıdır ve tuhaf insanlar o kağıtları üst üste koyup küçük bir zimba teliyle birleştirmiş, klasörlere falan yerleştirmiştir. Soğuk damga da vurmuşlardır vesikalık resime. Nedense dudağımın kenarına gelmiştir o damganın ucu, gülümsemem çarpılmıştır.

O yüzden bir ülkeden, bir sistemden, zeka eksikliğinden, duygu bataklığından söz etmiyorum. Zerre kadar ilgilendirmiyor beni çamurun ortasında mı, kıyısında mı durdukları. Bir memurun bir memurla sevişmesi ensest sayılır, tanrı acıkınca en yakınından-kinde başlar yemeye, bir çarpışmanın yarattığı hız başka bir çarpışmayı başlatır; ya da başlatmaz, bana ne!

Bir kadın gibi seven, bir kadın gibi sevişen, bir kadın gibi aldatan ama küçük bir kız gibi terk eden herkesi saygıyla anıyorum. Hatta karşılarında önümü iliklemek bile içimden geliyor zaman zaman. Şapka olsa çıkartırdım, bundan eminim. Kayıtlara yanlış geçmediyse adım; aranıyordum. Birileri adıma bir zarf, bir kuş ya da bombalı bir paket yolluyordu şu anda. Ama kırmızı kabloyu kesip, pulu yalamayı unutup, kuşu boğup yolluyordur.

Çıkıp gitmenin de, bedenine tikiş tikiş bir trajediyi doldurmanın da çaresi yok. Mutfak lavabosunda her parmağını eşit boyda doğrayan bir kadın varsa, annemse o kadın; beni anlar. Anlamıyormuş gibi davranır ama. Yani yüz hatlarından, adım atışından, el

sallayışından, beyaz peynir doğrayışından beni anladığına dair bir ipucu çıkartamazsınız. Kendini gizler. Çünkü gizlenmenin erdem olduğu öğretilmiştir ona. Oysa cinayet de erdemlidir yerine göre, sert bir sevişme de. Ama gizlenmek... asla!

Bazı geceler kan ter içinde uyanıyorum ve hangi kabloyu keseceğine karar verememiş herkes gibi bunun bir rüya olduğu konusunda kendimi ikna etmeye çalışıyorum. Bazen yatağın içinde bağdaş kurup gözlerimi karanlığa saptamak yetiyor, bazen ışığı yakıp oturmak, şarabın dibine vurmak bile yetmiyor.

Sabah olunca rüya bitiyor ama hangi kabloyu keseceğime gündüz de karar veremiyordum ki! (Üşenmedim saydım; filmlerin % 68'inde mavi kabloyu kesiyorlar. Oysa daha çok kırmızı kablonun kesildiği gibi yanlış bir inanç vardır halk arasında.)

Korkarım bu tür boğucu bir duruma düşersen yaptığım istatistiği hatırlayıp panik içinde mavi kabloyu keserim. Büyük ihtimalle patlar bomba.

Bu gece rüyamda iki kabloyu birden keseceğim. Sabah yeni doğmuş bir çocuk gibi uyanacağımdan eminim.

Yeni doğmuş bir çocuk gibi çaresiz, korkak ve buruşuk! H

[Bilinmedik Bir Dilde
Bir Adamın Metni]

Vous permettrez monsieur?
Juste avant le mariage?

Tombe la neige
Tu ne viendras pas ce soir

La la la lah tombe la neige
La la la lah toute est blanc
du desespoir

La la la lah Kar yağıyor
La la la lah Herşey umutsuzluktan
bembeyaz

Kar yağınca
Bu gece gelmeyeceksin

İnşallah! İnşallah! İnşallah!

Bilinmedik Bir Dilde Adamın Metni

Vous permettrez monsieur?
Juste avant le mariage?

Tombe la neige
Tu ne viendras pas ce soir

La la la lah tombe la neige
La la la lah toute est blanc
du desespoir

La la la lah Kar yağıyor
La la la lah Herşey umutsuzluktan
bembeyaz

Kar yağınca
Bu gece gelmeyeceksin
İnşallah! İnşallah! İnşallah!

Altay'ın Tap - On Listesi

- 1- Pisliks, Çiçekçi Elektrikli Testere Katliamı
- 2- Sapık İnek, Genetical Genetic Love
- 3- Dr. Hüso, Çalış Anam Babam
- 4- 2/5 BZ, Opua Dışın "Düzenin 7 Ceddi"
- 5- Çapa Çürek, Paja Patak "Neuroticni Anarşi"
- 6- Dükkan Dövmeciyan (tüm albüm)
- 7- Rashit, Hitler'in Köpekleri
- 8- Pisliks, Zombie Osman Manifestosu
- 9- Sapık İnek, Smells Like Teen Pussy
- 10- Dr. Hüso, Robot

Kunduracıdan ayakkabı beklediğimiz gibi şairden de şiir bekleyelim.

Ekim'ler Soğuk Ekim'ler Cahit'siz

IHSAN TEVFİK

İşte yine bir ekim ayındayız. Tam 47 yıl oldu Cahitsiz!.. Ama ne yapalım ki: "Bütün bahçeler kilitli / Anahtar Tanrıda kaldı."

Orhan Gitti Cahit Hiç Durur mu!

Bu el titremesi kadeh tutarken / Bu yaşta nasıl koyuyor insana / Orhan gibi vaktinde gülmek varken / Değer mi oyalanmana

Ölümünden iki yıl önce söylenmiş olan yukarıdaki dizeler her ne kadar "Yaş otuz beş yolun yarısı eder" dese de hastalığının etkisiyle artık ölümü bekleyen bir Cahit Sıtkı'yı anlatıyor. Bir ekim ayında doğdu Cahit; yine bir ekim ayında 46 yaşında aramızdan ayrıldı.

Ölmek İstemeyen Adam

"Her ölüm erken ölümdür." diyor Cemal Süreya. Başta 22 yaşında terki dünya eyleyen Rüstü Onur, 24 yaşında ölen Muzaffer Tayyip, 36 yaşında çekip giden 'dalgacı' Orhan Veli, 46 yaşında aramızdan ayrılan Cahit Sıtkı ve di-

4 Ekim 1910 - 12 Ekim 1956

ğerleri...bu erken ölüm buyruğuna uyanlardan.

O ne yaşama sevinciydi öyle Cahit'te, ölmek istemezken: "Ölmek istemeyen adamdı; / Elleri koparamadılar / Güneşte kızarmış elma dalından; / Yoldan çeviremediler"

Alkoller

Çetin Altan, (Yeni Adam, 23 Kasım 1950, s.677) babasına Orhan Veli'nin öldüğünü söylediğinde: "Kimdi o Orhan Veli, öyle bir isim kulağıma çalındı. Neden ölmüş?" sorusuna: "İçki-den" cevabını verince, babası şunları söylemiş:

"Öyleyse hiç acıma, zaten bu şair makulesi sefiş ve sefil olurlar."

Çetin Altan şu yorumu yapıyor: - "Babam bu sözleriyle bana da bir ibret levhası çizmek istiyor gibiydi. Orhan'ı sıkan, Orhan'ı meyhane köşesine hapseden, hatta rakı şişesinde balık olmaya razı eden cemiyet, onun ölümünden içki içenlerin çabuk öldüğüne dair bir ibret dersi çıkaracak yahut da vah vah deyip geçecekti."

Cahit Sıtkı için de geçerli değil midir bu yorum? Cahit, "erken ölüm"ü (Orhan'dan 6 yıl sonra ölür.) paylaştığı sevgili Orhan Veli ile tanışmasını 1 Aralık 1950 tarihli Kaynak'ta şöyle anlatır: "Orhan Veli'yi, 1936 yılında Necip Fazıl'ın 'Ağaç' dergisi idarehanesinde tanıdım.(...) Söylemeye ne hacet, derhal kaynaştık. O akşam beraber içip içmediğimizi hatırlamıyorum ama, sonraları birbirimizden ayrılmaz olduk. Beyoğlu'nun köşe bucak meyhanelerinde, kesemizin müsaadesi nispetinde, beraber geçirdiğimiz hem muhabbetli hem münakaşalı akşamlarımız çok olmuştur."

Cahit'in Yıldız'da, Mülkiyeli olduğu yıllarda alkole ilişkisinden şöyle söz eder "Cahit'le Günlerimiz" adlı yazısında Z. Osman: "... O akşamüstü izinlerinde, yokuş aşağı kolayca iniliverilen Beşiktaş,

sonra hafta izinlerinde, Beyoğlu'nun daha büyük dostlarla kadeh tokuşturulan büyük meyhaneleri. İçki bahsine dokunmuşken, Cahit'in rakıyı ve daha başka şeyleri, kendi sözüyle 'hayatı kesif yaşamak için' hep şiir adına ve uğruna içtiğine işaret edeyim."

Yüksek öğrenim için gittiği Paris'te de: "önümde rakıya benzer sevgili aperi-tatifim" dediği içkiye devam eder. Askerlik dönüşü, ailesiyle birlikte oturduğu Firuzağa'daki apartmandan, babasının içkili gelmesine kızmasını bahane edip bir pansiyona taşınır. Beyoğlu'nun göbeğindeki pansiyon evini şöyle anlatır Z. Osman Saba: "Loşluğa göz alışınca, cumbanın içindekini minder üstünde, yarisından çoğu içilmiş bir rakı şişesiyle, yarisından çoğu okunmuş Fransızca bir şiir kitabı ve daha 'Otuz Beş Yaş' şiirini yazmamış Cahit'in meğer yarisından ne kadar çoğu yaşanmış ömrü."

Ankara, "Otuz Beş Yaşım, Dertli Başım"

1944'te Ankara'ya giden Cahit Sıtkı'nın çevresi daha da genişler yeni yeni dostlar edinir. İstanbul'a seyrek uğrar olur. Asıl uğrak yeri daha çok Ulus'ta, Samanpazarı'ndaki meyhanelerdir. Cahit Sıtkı "Otuz Beş Yaş"ını buralarda yaşar. 40 kuşağı şairlerinden Cemal Kır-

Cahit Sıtkı Anlatıyor:

Şiir yazmak isteyen Adamın kullandığı dilin bütün kurallarını iyi bellemesi, kelimelerini sınıf arkadaşları gibi yakından tanınması, hangi kelimenin nerede ve nasıl kullanıldığı zaman kendisinden beklenen ödevi yerine getireceğini bilmesi gerekir.

Şiir yazmak duymakla, parlak hayaller bulmakla değil; dil ve kelimeler konusundaki bu bilgilerle, bu sevgilerle, bu dikkatlerle yazılabilir. Şairden beklediğimiz işte bu davranıştır. Bundan sonrası yani eserinin çapını tayin edecek şey şiir yaratma gücüdür.

Şair, ister sevgilisinin servi boyundan, ister bir savaştan, ister mahallesinin fakirliğinden, ister haksızlıktan bahsetsin, kendi bileceği işti; yeter ki her şeyden önce şiir yazdığını bir saniye hatırlanarak çıkarmasın. Baki Efendi, Yahya Kemal, Nazım Hikmet, Ahmet Muhip, Orhan Veli aynı şeylerden bahsetmezler, ama hepsine şair diyoruz; çünkü hepsi de şiirin şundan bundan bahsetmek değil, güzel şekiller kurmak sanatı olduğuna inanmışlardır.

Böyle olduğuna göre, şiir cemiyet için mi? Dava için mi? diye düşünmeye mahal yoktur. Şiir yazan adam kör veya sağır değildir ki çevresinde olup bitenleri görmesin, duymasın; elbette kendisine en çok dokunan şeylerden bahsedecektir. Kunderacıdan ayakkabı beklediğimiz gibi şairden de şiir bekleyelim. Nasıl ki kunderacı hem iskarpin, hem terlik, hem potin, hem çizme yaparsa, şair de gününe ve şartlarına göre ıstırap şiiri, aşk şiiri, isyan şiiri, ölüm şiiri, kurtuluş şiiri yazar.

Bütün mesele sanatkârın yaratma gücüne müdahale etmemektir.

Kaynak, 1 Şubat 1949, sayı:14

ca, o yıllarda Melih Cevdet, Orhan Veli, Sabahattin Eyüboğlu, Cahit Sıtkı ile beraber Şükran Lokantası'nda zaman zaman bir araya geldiklerini söylerken ilginç bir olayı da aktarır: "Bir gün, yine bu lokantada Cahit Sıtkı'yla içerken, garsonların bir adamı sürükleyerek meyhaneden çıkarmaya çalıştıklarını gördük. Adam Yugoslav'dı. İçtiği içkilerin parasını verememişti. Cahit Sıtkı, garsonlara, adamı bırakmalarını söyledi. Adamın lokantaya olan borcunu daha o gün 'Otuz Beş Yaş' şiirinden aldığı ödül parasıyla Cahit ödedi. Onu kurtardı." (Samsun Sanat, Ekim 1990, sayı:3) Sevgili Cemal Kırca, - Onun yukarıdaki tavrını açıklayan - şu sözleri söylemişti bana: "Cahit Sıtkı, şiiri gibi insan olarak da büyüktür."

Ölüm, Sinsi Ölüm

Cahit Sıtkı, 4 Temmuz 1951 tarihli davetiye ile evlilik törenini dostlarına duyurur. Evlendikten sonra rakıyı ya bırakmış ya da çok azaltmış olduğunu, "o yol kesici meyhanelerin önünden cesaretle geçerek evine, karısına bir an önce kavuşmaya" baktığını, yine yakın dostu Saba'dan öğreniyoruz. Ama Cahit Sıtkı'nın sağlıklı günleri pek uzun sürmez.

Hastaneye yatırılır. Sağ tarafına inme inmiştir.

28 Ocak 1953 tarihli günlüğünde şunlar yazılır Cemal Kırca'nın: "Şahap Sıtkı, Cahit'i ziyarete gitmiş. Şahab'ı görünce karşısında, ona doğru yönelmiş Cahit. Oradakiler yatağa yatmışlar. Sağ tarafa inme inmiş. Hep ağlıyormuş. Aşk için, acılı insanlar için, memleket, millet için yaşayıp üzülen, ağlayıp içen şair; 'Sen böyle mi olacaktın!' Senin sözlerin, şiirlerin Cahit Sıtkı, ölüyü diriltebilirdi. Ben olsaydım eğer Şahab'ın yerine Hazreti İsa gibi yapardım. Kadehi bir elimde tutardım. Derdim ki: 'Gel bunu al da iç Cahit! Bak, nasıl iyi olursun Cahit!'"

Yakın dostu Z. Osman Saba, C. Sıtkı'yı Nişantaşı'ndaki İşçi Sigortaları hastanesinde iyi halde görmez: "Beni birden tanıyamamış gibi baktı, sonra kulaklarımdan gitmeyecek bir sesle bağırırmaya başladı. Demek o ses bütün konuşması olmuştu. Boynuna sarılmakla susturabiliştim. Bir eski arkadaşını görmesi de beklediği mucizeyi yaratmamış, olanca sesiyle bağırmasına, kıpırdamayı, bütün gücüyle bir daha denemiş olmasına rağmen, ne dilini bağlayan uğursuz düğümü çözebilmişti, ne de elini kolunu saran bağları. Şimdi yapabildiği birkaç şeyden birini yapıyor, hep dilsiz, hep hareketsiz ağlıyordu. Yüzünden, gözlerinden öperek ayrıldım. Tâ odanın kapısından çıkıp epeyce uzaklaşıncaya kadar arkamdan, dudakların o öpücük hareketi ve sesiyle öpücük yolladı. Hayalimdeki son Cahit, yattığı yerden öpücük gönderen bu yüz; kulaklarımda ondan son kalan ses, bu öpücük sesleridir."

"Ölüm, sinsî ölüm!" diyen şairin, 4 Ekim 1910'da Diyarbakır'da başlayan yaşam macerası, Viyana'da son bulur, Ankara'ya gömülür. (12 Ekim 1956)

Ömrümde Sükut

Ve böylece bu ömür, bu ömür her dakika, / Bir buz parçası gibi kendinden eriyecek.

Semada yıldızlardan, yerde kurtlardan başka / Yaşayıp öldüğümü kimseler bilmeyecek!

Sevgili şairlerim korkmayın sizi cümle alem bilecek! Yaş 46 Cahit, 35 değil! Ama Orhan gitti, sen hiç durur musun? Ölümünden sonra bir dostunun söylediği gibi: Ölümün alıp götürdüğü şair, ölümün alıp götürmeyeceği mısralarınla yaşla! Toprağınızı öperim. H

Nurullah Ataç'a Göre Cahit Sıtkı

"Gene de Cahit Sıtkı Tarancı'da eksik olan bir şey var; bana öyle geliyor ki o şair taşıyor, sesini yükseltmekten çekindiği için büsbütün alttan alıyor,

kendisini gündelik hayatın en küçük duygularına bağlıyor, onları aşmaya çalışıyor.

Onda sanki küçük bir şair, küçüklerin şairi kalmak hevesi var. Küçük ama söylediğini bilen, ölçüsünü anlamış, sanatında usta bir şair"

(Ulus, 4 Aralık 1944)

ÇENGELİ İĞNE

Esen Demirci

Hiçbir zaman söyle bi kedim olmadı.. Çok fazla istediğim halde herde

Gocukluktan beri bi kedi hayranlığı vardır bende.. Ama kediler benim için aynı şeyleri hisseder miydi, bilmem...

Ama annem evde beslememe hiçbir zaman izin vermedi. Ne yaptysam olmadı..

Bazen kedi muhabbetleri ağır ya hani, sahipler arasında.. Uyuş olurm!

Küçükken kuzenimle kedi sevmek tekniklerimiz biraz farklıydı.. Bayağı bi farklı...

Ama insanlara güvenmemek için önce deneyim kazanmak gerekiyor ne yazık ki...

Sonunda babama yakalanmıştık da işkenceleri bitmişti zavallı hayvanların.

Kedilere olan düşkünlüğüm üzerimde toz olarak kullanılmadı da diil...

İstanbul gibi bi şehirde yaşayıp kedisiz kalmak mümkün mü? Bi sürü kedim var aslında.. (Yalan!)

Sonunda anladım ki, bi şeyi çok fazla istediğinizde, o şeyden o kadar uzaklaşıyorsunuz... Ya da 'yaptığınız kötü şeylerin acısını mullaka bi gün fetersiniz!' demek bu durumda daha uygun...

Evlilik geçiren bir erkeğin yalnız kalması, hiç evlenmemişlere göre hiç kolay değildir.

Anday, Eloğlu, Bir de Ben

ARİF DAMAR

1960'ın ilk yıllarında M.C.Anday'la birlikte bir heykel sergisine gittik. Yontucu (heykeltıraş) çok genç ve çok güzel bir hanımdı. Bize, özellikle Anday'a çok ilgi gösterdi. M.C.Anday o sırada bekardı. Eski eşi Sabahat hanımı yitireli birkaç yıl olmuştu. Evlilik geçiren bir erkeğin yalnız kalması, hiç evlenmemişlere göre hiç kolay değildir. Sergiden çıktıktan sonra aramızda konuşurken ben olumlu izlenimleri kendisine aktarıırken o genç yontucuyla evlenmeyi düşünüp düşünmediğini sordum. Baktım o da istekliydi. Yüreklendirecek sözler ettim ben de. Neyse, sonra evlendiler. Kadıköy, Bahariye Şair Latifi Sokağı'nda yaşamaya başladılar. Kısa bir süre sonra bir erkek çocukları oldu. Melih, adını İdris koydu. Eski bir peygamber adı. Her bebek gibi İdris de annesinin sütüyle beslenmeye başladı. Bilenler bilir kimi çocuklar iki üç yıl analarının memelerini kolay kolay bırakmazlar. İdris uzun bir süre ana sütüyle büyüdü. İşte o sıralarda bir gün M.C.Anday bana şöyle konuştu.

- Yahu Arif ben kadın memelerinin biz erkekler için olduğunu sanıyordum. Meğer onlar çocuklarınmış !..

Yıl 1951; Metin Eloğlu'nun ve benim, şimdi İsveç'te yaşayan İhsan Aydın adında bir arkadaşımız vardı. Yurtdışına çıkmayı, özellikle İsveç'e gitmeyi adamakıllı aklına koymuştu. Para biriktirmek için yapmadığı iş yoktu. En son yeni yapılmış bir evin yağlı boyasını üstlenmiş bir müteahhitin yanında işçi olarak çalışıyordu. Metin o sıralar boş

gezenin baş kalfası. O yıllarda şiir bir yana resim satmak diye, resim almak diye bir olay yoktu henüz. Metin de içkiyi seven, içkisiz yapamayan bir arkadaşımız. İşte bir gün İhsan'a uğruyor kendisine bir şişe şarap parası vermesini istiyor. İhsan da

- Yahu Metin, biliyorsun ben kendim için bile para harcamıyorum sana nasıl şarap parası veririm? demesi üzerine Eloğlu: -Sen de burjuva oldun İhsan, diyor ve bir dolu da küfür edip uzaklaşıyor.

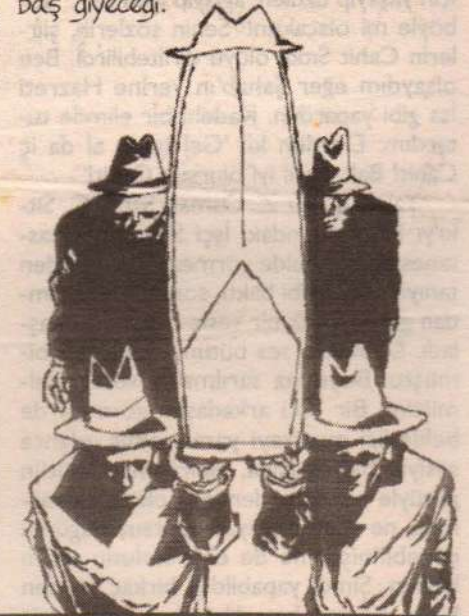
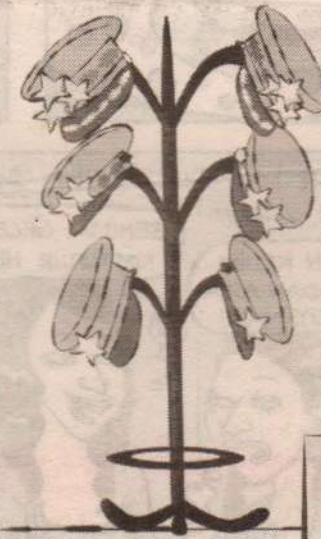
Birkaç yıl önce yaz aylarında Bozcaada'da tatil geçiriyordum. O yaz İstanbul'dan Öykü adında bir genç hanım da oradaydı. Öykü çok sempatik, çok hoşgörülü, çok zarif hiçkimsenin kalbini kırmak istemeyen bir kişiydi. Bütün adalıların özellikle genç delikanlıların hayranlığını kazanmıştı. Ben de tanıştım kendisiyle. Öykü'nün bir de hiç ödün vermediği bir yanı da hiçkimseden bir ikram kabul etmemesiydi. Ona bir kahve bir çay bile ısmarlanamazdı. Buna titizlikle uyuyor ve sürdürüyordu. Söylediğim gibi kendisine yapılan iltifatları hoşgörülle karşılıyor hiçkimseye kırıcı, incitici bir söz söylemiyordu. Herkes de onu olduğu gibi kabul etmişti. Hatta yakın arkadaşlık ettiği adanın yakışıklılarından bir kafe işleten Hüseyin'in yerinde bile içtiğinin parasını öderdi. Bu tavrının nedenini bir süre sonra anladım. Özgür bir kadındı ve bu özgürlüğünü koruyordu. Neyse bir gün Salhana barında birlikte bira içiyorduk. Ona şöyle dedim:

-Sen öyküsün, ben hikaye...
Harfler de şapka takar. Bazılarına göre gereksiz; bana göre hala gerekli...

Çeşitli malzemeden yapılan kadın ve erkeklerin şokağa çıkarken giydikleri baş giyeceği.

Askerlikte şapka önemlidir...

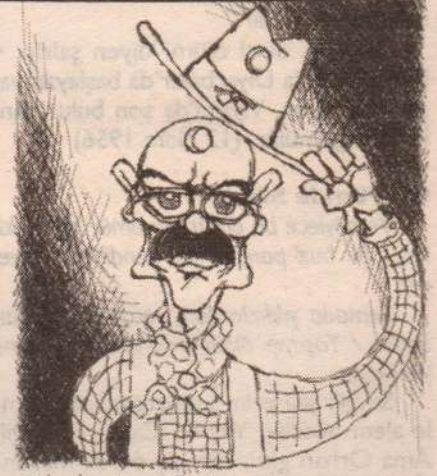
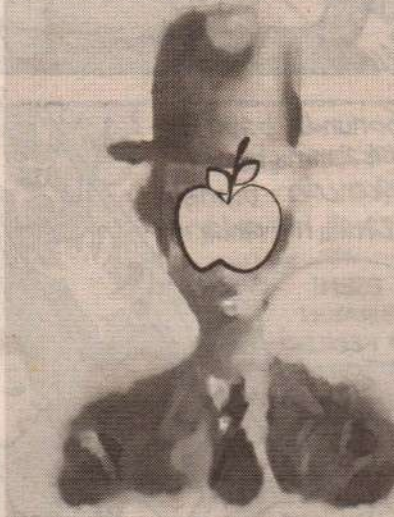
Kısa Türkiye Tarihi:

Pre-modern zamanlar

Modern zamanlar

Post-modern zamanlar

Magritte'e saygıyla...

Eski kovboy filmlerinde esas adamın şapkasında hep kurşun deliği olurdu.

Bazı karakterler şapkalılarıyla özdeşleşmiştir.

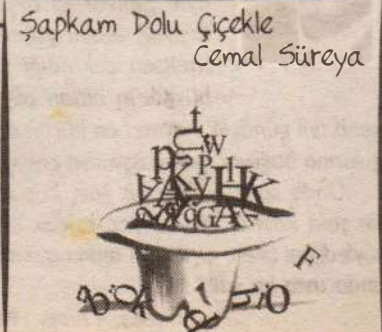
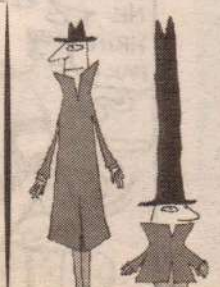
Hollanda'da bir adam görmüştüm. Şapkasına bir mekanizma verleştiymişti. Durmadan bira çekiyordu.

Şapkam Dolu Çiçekle Cemal Süreya

Harfler de şapka takar. Bazılarına göre gereksiz; bana göre hala gerekli...

çalışırken

- ▲ Saddam Hüseyin, Usame Bin Ladin'den çocuk aldırması diyorlar, doğru mu!
- ▲ Mitsuntudun nadintiye aaah! Yima Yima yellow! Tadanfila karala yala! Yima Yima yellow! Lombala fida niki niki na be sina ya! Yeke ke come on yeke yeke!
- ▲ Eşofman dünyasını bırakıp kadife dünyasına geçmişsin maykıl!
- ▲ Ulen ne iş be, haftalar penguen, aylar hayvan olarak geçiyor!
- ▲ Bin kere save'ledim, dökümanter kayıp olm!
- ▲ Amerika'dan misafirlerim geldi, kolanya yerine parfüm sıktım ellerine!
- ▲ Sakal uzattık partizansın dediler, keçi sakal yaptık entelsin dediler, onu da komple kestik, topsun dediler. Nedir bu yobazlık sendromu böyle kardeşim!
- ▲ Abi 4 gün emek verdik, kelle koyduk, en sonunda gülmeli kitap ya! Metoş bey oyar beni!
- ▲ Ah be bozocum, poundları, centleri kazanıyorsun oysa gel gör ki yine aynı tişört, aynı kahverengi pantolon, aynı dümbelek ayakkabı!
- ▲ Açlığın ve zulmün izlerini derin uçurumlara taşıyorum!
- ▲ Seviyor an beni, benimle oturup sevişeceksin!
- ▲ Kayıt esnasında epilasyon yapılmaz!
- ▲ Babanın kulakları da yelkenliymiş!
- ▲ Taht kurmuşsun kalbime, en faul yerindesin!
- ▲ Ben dergi için yaşıyorum!
- ▲ Sen ne konuşuyon, benim Çorum'da yazlığım var!
- ▲ Aranızda pişiyorum!
- ▲ Sen öyküsün, ben Nasrettin Hoca fıkrası tefrikası!
- ▲ Bugün günlerden ayın kaçı olm!
- ▲ Ulen, Senol Hoca da hakatten bizdenmiş!
- ▲ Memleketten şahane biber salçası getirdim, üç kurusluk menfaatim varsa salçalar dötüme girsin!
- ▲ Ooohhh! Bir dergi daha geçti, gidelim Süper'e, bir hafta içelim! H

Murat Soydan'a gelince salon filmlerinden bir türlü kopamamış. Mesela ata binmiyor... Binmem abi düşer sakatlanırım. Nasıl binmezsın, sen kovboy değil misin? Kostümleri veririm başkası (dublör) biner. Olmaz abi. Attan korkuyorum ya. Adam haklı ata binmek kolay mı? İşte gördük bizim Kasımpaşalıyı, sevmedi at, hayvan hissetti, hayvan hisseder, ben de sevmedim, sevemedim bir türlü. Ben çok güldüm.

Atın İntikamı

OSMAN CAVCI

Amerikan kovboy filmleri dünyanın dört bir yanını dört nala koşarken, İtalyanlar da kanı salçaıyla karıştırıp spaghetti vesternleri icat etmişlerdi. Türkiye'de ise bulgur pilavı, ayran kovboy filmleri yapılmaya başlanmıştı. **Yılmaz Güney**, **Yılmaz Köksal**, **Erol Taş**, **Bilal İnci**, **Levent Çakır**, İran asıllı aktör **Cihangir Gaffari** gibi oyuncular Co, **Maykıl**, **Henri**, **Tom** gibi isimlerle yüzlerce bu tarz filmler çektiler. Biz Belayı Severiz, **Ölümsüzler**, **Ölmek Var Dönmek Yok**, **Zapata**, **İpini Boyunda Bil**, Batıda Ölüm Var, Tabutunu Hazırla, **Üç Kurşuna Beş Ölü**, bu filmlerden bazılarının isimleriydi. Bu dönem 68, 70'lerin başında ve yine bu dönemde çekilen filmlerle Türk sineması dünyada en acayip filmler kategorisinde üçüncü sırayı aldı. Acayip filmler üreten ülkeler arasında Filipinler, Meksika Hindistan, Japonya gibi ülkeler de var. Saçma inanılmaz, insanı dumura uğratacak, fantazyanın yarıldığı filmler bunlar.

Şimdi anlatacağım filmin yukarıdaki filmlerle hiç bir alakası yok ama yerli kovboy filmleri dönemine kısaca "**Atını Seven Kovboy**" filmleri dönemi diyebiliriz. TGRT'de izlediğim filmin adı - Ölüm Fermanı - başrollerde Murat Soydan ve Cihangir Gaffari oynuyor, **Figen Han**'da kötü adamın sevgilisi rolünde... Kasaba? Değil tabi, köy, taş evlerle dolu. Eğreti duvarlar yığma taş ve tezek karışımı buram buram fakirlik kokan bir köy burası. Benim bildiğim kovboy kasabaları ahşap evler, bar, saloon, cenaze levazımatçısı, banka falan gibi yapılardan oluşur. Taş evlerden ve birkaç tavuktan başka bir şey görmüyoruz bizimkinde. Bir kelebek kapılı bar yapsaydınız hiç olmazsa ama o da yok. Kırklar, tepeler, bakımsız atlar, Meksikalı ve Amerikalı kostümleri giydirilmiş, Anadolu'nun utangaç insanları "**başımıza bu da mı gelecekti**" ruh haliyle figurasyon yapmaktalar. Bir kili se bile yok, oysa benim Anadolium Rum ve Ermeni kilisesi dolu. Tabi filmlerin yaratıcılarının müslümün olması

Zamanında Anlaşılmamış Filmlere Yeniden Bir Bakış Denemesi (VII)

ile de ilgili bu, ama camii de göstermiyorlar, bak bunu başarmışlar; hep köyün camisinin yanlışlıkla kadrja girmesini bekledim durdum. Yo kameraman başarılı ve dikkatliydi, Amerikalı kasabalılar ellerini gökyüzüne açıp "Allah'ım!" diye yakarıyorlar, olabilir vücut dili yalan söylemez. Kasabanın şerifi rolünde Yeşilçam'ın tek zenci oyuncusu **Arap Celal** var. Amerika'da o tarihte zenciler şerif olabiliyor muydu? İnanın bilmiyorum. Zaten o da kötü adamın hesabına çalışıyor. Filmin arasına orijinal Amerikan filminden parça yapıştırmışlar. Bir anda her şey değişiyor, büyük prodüksiyon dekorlar, ışık, kostüm, insanlar... Tekrar bizimkine döndüğümüzde yine taş evler, fakirlik, coğrafya, tipoloji her şey farklı, ekoloji bile farklı, bulutlar bile. Hiç gitmesek de, kalmak da, o köyün bizim köy olduğunu anlıyorsun. Sanki kıyafet balosunda insanlar eğleniyor, kiraz festivali kutluyorlar. Hani çocukken sokakta kovboyculuk oynardık da ateş edip ölme numaraları yapıp kendimizi yerlere atardık ya, "**teslim ol Tom**" işte film hep bu havada gidiyor. Jo bara giriyor, raftaki viskiler göze çarpıyor, conivolker, ballantines markaları, hah oldu işte kovboy barı. **Murat Soydan** Jo rolünde bara yaklaşıyor ağır ağır adımlar, "**Merhaba jo**" "**Merhaba**" "**Dayın nasıl iyi mi?**" "**İyi**" "**Hala sığır çobanlığı yapıyor mu?**" içeri kötü adamlar giriyor, bunu tiplerin bozukluktan anlıyoruz, hepsi allahına yan bakıyor... Jo'nun yanına yaklaşıp "**Seni Henri çağırıyor**" diyorlar. Aslında biri diyor bunu, diğerleri arkada bekliyor ama hepsi birden sopayı yiyorlar. Sonra Jo bardan çıkıp Henri'nin yanına giriyor, önce uzun uzun bakışıyorlar, hiç konuşma yok, kim daha uzun bakacak... "**Beni çağırmışsın Henri**" Henri yere tükürüyor "**Evet defol**" diyor. O halde niye çağırdın lavuk... Hayda niye, niçin???

Anladığım kadarıyla yönetmen bir sürü kovboy filmi seyretmiş, aklında kalkanları çekmeye çalışıyor, tabii orta-

da senaryo falan da yok. Ne gerek var. Bir posta arabası soyulacak... Sıfır maliyet prodüksiyon zerzavatçı arabasının üzerine baraka çadır karışımı titrek bir dekor inşa etmiş, üzerinde şu yazı yazmakta "**Bank Of Dallas**" Hoop! bir dakika, bu araba da tam o zamanın parası 100.000 dolar var. Koskoca Dallas bankası sallanıyor, paralar çifte hesapla off sert olmuş bu fıkara arabada para taşıyorlar. **Kemal Uzan** arabanın içinde, ama biz görmüyoruz. Fonda Enic Moricone'nin meşhur bir avuç dolar müziği, telif falan da ödenmemiş allaha emanet araba yol almakta anla işte. Bizim yamuklar saldııyorlar arabaya, bin bir güçlükle soyuyorlar posta arabasını. Arabanın atının s.kinde değil soygun, atın karnı aç otuluyor yerden. Haybeye tabancalar patlıyor, **Figen Han** hiç konuşmuyor, tek laf etmiyor, anlıyoruz ki bu filme konuşsun diye alınmamış. Ama film TGRT'de oynadığından boşuna bekliyorum asıl yapması gereken işi. **Melek Görgün**, **Feri Cansel**, **Seyyal Taner**, bu Atını Seven Kovboy filmlerinin soyunan fettan kadınları. Murat Soydan'a gelince salon filmlerinden bir türlü kopamamış. Mesela ata binmiyor... Binmem abi düşer sakatlanırım. Nasıl binmezsın, sen kovboy değil misin? Kostümleri veririm başkası (dublör) biner. Olmaz abi. Attan korkuyorum ya. Adam haklı ata binmek kolay mı? İşte gördük bizim Kasımpaşalıyı, sevmedi at, hayvan hissetti, hayvan hisseder, ben de sevmedim, sevemedim bir türlü. Ben çok güldüm.

Son söz: Yine de sevdim filmi, tuhaf bir şizofrenik havası var. Kovboy kasabasının ıssızlığı, monotonluk, laf olsun diye konuşmalar, uzun uzun boş bakışlar, yabancı bir kültür, yabancılaşma, Henri'nin Jo'dan kıl kapması. Sanki Nuri Bilge'nin sıkıntılı bayılan filmlerini andırıyor. Tarkovsky'ye ayaklar yani. Jo'nun o lafi niye söylediği belli değil, ya da yürürkenki amaçsızlığı (başka yöne de yürüyebilir) kısaca kovboy kasabasının (türk bükü) karakterini çok iyi vurgulamış. Kutlarım. H

**Bu öyküde anlattıklarım,
yıllar önce ben de Nazım Hikmet gibi
Moskova'da parti okulundayken
belki düş belki gerçek ama başımdan
geçen olaylardan derlenmiştir.**

Nâzım Yoldaş

AHMET ÜMIT

Ferruh Doğan'a

Parti okulunun kapısından öfkeyle çıktım. Çıkar çıkmaz gecenin serinliği çarptı yüzüme; kuru, kar kokan bir soğuk. Az önce sıkı bir ağız dalaşı yaptık yoldaşlarla. Biraz daha kalsam belki kavgaya çıkacaktı. Parti Sekreteri arkamdan, "Tek başına gitme!" diye bağırды, ama ipilemedim. Oysa tek başımıza Moskova'da dolaşmak bize yasaktı. Düşman yalnızca ülkede değil, dünyanın her yerindeydi, hatta burada bile olabilirdi. Ama bu gece bunların hiçbiri aklıma gelmiyordu.

Nereye gidecektim, ne yapacaktım, bilmiyordum. Gözlerime metronun ışıkları ilişti, yürüdüm. Kara gömülen adımlarımın çıkardığı sestten başka bir şey duymuyordum. Hızla indim metronun merdivenlerinden. Mavi fayansların içinde gölgem hızla kayıyordu. Hızla kayan gölgem iki karaltıya çarptı; önemsemeden istasyona ulaştım.

Gelen ilk trenle atladım. Vakit henüz geç olmamasına karşın bindiğim vagonda kaba bir Rusça'yla tartışan yaşlı üç adamla, yanındaki dünyalar güzeli kızla ilgilenmeyen sarışın bir gençten başka kimsecikler yoktu.

Tren sarsılarak tünele daldı. Bakışlarım trenin camında takılı kaldı. Cam, kaşlarının üzerine düşmüş siyah kalpağının altından öfkeyle bakan bir adamın

pencereye yansıyan irkiltici görüntüsüyle yanıt verdi bana. İlk şaşkınlığımı atlatıp, bu ürkünç adamın benden başka biri olmadığını fark edince artık kendime gelmem gerektiğini de anladım. Yandaki koltuklardan birine oturmak için döndüm. Yaşlı adamların arkasında dikilen iki kişi o anda dikkatimi çekti. Kendilerine baktığımla anlayınca başlarını çevirdiler. Bunlar da kimdi? Yoksa beni mi izliyorlardı? Renk vermeden yandaki koltuğa yerleşip yeniden pencereye döndüm. Gözucuyla yeniden onlara baktım, yoktular. Bakışlarımla vagonun içini taradım, gerçekten de yoktular. Belki başka bir vagona geçmişlerdi. Ayağa kalkıp ara kapıdan yandaki vagona baktım, orada da göremedim. Belki de yanıliyordum, belki de geçirdiğim öfke nöbeti bana sanrılar

gördürüyordu.

Birkaç istasyon sonra inmek için kalktığımda genç kızla göz göze geldik. Yosun yeşili çekik gözlerinde yumuşak bir anlam vardı; bir an bana gülümsediğini sandım ama karşılık vermedim. Trenin sessizce açılan kapısından adımımı dışarı attım. Merdivenlere yürürken az önceki iki adamı gördüm yeniden. Ne zaman trenden inmiş, buraya nasıl gelmişlerdi bilmiyorum, ancak kesin olan bir şey varsa o da beni bekledikleriydi. Geri dönmeyi düşündüm, çok geçti, tren hareket etmişti. İstasyonda yardım isteyebileceğim milisler bulmak için arandım

ama yorgun adımlarla evlerine gitmekte olan sivil Moskova'lılardan başka kimseyi göremedim. Soğukkanlılığımı yitirmemeliydim. Sakin adımlarla merdivenleri tırmanmaya başladım. Adamlar da beni izlediler. Caddeye çıktığımda geriye baktım, takipçilerim on beş yirmi basamak aşağıdaydılar. Hızlanarak, soldaki sokağa doğru yürüdüm. Adamlar merdivenin başına yetişmeden sokağa saptım ve koşmaya başladım. Elli metre kadar koşuktan sonra sağa kıvrıldım. Durmadan koşuyordum. Birkaç kez düşme tehlikesi geçirmeme karşın hızımı hiç

kesmedim. Sonunda soluk soluğa kalmış bir halde durdum. Takatim tükenmişti, sağ karın boşluğumda amansız bir sancı başlamıştı. Dönüp geriye baktım, sokak boştu. Onları atlattığımı düşünürken, sesler duydum. Bakınca iki adamın üzerime geldiğini gördüm. Gücümü toplayıp geldiğim yöne doğru son bir umutla koşmaya başladım. Köşeyi dönerken ayağımdan kaydı, aynı anda güçlü bir el kolumdan yakaladı beni. Düşmekten kurtulmuşum. Ama irkilerek beni tutan adamdan uzaklaştım.

"Korkma," dedi. "Ben düşman değilim."

"Kimsin öyleyse?" dedim karanlıkta kalan yüzüne korkuyla bakarak.

"Önce seni şu adamlardan kurtaralım da, sonra konuşuruz," diyerek beni

bir binanın kapısına çekti. Duraksadım ama, fazla seçeneğim yoktu, çaresiz adamın isteğine uydum. En az elli yıllık binaların birine daldık.

"Işıkları yakmayalım," diye fısıldadı adam. "Fazla merdiven çıkmayacağız."

Gözlerim karanlığa alışınca kadar birkaç kez tökezleyerek adamı izledim. İkinci katta bir dairenin önünde durduk. Kapıyı açtı, içeri girdik.

Kapıyı kapatıp, ışıkları yakan kurtarıcıma baktım. Yüzünü hâlâ göremiyordum, uzun boyluydu, sarışındı. Bana doğru döndü. Karşımda aşına olduğum bir yüz vardı. Kimdi bu adam? Sanki onu bir yerlerden tanıyor gibiydim; eski bir arkadaş... aileden biri...? Birden tanıdım...

"Siz... siz Nazım Hikmet'siniz..." diye kekeleydim şaşkınlıkla.

Şaşkınlığıma anlam verememiş, tuhaf bir ifadeyle yüzüme bakarak sordu:

"Polis olsam daha mı iyiydi?"

"Hayır ama, bu... bu imkansız..."

"Neden imkansızmış?"

"Nasıl söylesem... siz... siz ölmemiş miydiniz?"

Mavi gözlerinde muzip bir ışık yandı söndü.

"Yoldaş, şairlere ölüm olmadığını bilmiyor musun?" Dostça omzuma vurarak. "Hadi kalpağını, paltonu çıkar da içeri geçelim. Üşümüşsündür, sana sıcak bir çay vereyim."

"Çay filan istemiyorum," dedim giysilerimi çıkartırken. "Bana olanları anlatın yeter."

"Anlatacak bir şey yok cancazım," dedi. "Bana ihtiyacın vardı geldim. Hepsi bu."

"İhtiyacı olan her kişiye gider misin?"

"Gitmem, ama sen yoldaşımsın," dedi. Sanki bir şeyi eksik söylemiş gibi duraksadı. "Yine de kesin konuşmamak gerek," diye sürdürdü sözlerini. "Belki de herkese giderim."

Salona geçmiştik. Burası bir müzeyi andırıyordu; resimler, yontular, Anadolu motiflerini taşıyan dokumalar.

"Herşey tuhaf bir şaka gibi," dedim.

"Neden şaka olsun. İşte şurada oturmuş konuşuyoruz."

"Ama ben maddeden ayrı ruha inanmam."

"Benim inandığımı kim söyledi? Bu mucizeyi yaratan doğaüstü güçler değil, sanat."

"Anlayamıyorum."

"Herşeyi anlamak gerekmez," dedi. "Neyse bırakalım bu ağır konuları. Sana sıcak bir çay vereyim, yoksa votka mı isterdin?"

"Bu durumda votka içsem daha iyi olacak," diye mırıldandım.

Nazım konuksever bir ev sahibinin tez canlılığıyla mutfığa yollandı. Odada tek başıma kalmıştım. Merakla, salondaki tabloları, yontuları, dokumaları bakmaya başladım. Az sonra içinde iki votka kadehi ve bir turşu tabağı olan küçük bir tepsiyle döndü.

"Kusura bakma seni yalnız bıraktım. Ama Vera olmayınca böyle oluyor işte."

Vera'nın adını duyar duymaz, "Saçları saman sarısı, kirpikleri mavi, beli karınca belinden ince..." dizeleri geçti aklımdan. Sahi o neredeydi. Nazım sanki sorumu duymuş gibi.

"Eski kocasına gitti" dedi, tepsiyi yandaki sehpanın üzerine koyarken. Yüzü gölgelenir gibi olmuştu. Otururken açıklama gereği duydum. "Biliyorsun çocuğu var. Haftanın belirli günleri gidip onları görüyor. Neyse hadi içelim. Geleceğe."

"Geleceğe," diyerek kaldırdım kadehimi. İkimizde Ruslar gibi son damlasına kadar içtik.

İçkinin sertliğinden buruşmuş yüzümü sakınmadan Nazım'a baktım. Kadehini tepsinin içine koyduktan sonra eksikliğini duyduğu bir insanı ararcasına kederli gözlerle salonun kapısına baktı. Başını çevirince göz göze geldik.

"Okulda aşık olduğun kimse var mı?" diye sordu.

Yunanlı bir kadın vardı; uzaktan bakışıp dururduk. Ondan bahsetsem mi, diye düşünürken.

"Ben Doğu Halkları Üniversitesi'nde okurken aşklarım olmuştu," dedi.

Bir an Nazım'ın gençlik günleri geldi aklıma. Ayağında asker postası, üstünde kaba bir palto, 'gözünde ölümün boyu

bir karış, şarkıların boyu kilometrelerce, genç bir devrimci.

"O günlerde aşık olmak, bir başkaydı," diye iç geçirerek tamamladı sözlerini.

"Ama sizin aşksız geçen yıllarınız yok ki yoldaş," dedim alaycı bir ifadeyle.

"Fena mı?"

"Fena değil ama bu kadar sık aşık olmanıza şaşıyorum. Ben de aşık oldum ama sadece bir kez. O da yetti bana. Hayatım alt üst oldu. Artık karşımdaki kadını ben ne kadar çekerse çeksin, aynı acıyı, aynı tutkuyu yaşayacağımı bile bile yeniden böyle bir ilişkiye girmek anlam-sız geliyor bana."

Düşünceli gözlerle bir süre süzdü beni.

"Seni çok iyi anlıyorum," dedi. "İlk karımdan ayrılınca ben de böyle düşün-müştüm. Aynı duyguları yaşayacağıma göre yeniden aşık olmanın ne anlamı vardı? Sonra bunun yaşamı tanımamak olduğunu anladım. Aşk karar verilen bir şey değil, geldi mi gelir, gitti mi gider. Yapacak bir şey yoktur, apışıp kalırsın. Hem hiçbir ilişki ötekine benzemez. Bir ykandığın suda bir daha ykanamazsın meselesi."

"İyi de yoldaş, can bu! sürekli alt üst oluşlara, fırtınalara nasıl dayanır insan?"

Keyifle güldü..

"Ama bir de tersinden düşün; coşkun, duygunu, heyecanını yitirirsen ne kalır geriye?"

"Kavga var ya?"

"Kavga, aşkın yerini tutmaz," dedi kesin bir ifadeyle.

"Kavga da bir tür aşk değil mi?"

"Değil. Aşkın toplumsalı olmaz. Aşk bencilliğimizin en uç noktasıdır. Devrimci savaşım ise toplumsallığın en uç noktası. Toplum için kendini feda etmeyi bile içerir."

"Ama aşkı için de kendini öldüren yüzlerce insan var."

"Kendini öldürmek de bir tür bencillik. Böylece ne kadar büyük bir aşık olduğunu göstermek istiyorsun."

"Çoğu kez biz ikisini özdeşleştiririz."

"Bence yanlış. İkisini birleştirmek isteyişimiz sanırım aşık olmaktan gizliden gizliye utanç duymamızdan."

"Neden utanç duyalım ki?"

Alaycı bir ses tonuyla yanıt verdi.

"Büyük idealimizin yanında, küçük duygusalılıklara kapılmanın vicdanımızda açtığı derin yara yüzünden."

Yeri gelmişti, Nazım'ın "Benerci Kendini Neden Öldürdü" adlı yapıtından iki dize okudum.

"Boş gecelerini, hazım zamanlarını değil / boydan boya ömrünü ver ihtilale," demiştiniz.

Suçunu kabul eden bir adamın rahatlığı içinde gülümsüyor.

"Dedim, yine derim. Devrimcilikten vazgeçtiği mi kim söyledi. Ben insanoğlunun hem toplumsal hem de bireysel yan-

lardan oluşan bir yaratık olduğunu kavrayamadığımızı söylemek istiyorum. Bu yönlerinden birini yaşayamazsa mutsuz olacağını düşünemedik. Kapitalizm insanın yalnızca bireyci yönünü dikkate aldı. Bizse tam tersini yaptık."

"Ama toplumsal özgürlüğe kavuşmadan, bireysel özgürlüğe ulaşamayız," diyecek oluyorum, sağ elini boşversene dercesine sallayarak kesiyor sözümü.

"Hayır efendim, insan yüzyıllarca bekleyemez. Devrim içimizdedir, devrim bugündür. Eğer bugünü devrimci gibi yaşarsan bunun anlamı vardır. İnsanın elinden kişiliğini, ötekilerden farklı kılan yanlarını alıp, din adamlarının cennet vaadi gibi toplumsal ideallerle onu oyalamazsın."

"Ütopyamız..."

"Ütopyamızı gerçekleştirmek için bunu yapmalıyız zaten. Kişiliksiz, renksiz, giderek daha çok birbirine benzeyen insanlarla ütopya kurulur mu?"

Sesinin sertleştiğini hissettim. Ama benim de alttan almaya hiç niyetim yoktu.

"İyi de yaşarken bunları niye söylemediniz?"

Derin bir soluk aldı, heyecanını dizginlemeye çalıştığını sezinledim.

"Evet, belki yeterince söylemedim. Belki geç farkına vardım bunun. Ama yine de bir şeyler yaptım. Sen, 'İvan İvanoviç var mıydı, yok muydu' adlı oyunumun Moskova'da üç gün oynanıp sonra kaldırıldığını biliyor musun?"

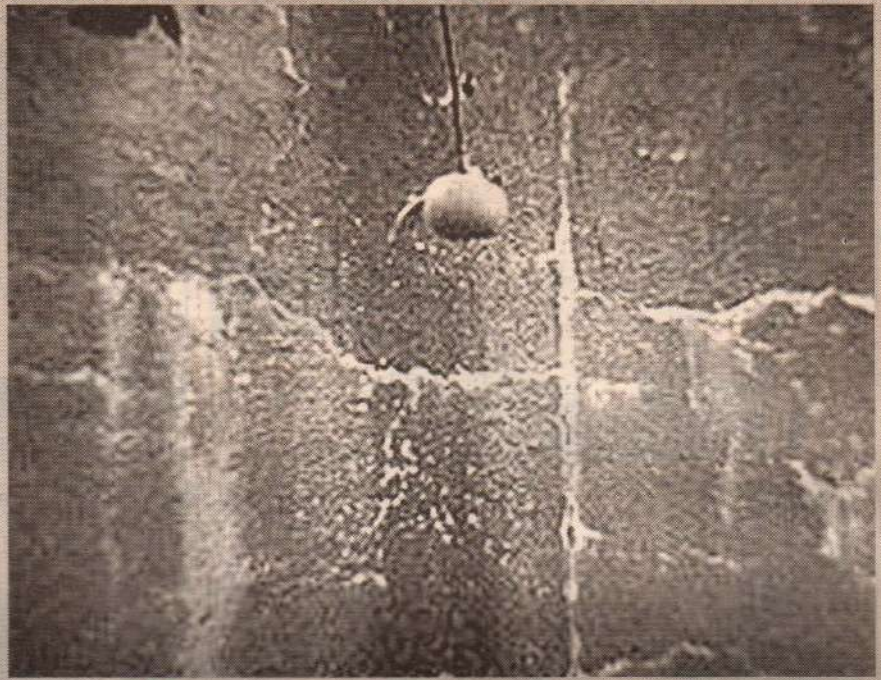
"Biliyorum, biliyorum," diye mırıldandım. Ama kafam allak bullak olmuştu. "Tuhaf bir gece bu," diye sürdürdüm sözlerimi. "Önce karanlık adamlar beni kovaladı, sonra sizinle karşılaştık. Neler oluyor anlamıyorum."

"Tuhaf olması iyi. Yalnızca gerçek çok sıkıcı olur..."

Bunlar pek alışık olmadığım düşüncelerdi. Nazım'a karşı çıkmaya hazırlanırken, bir elin beni sarsaladığını hissettim. Gözlerimi açınca başucumda iki milisin dikildiğini gördüm.

Çok içmiş olduğumdan söz ediyorlardı. Toparlanıp kalktım. Kaçarken ayakta kaymış olmalıydı. Düşmüşüm. Ne kadar süredir burada yatıyordum acaba? Üstüme başıma bulaşan kar tanelerini silkelirken, çevreye baktım. Sokakta bu genç iki milisten başka kimse yok. Beni takip eden adamlar nerede acaba? Yoksa kimse takip etmedi mi beni? Okul kartını çıkarıp milislere gösterirken, bu sokağa daha önce geldiğimi anımsadım. Başımı kaldırınca Nazım Hikmet'in penceresindeki Hacivat Karagöz desenlerini gördüm. Demek farkında olmadan Nazım'ın evine doğru gelmişim. Milisler bana pek saygılı davranmasalar da bir taksi bulana kadar ayrılma dılar yanımdan.

Okula dönerken, yaşadıklarımı düşünüyorum; yoldaşlara anlatmaya kalksam, kimse inanmayacak biliyorum. H

Öylesine Sessiz

YEKTA KOPAN

Yıllardır bu evde oturuyordu; kapıya sormuştum bir keresinde, "Geldiğimde buradaydı," demişti. Apartmanın girişindeki, paslanmış üç vidanın tuttuğu (dördüncü vida ne zaman, nasıl düşmüştü acaba?), mermer isim tabelasından söz eder gibi söylemişti bunu: "Geldiğimde buradaydı."

lyce cılızlaşmış beyaz saçlarını küçük ama becerikli bir topuzla ensesinde toplardı. Çillerle, damarların birbirine karıştığı ellerinden birini yumruk yapardı hep. (Sahi, hangi eliydi?) Ben sabahları işe giderken, yaşlı bedeninden beklenmeyecek sertlikte adımlarla yürüyüşten dönüyor olurdu. (Başka ne için çıkardı ki dışarı?)

İki kere kapısını çaldım. İki bayram sabahında. Sadece iyi bir komşu olmak, apartmandaki yaşlı bir kadını sevindirmek değildi amacım. Merak ediyordum; kim olduğunu, neden bu kadar yalnız olduğunu, kapısının neden hiç çalınmadığını. Açmamıştı kapıyı. İçeride olduğunu biliyordum; nefesini duyuyordum. Kapıya kadar gelmiş, göz deliğinden bakmış, eli kapının koluna gitmiş, birden duraksamıştı. Nefesini tutmuş, kapının önünde sabırsızca beklediğim o yarım dakikalık zaman içinde sayısız anıya açmıştı belleğinin kapılarını.

Bir karartma geces. Kuru üzümle içilen çayın tatsızlığı. Lisedeki kızlar. Şarap rengi deri cildi ve küçük kilidiyle, yastık altında saklanan şiir defteri; bir gün evdekilerin eline geçer korkusuyla, aşk şiirlerinin Almanca yazıldığı defter. İlk aşk; edebiyat fakültesindeki hocası. Evlilik; oğlumuz avukat olacak malûmunuz. Mavi patiklerini giymeden düşüp giden ilk bebeği; tek oğlu. Sonra kızlar. İlk bir Mayıs sabahı, polisleri kapıyı kırıp saçından sürükleyerek götürdüğü büyük kız. Serin bir Eylül akşamı yurtdışına kaçtığı haberinin gelişi. Gelmiyor artık; gelemiyor. Evlenmedi; sevmiyor. Küçük hemen evlen-

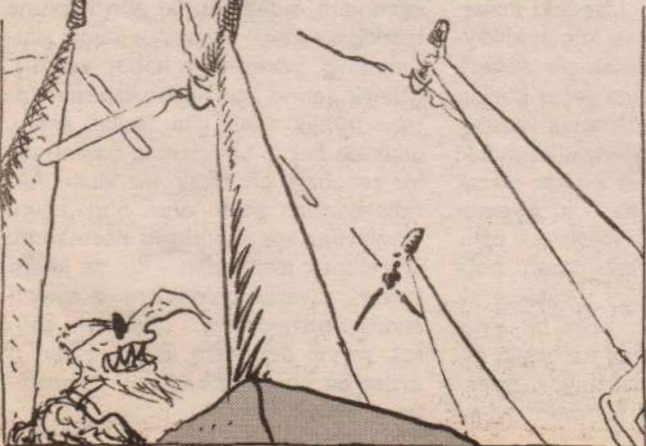
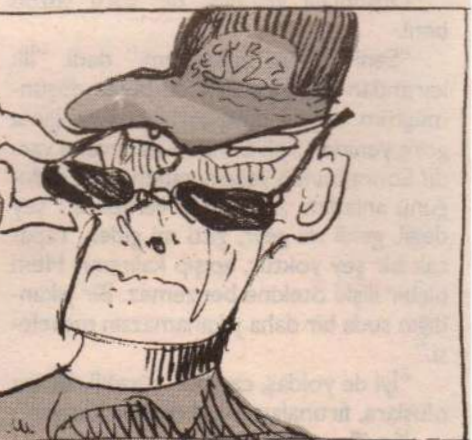
di oysa. Bir çocuk yeter dedi; bir torun. Elleri kadar çilli bir torun; resmine bakarak boncuktan bilezik yapıyor ona. Akıde şekerini sevmiyor torunu; neyse ki patatesli gözlemeye bayılıyor. Yılda bir kere geliyorlar yaşadıkları uzak şehirden; fazla fazla yaptığı gözlemleri paket yapıp veriyor yolluk niyetine, istemiyorlar.

Kocasını yanında yatarken, uykusunda öldü. O sabah her zamankinden geç uyanmıştı, "Ne oldu bu sabah bana, üstüme ölü toprağı serilmiş gibi uyumuşum bu saate kadar," demişti. Kocasından ses de, nefes de gelmeyince canı acımış, az önce yaptığı benzetmenin siniriyle bir-iki saniye gülüp sonra içi çekilene kadar ağlamıştı. Kimseye anlatmadı o bir-iki saniyelik gülüşü, hep utandı.

Açmamıştı kapıyı. Her iki gidişimde de. Bir keresinde de sabah yolunu kesip konuşmaya karar vermişim. Ne diyeceğimi bile ezberimdeydi: "Teyzeçğim, uzun zamandır komşuyuz ama daha tanışamadık bile, bir şey gerekirse, saat kaç olursa olsun..." Ama yumruk yaptığı elini sallayarak (hangi eliydi acaba?) hızla önümden geçerken, çekinmişim onu durdurmaya. Hem kim set çekebilirdi ki öylesine güçlü akan bir ırmağa?

Tatil dönüşü aşağıdaki bakkaldan öğrendim öldüğünü. İki gün kapısına bırakılan ekmeği almayınca kapıcı şüphelenmiş, yöneticiye haber vermiş. Çilingir getirip açtırmışlar kapısını. Yatağında ymış. Uyum gibi. Saçları toplu, üstünde beyaz bir gecelik, başucunda bir çenebağı, bir bıçak, bir kın. Ak-rabalarından gelen olup olmadığını, eşyalarının ne yapıldığını sormadım. Öğrenmek istemedim. "Bir de kedisi varmı, zavallıyı bulduklarında ayakucunda oturuyormuş," dediğinde bak- kal, şaşırp ürperdim. Bunca yıldır, o evden bir kere bile kedi sesi duymadığıma emindim. H

KRAL, VOYVODA, DAYI, BEY.. VE KUTUYAN OCUKAKI..

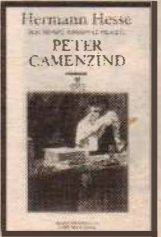
Sayım'ın Kitap Bavulu

SAYIM ÇINAR

Harry Potter ve Zümrüdüanka
Yoldaşlığı
J.K.Rowling
Çevirenler:
Sevin Okyay
Kutlukhan Kutlu
Yapı Kredi Yayıncılık

Bir büyücünün kütüphanesinde hangi kitaplar olmalıdır?.. O büyücünün zevkine bağlı!.. İşte, size yeni bir büyücülük kitabı. Bu sürükleyici kitabı elinizden bırakamayıp kalınlığıyla ters orantılı hızda okuyacak ve tıpkı Harry gibi bir sonraki okul yılını ipe çekerek Hogwarts'tan ayrılacaksınız. Sevin Okyay ve Kutlukhan Kutlu'ya Sayımın Bavulu'ndan sevgiler gönderiyorum. Hakiki Potter okuyucuları, kitaplarını bavulundan alıyorlar....

Peter Camenzind
Hermann Hesse
1946 Nobel
Edebiyat Ödülü
Can Yayınları

Doğu edebiyatına yakınlığıyla tanınan Alman yazar 1946 yılında Nobel Edebiyat Ödülü aldı.

Dünya savaşında Alman militarizmini protesto etmek için İsviçre'ye yerleşen yazarın kitapları II. Dünya savaşında Naziler tarafından yakıldı "Her insanın yaşamı, onu kendine götüren bir yoldur, bir yol denemesi, bir yol taslağıdır" der Hesse. Çarklar Arasında adlı romanında olduğu gibi özyaşamöyküsel öğelerin ağır bastığı Peter Camenzind, yazarı Hermann Hesse'yi bir anda üne kavuşturan ilk romanı. Bu kitabı Milliyet Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Mehmet Y.Yılmaz'a ben göturdüm. İyi okumalar Mehmet bey, iyi okumalar!

Tanrının Eli
Futbolun Kayan Yıldızı
Diego Maradona'nın Yaşamı
Jimmy Burns
İthaki Yayınları

Futbolun tarihi asla Maradona'sız yazılamaz. 86 Dünya Kupası'nda, bir-

den parlayan kısa boyu, futbol zekâsı, tekniği, sürati ile herkesi şaşırtan bir futbolcuyla Maradona. Dünya futbolunun efsanevi ismi Maradona, uyuşturucu, doping gibi lekelerin dahi gölge düşüremediği parlak kariyerine, gözyaşları içinde nokta koydu. Tanrının Eli, Buenos Aires'in yoksul bir mahallesinden çıkıp baş döndürücü bir hızla tüm dünyanın konuştuğu bir yıldız dönüşen Maradona'nın efsaneden arındırılmış öyküsünü bütün açıklığıyla aktarıyor. Sabah Gazetesi'nin renkli yazarı Mansur Forutan, öyle bir "Tanrının Eli" Maradona yazısı yazdı ki anlatamam. Bu kitabın, Mansur Forutan'a Sayım'ın Bavulu'ndan ulaşması, bavulumu inanılmaz derecede mutlu etti.

İngiliz Gülleri
Madonna
İletişim Yayınları
20. yüzyılın en önemli pop ikonlarından biri olarak kabul edilen Madonna Ritchie'nin kaleme aldığı, Türkiye'de İletişim Yayınları tarafından ya-

yımlanacak beş öykülü dizi, eşzamanlı olarak yayımlanan en büyük uluslararası kitap projesi olma özelliğini taşıyor. İlk kitap İngiliz Gülleri, 15 Eylül 2003 Pazartesi günü, dünya çapında 100 ülke ve 30 dilde aynı anda satışa sunuldu. Bu kitabı Milliyet Gazetesi'nde Tunca Bengin haber toplantısına sundu bile...

Kendimce Denemeler
Vedat Günyol
Dünya Kitapları

Yazma, sonsuz olanakları deneme alanı. Vedat Günyol Aydınlanmacı bir yazar: düşün, yazın adamı. Bakın Celal Ülgün ne diyor; Koca Bir Yaşam Maviyi Gülmek adlı şiirinde. Koca bir yaşam maviyi gülmek / Kolay mı acıyı paylaşmak / Sevgiyi eşit bölmek / İnsan insan sıcaklığıyla sevmek... Kolay mı, kolay mı Vedat Günyol olabilmek... Kendimce Denemeler'i bu aralar Sabah Gazetesi köşe yazarlarından Balççek Pamir okuyor.

1917 Rus Devrimi
Nicholas Werth
Yapı Kredi Yayınları

Nicholas Werth canlı ve apaçık bir anlatımla o inanılmaz adalet ve özgürlük umuduna, buna karşılık yalancı söylemlere ışık tutuyor. O 1917 yılının, "Büyük Ekim Devrimi"nin gölgelerini belleğin duvarlarına yansıtıyor. Tarihin ilk sosyalist devriminin gölge oyununa hoş geldiniz. Bu kitabı sol düşünceye yakın olduğumu düşündüğüm Milliyet Gazetesi Editörü Cem Dizdar'a koşa koşa göturdüm. Yaşasın "Proleterya!"

Yoksulluk Halleri
Türkiye'de Kent yoksulluğunun Toplumsal Görünümleri
Editör: Necmi Erdoğan
De-ki- Demokrasi Kitaplığı

Bu kitap yoksullukla ilgili gerçekleri tartışma iddiasında. Entelektüellerin kriz günlerinde dillerine doladıkları "öteki Türkiye"yi anlamaya çalışan, bir grup akademisyenin yoğun emeğinin ürünü. Necati Doğru, bu kitabı görünce hemen alıp, okumaya başladı bile.

Tayfun Pirselimoglu'nun ilk romanı **Çöl Masalları** 1996'da yayınlandı. İkinci romanı **Kayıp Şahıslar Albümü**, 2002 yılı içerisinde yayınlandı. 1985 yılından itibaren sinema çalışmalarına başladı. Ekim ayında yayınlanacak "**Malihülya ya da Haşmet'in Aşkının Peşinde Yaptığı Harikulade Yolculuk**" adlı kitabını ilk kez Hayvan dergisine anlattı.

Konu Aşk Olunca

Romanınızda bir berber çırağı karakteriniz var. Aşkını arayan Haşmet nasıl bir karakter?

- Haşmet, yüzüne henüz ustura ya değmiş ya değmemiş yaşlarda bir berber çırağı. O halile aklının kavramadığı ama kalbinin sürüklediği bir yolculuğa çıkıyor ve o yolculuğu sırasında, kimi onu uyarmaya çalışanların, kimisi kendi can yakıcı derdini aktaranların hikayelerini dinlerken hemen hiçbir şey anlamıyor; o nehrin içerisinde, kendisini götüren o akıntıya asla karşı çıkmadan sürükleniyor. Bu açıdan kimisine göre hayran olunacak, kimisine göre de acınacak bir hikayenin kahramanı Haşmet. Doğrusu ben pek acımiyorum ona. **Romanda bazı şeyler tekrarlanıyor mu?**

- Romanda tekrarlandığı zannedilen aslında ilk anda farkına varılması güç, gizli bir değişimi işaret ediyor. Bunun neyin alegorisi olabileceğini okuyucunun ferasetine bırakmanın doğru olacağını düşünüyorum. Her şey, başladığı yere dönerken geniş ve karmaşık bir daire çizmekten ibarettir. **Romanınız önümüzdeki günlerde epeyce konuşulacak gibi... Size de bu umudu verdi mi?**

- İnsanların neler üzerine konuşacaklarını kestirmek zor. Herhangi bir kitapta olduğu gibi bu kitapla alakalı konuşulacak olanlar da, ilgimi çok çekmiyor. Kitap yazma nedenleri arasında böyle bir istek saklı olanlar için bu heyecan verici olabilir, benim için bir hoşluktan ibaret. İnsanların geçmişi hatırlamaları kendi isteklerine bağlı bir tasarruf değildir; bu daha çok vicdani bir eylem. İnsanın bu konudaki iradesinin de çok sınırlı ve yanıltıcı olduğunu düşünüyorum. Bu açıdan, uzun yolculuğunuzdaki sıkıntı dönüp arkanıza bakmakta değil -nasıl olsa bakacaksınız- baktığınızda karşınızda bulacaklarınızın niteliği ile ilgili. Bu konuda da insanın çok acıklı bir halde olduğunu düşünüyorum; acıklı ve zavallı. Bu, bir çoğu için kaybetmeye mahkum olduğunu bildiği bir oyunu oynamak zorunluluğu...

Haşmet'in dünyasıyla birlikte okur da bu rüyayı görecek. Rüyalari nasıl yorumluyorsunuz?

- Sonu gelmez bir denizin içerisinde kulaç atarken önünüze çıkan bir adada karşınıza çıkacak olanın ne olacağı gerçekten hayatınızın bir kuytusunda saklı mı? Herhalde öyle, ama bunu açıklamam

nın kolay olmadığı da aşikâr. Bu konuda bize yaradım edebilecek yegane 'şey' o denizin içerisinde yüzmek; hakikat ne kadar ısladığınızla ilgilidir. **Yazarken, neler hissediyorsunuz?**

- Yazmak tam da burada imdadıma yetişiyor. Düşünün ki, siz hem de-

nizsiniz, hem o deryada yüzen, hem de bunun farkındasınız! Bu açıdan yazmak, kendi rüyanızı -her nedense- bir başkasına anlatmakla ilgili. Bu benim açımdan sezgisel bir eylem; hem de zekanızın sırandığı bir oyun. Parçaları siz ayırıyorsunuz ve sonra onları bir araya getiren yine sizsiniz. O anda elinizi attığınız parçanın tam da o parça olması şanstın çok sezginizle alakalı; sonuçta onu siz kestiniz.

Yönetmenliğini yaptığınız Hiçbir Yerde filmi Montreal'de Jüri Büyük Ödülü aldı. Sinema da yeni projeleriniz var mı?

- Yeni iki film projesi var. 'Kuartet' ve 'Mutlu Yıllar Herkese'. Kuartet'in 2004'ün hemen ilk aylarında başlaması planlanıyor. Bu proje bu yıl Cannes'a Eurimage tarafından davet edilen çok kıstıtlı sayıda projenin arasına seçildi ve ön hazırlıkları sürüyor. Bir ortak yapımla olacak yine. 'Mutlu Yıllar Herkese' ise bir sonraki yıl gerçekleştirilecek. Onun da oyuncularını aşağı yukarı belli oldu.

En çok beğendiğiniz üç edebiyatçının adını verebilir misiniz? Neler okuyorsunuz? Her insanın içinde bir katil olduğuna inanıyor musunuz?

- En çok beğendiğim üç yazar konusu biraz netameli. Ben 'en'le başlayan soruları tehlikeli bulanlardanım. Ancak yine de illa ki, birkaç isimden söz edeceksem bunların arasında Dostoyevski'yi, Nabokov'u, Tanpınar'ı, Buzatti'yi saymam gerekir. Neler okuduğuma gelince; ben tembel ve -itiraf etmeliyim- tutucu bir okuyucuyum; abur-cubur tüketicilerden hiç değilim. Bu nedenle bir 'keşifte' bulunmak için keyif almayacağım bir sürü yemekten tatmamak yerine sevgilerimle işi idare etmeye çalışıyorum. Şu aralar yazmakta olduğum 'Şehrin Kuleleri' ile ilgili karıştırdığım bir kaç kitap var; gizli cemiyetler üzerine.

Her insanın içerisinde katiller ve ölümler var. Bunu herkes bilir. Bilmedikleri cinayetleri gerçekten neden işledikleri. H

**Bırakın Ağaçlar Beklesin Dağları,
Şiir Yürürlükten Kalkmadı Daha,
18:15 Yalova Vapuru**
adlı şiir kitapları olan,
**Erzurum Emniyet
Müdürü Şair
Vadi Çiçekli;**
hayatını, mesleğini
ve şiiri Hayvan'a
anlattı.

Şiir Yürürlükten Kalkmadı Daha

Kendinizden bahseder misiniz?

- 1949 yılı 26 Nisan'ında Aydın'da doğdum. Yolculuk 20 günlük bebekken İstanbul'a gidişle başladı. Babamın mesleği benim mesleğim derken ilden ile dolaşıp durduk, halen de dolaşıyoruz. Şimdiki istasyon Erzurum.

Şiir yazmaya ne zaman başladınız?

- Şiire kolej yıllarında başladım, giderek zorunluluk halini aldı. Hevesi soruyorsanız ilkokul yıllarına doğru gitmemiz gerekecek. Söylem, Güneysu, Yalnız Ardiş, Galaksi, İnsan Saati, Türk Edebiyatı, Le poète travaille gibi dergilerde yayımlandı şiirlerim. Üç kitabım çıktı, 18:15 Yalova Vapuru, Bırakın Ağaçlar Beklesin Dağları ve Şiir Yürürlükten Kalkmadı Daha.

Emniyet mensubusunuz, göreviniz nedir?

- Erzurum Emniyet Müdürüyüm; ama diyorum ya mesleğim gereği dolaşıp durduk: Yozgat, Ankara, Elazığ, Bursa, İstanbul, Kahramanmaraş, Yalova, Erzincan, tekrar İstanbul, şimdilerde Erzurum.

Bir edebiyat dergisi çıkarıyorsunuz, mesleğinizle bir arada nasıl yürütüyorsunuz?

- Şiirin hep içinde oldum. Bulduğum her kentte edindiğim dostluklar bizi ya dergi çıkarmaya ya da şiir dinletilerinin içinde olmaya itti. Şiir içerimde bir yerde benimle inatlaşan, çelişen, kafasına göre gelişmesini pek de kabullenemediğim bir baş belası, ama seviyorum onu ben.

Le poète travaille dergisini Ahmet Bozkurt ve Şamil Potur'la birlikte çıkartıyoruz. Ekonomik zorluklar herkesin malumu, gönderdiğimiz halde dergi eline geçemediğinden yakınan yazarlarımız, yayınevleri, baskının istediğimiz nitelikte bir türlü çıkamaması, yeni sayı için beklediğimiz yayınların zamanında elimize ulaşmaması, ne bileyim sizinde yaşadığınız zorluklar işte. İnternet büyük kolaylık Pendimento ise dağıtımdaki becerisi ile büyük katkıda bulunuyor.

Mesleğimle şiiri nasıl yürüttüğüme gelince, çoğu doktor ve hukuk adamı olan yazar arkadaşlarım bunu nasıl yürütüyor ise öyle olmalı diye düşünüyorum. Sorunuzun arka planında yatan şu olmasın: Vurdulu kırdılı bir imajı olan polis mesleği,

ince bir duyarlılığı nasıl kaldırır veya ince bir duyarlılık bu polis imajını nasıl? "İşte ben çağdaşınız duruyorum ayakta" bir şiirimden anımsıyorum.. Bu sorunsalın çelişerek teğet geçtiği yerlerde yaşama şansı bulan duyarlılığın başına buyrukluluğu benim dışımda oluşuyor. Beni dinlemiyor ki polisliği filan taksın, elime almaya çalıştığımda çıkıyor belki de şiir.

Şiir okuyan, sorgulayan, duygu iklimimizi paylaştığını hissettiğimiz seçkin bir okur kidesi diyebilirim.

Derginizin adı neden Fransızca?

- İnsanların uyuduğu bir zamanda gece boyu çalışıyor, insanlar kalktığında ise o uykuya yatmıştır. Uykusunda çalışmaktadır aslında, bir düş halidir bu. Sözümlü ettiğimiz kişi Saint Paul Roux. Gün doğarken kapısının dışına astığı tabelada "La poète travaille" yazmakta.. Ahmet Bozkurt okuyunca Şamil Potur'la baktık. Derginin adı hazır: "Le poète travaille".

Turgay Fişekçi diyor ki:
"İyi de neden "Şair çalışıyor" değil de, "Le poète travaille" neden Cogito, neden Argos, neden Felsefe Lagos, neden Ludingirra? bunlar benim bildiklerim.. Yazılarını izleyebildiğim kadarıyla bu dergilere böyle bir soru yöneltmedi sayın Fişekçi."

Aynı yazısında dergide yazıları çıkan tanınmış edebiyatçılarımız için: "Onların ürünlerini yayımlayamama gibi bir sorunları yok ki! İstedikleri dergide, istedikleri an yayımlayabilecekleri ürünleri yayımlamak için Erzincan'da dergi çıkarmanın ne anlamı var?" diyor ayrıca Fişekçi. Dergi Erzincan'da oturanlar tarafından çıkartılıyor doğru. Basıldığı yer ise Ankara. Dergi çıkartanların Ankara'da mı oturmaları gerekiyordu? Bu ürünlere yönelik bir dergi İstanbul'da çıkartılırsa mı bir anlam kazanacak Taşralı taşralılığını bilmeli, demeliydi..

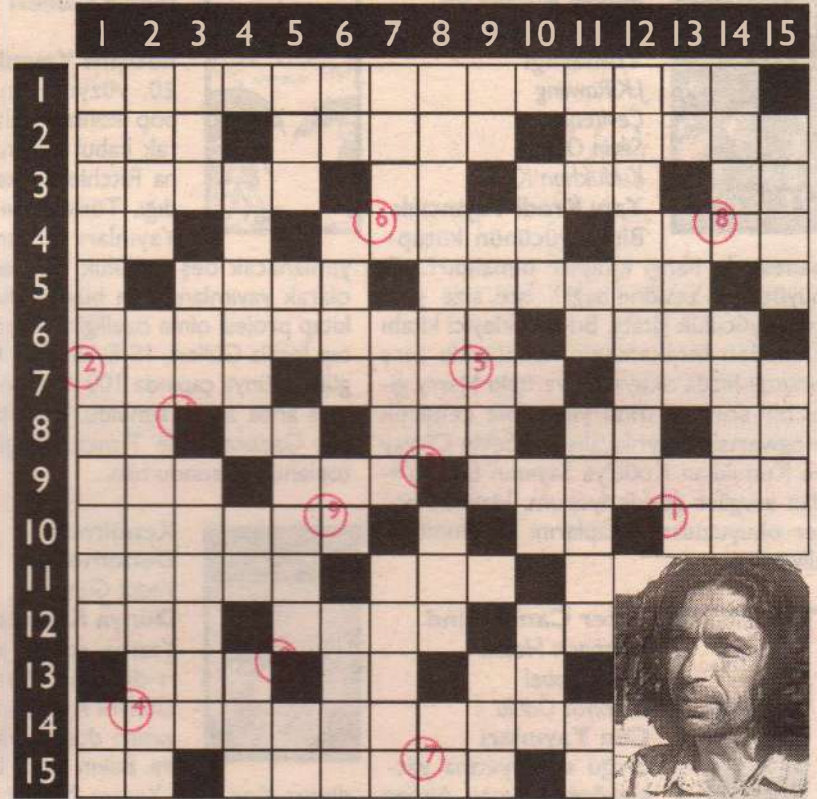
Sevdiğiniz şairler?

- Edip Cansever, Cemal Süreya, İlhan Berk, Enis Batur, Ebubekir Eroğlu, Lale Müldür, Altay Öktem, Küçük İskender. Başkaları da var tabii.

Son olarak diyorum ki: Şiir hep vardı ve varlığını da hep sürdürecektir, hep yanımda bir yerlerde olacak. H

Bulmaca Buldurmaca Paldır Kültür Doldurmaca

***** Hazırlayan: ERSİN TEZCAN *****
ersintez@xposta.com

Yukarıdan Aşağıya

1. "Masa da Masaymış Ha" şiirinin ünlü şairi - Tüy, kıl. 2. Kuran'da kadınları anlatan bir sure - Jack London'un kendi yaşamından kesitler sunduğu romanı. 3. "... the rock" (MFÖ Şarkısı) - "Kıl oldum..." (Tarkan'ın şarkısı) - Kısırlık, verimsizlik. 4. Hayvan Dergisi'nin bir milyonuncu sayısında birliğine belki gireceğimiz kıtanın adı - Rey - Bir yarış kayığı. 5. Evcil geyiklerin en ünlüsü - "... Pacino" (ünlü aktör) - "... Gezmiş" (Can Yücel'in "Acıyorsam sana anam avradım olsun / Ama aşk olsun sana çocuk aşk olsun" dizelerini yazdığı devrimci) - Bir olumsuzluk ön eki. 6. Trabzonspor (kısaltma) - "Bulut ..." (aktör) - Andığınızda çomağı hazırlayın - Telli balıkçıl (resmini gören varsa beni haberdar edebilir mi? Nasıl bir şey? Teli var mı?). 7. Albert Camus'un çokça anlattığı Cezayir kenti - "Ne" simgeli element - Bir pamuk türü. 8. Darda kalınca vibratör işlevi de gören sebze - Seciye - Boru sesi. 9. "Müjde ..." (aktris) - Herkesin içinde, açıkça - Tınlama sesi. 10. Seyelan - Kırmızı - "Yoko ..." (John Lennon'un eşi). 11. "Özcan ..." (Soyadından ötürü en çok sorulan eski futbol hakemi) - Bir nota - "... Yağmurdereli" (şarkıcı) - Bin metrenin kısa yazılışı. 12. Cemal Süreya'nın ünlü şiiri (Şaşırmayın g harfiyle başlayan bir şiir adı). 13. Bir nota - Bir seks türü - Zehra'nın annesinin ad ve soyadının ilk harfleri. 14. Sanayi - "Özgü..." (aktris). 15. "... Sayın" (şarkıcı) - Üyesi olduğumuz güya savunma örgütü.

Soldan Sağa

1. Resimdeki şair. 2. Slayt - "Joint"de denilen kafa yapıcı bir madde - Raj Kapoor'un ünlü Hint filmi. 3. Yurtlandırma, yerleştirme - Avrat ve silah üçlemesinin ilki - "... Desidero" (MFÖ'nün hit şarkısı) - Simgesi en erotik elementin simgesi. 4. Ayak - Zeka - Adet. 5. Dağselvisi - Sıcaklığı çok yüksek ya da çok düşük olmayan yer. 6. İçinde "en şanslı C"nin de bulunduğu ambulans sözcüğünün orijinal yazılışı - David Bowie ile evli zenci manken. 7. Tahtta hükümdar olmadığı zaman ya da hükümdarın çocukluğu sırasında devleti yöneten kimse - Borsada bir deyim - Duyuru. 8. Stronsiyumun simgesi - İsim - İngilizce "Van" diye okunup "I" anlamına gelen sözcüğün yazılışı - Balıkesir'in plakası - Su. 9. Yunanca bir harf - Almanca "I" - Öğüt. 10. "İkiye Bölünen ..." (Italo Calvino'nun ünlü romanı) - "Lümen" (kısaltma) - Telefonun ilk cümlesi. 11. Avanak - "... Güler" (Ünlü fotoğraf sanatçımız). 12. Losing My Religion şarkısının ünlü grubu - "...yı yutmak" (aldatılıp zarara sokulmak) - Bo Derek'in oynadığı film. 13. Hile, düzen - Orhan Pamuk'un "kar" romanının kahramanı - Tunus'un plaka imi. 14. "Kendinin Avcısı" kitabını yazan, Sivas'ta gericiiler tarafından yakılarak öldürülen şairimiz. 15. Tahıl tozu - Antalya'da bir mağara.

Bo yere derginizi kesip g ndeneyin, yaln zca arahtar s zc yaz n g nlerin.

Not: Geçen ay bulmacayı doğru bilenler arasından kurayla seçilen ilk beş kişiye, Ece Temelkuran'ın kitapları postalandı bile.

Kara Giysili Adam

Biliyor musunuz ben neden hep karalara bürünürüm
Ve neden sırtımda hiç açık renkler olmaz
Çıktığımda ortaya ağır bir hava sarar etrafı
Çünkü elbiselerimin renginin bir anlamı var da ondan

Yoksullar ve ezilmişler için bürünürüm karalara
Onlar umutsuzca yaşar şehrin aç mahallelerinde
Suçunun cezasını uzun uzun çeken mahkumlar içindir benim karalarım
Ama acaba mahkumlar da çağının kurbanları değil mi?

İsa'nın kitabını hiç okumayanlar için karalar giyerim
Ve İsa'nın kelimelerini hiç dinlememişler için
Halbuki O, mutluluğa aşk ve hayırla giden yolu anlatır
Halbuki O, sana ve bana doğrudan seslenir

Bakın, galiba bayağı iyi işler yapıyoruz hani
Cıvı cıvı arabalar ve pasparlak elbiselerle
Geride kalanları hatırlamak gerek
Orada yukarıda tam karşıda kara giysili adamı da

Karalara bürünürüm hasta ve yalnız ihtiyarlar için
Soğuktan donup kötü gezileri yanında kalan tedbirsizler içindir kara giysilerim
Sabah kalkar karalarımı kuşanırım hayat için
Her hafta ölüp giden gencecik kıyak insanlar için

Ölmüş binlerce insan için giyerim karaları
Onlar Yüce Tanrı'nın yanlarında olduğunu bilir
Ölmüş yüz binlerce insan için karalar giyerim
Hepimizin onların yanında olduğuna inanarak

Bakın, bir sürü şey var, iyi değil, doğru değil
Ve nereye gitseniz bir sürü şeyin değişmesi lazım
Ama hiç olmazsa bazı şeyleri yerinden kımıldatmaya başlayana kadar
Hiçkimse göremeyecek beni beyaz bir takım elbiseyle

Ah ben istemez miydim her gün gökkuşağı gibi giyinmeyi
Ve bütün dünyaya her şeyin yolunda gittiğini söylemeyi
Ama sırtımda hep küçük bir karanlık
taşımaya çalışacağım
Taa ki her şey parlak olana kadar.
Ben kara giysili Adamım...

JOHNNY CASH - 1971

HAYVAN